



รายงานการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวินิพนธ์ไบเซียมซีปนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้

Analysis of Seamsee poems translation From Chinese to Thai
in The South of E-san Culture

รุจิรา ศรีสุภา

พชรมน ชี้อัสจลีสกุล

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ 2566

ตุลาคม 2566

รายงานการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวีนิพนธ์ไบเซียมซีปนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้

Analysis of Seamsee poems translation From Chinese to Thai

in The South of E-san Culture

รุจิรา ศรีสุภา

พชรมน ชื้อสัจฉีอัสกุล

หลักสูตร ศศ.บ.ภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ 2566
ตุลาคม 2566

ชื่อหัวข้อวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวินิพนธ์ไบเซียมซีปนเถากงในอารยธรรมอิสานใต้

ชื่อผู้วิจัย ดร.รุจิรา ศรีสุภา และ ดร.พชรมน ชื้อสัจลีสกุล

หน่วยงาน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาจีน
สาขาวิชาภาษาจีน

คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพซึ่งมีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการแปลคำไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

2. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบคำในวัฒนธรรมไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย การเก็บข้อมูลไบเซียมซีในศาลเจ้า และกลวิธีการแปลคำ

ไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทยที่ใช้วิเคราะห์การแปลมี 9

โดยกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลได้ประยุกต์มาจากแนว

คิดเรื่องกลวิธีการแปลของ Malone (1988) สัญฉวี สายบัว (2560) สพรณี ปินมณี (2562) และรัชนิโรจน์ กุลธำรง (2552) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. กลวิธีการแปลบทกวินิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ด้านกลยุทธการแปลที่เกี่ยวข้องกับคำ

ของกวินิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนไบเซียมซี พบ 9 กลวิธี

ได้พรรณนาด้วยการเรียงลำดับจากกลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดจนถึงกลวิธีการแปลที่พบน้อยที่สุด กลวิธีได้แก่ 1.การละการแปล จำนวน 734 คำ 2.

การแปลคำแบบตรงตัว จำนวน 702 คำ 3. การตัดทอนคำที่ซ้ำซ้อน วกวน หรือคำที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้อ่านจำนวน 268 คำ

4.การหาความเทียบเท่าโดยการวิเคราะห์ความหมาย และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง จำนวน 115 คำ 5.

การใช้คำกว้าง ๆ แทนคำเฉพาะเจาะจง จำนวน 102 คำ 6. การเติมคำ วลี หรือ ข้อความ ขนาดสั้น ในบทแปล เมื่อจำเป็น เพื่อเพิ่มความกระชับแจ่มชัดของข้อความ จำนวน 70 คำ 7. การหาความเทียบเท่า โดยการแปล คำต่อคำ หรือวลีต่อวลี ซึ่งอาจจะมีการปรับโครงสร้างของคำ เพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด จำนวน 68 คำ 8. การใช้คำเฉพาะเจาะจง จำนวน 45 คำ 9. การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล เช่น การยืมคำ คำทับศัพท์ เป็นต้น จำนวน 1 คำ

2

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทยพบว่า คำทางความเปรียบกับธรรมชาติพบมากที่สุด จำนวน 153 คำ รองลงมา คือ ความเปรียบกับคน จำนวน 117 คำ ต่อมาคือ ความเปรียบกับสัตว์ จำนวน 72 คำ ลำดับถัดมาคือ ความเปรียบกับอาคาร สิ่งก่อสร้างหรือเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ จำนวน 49 คำ ต่อมาคือความเปรียบกับพืช จำนวน 26 คำ และลำดับสุดท้ายคือความเปรียบกับสำนวนโวหารและเหตุการณ์ จำนวน 3 คำ

คำสำคัญ : กลวิธีการแปล ไบเซียมซี
การเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรม

Research Title Analysis of Seamsee poems translation From Chinese to Thai

in The South of E-san Culture

Researcher Dr. RUCHIRA SRISUPHA AND Dr. PACHARAMON SUESAJLUESAKUL

Institute NAKHONRATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

Year 2023

Abstract

This study employed both quantitative and qualitative methods. It aimed to study translation

techniques of the Seamsee from Chinese to Thai, and investigate problems of Seamsee poem translation from Chinese to Thai. All the Seamsee was collected from shrines. The total of 9 translation techniques were adapted from Malone (1988), Sanachawee Saibua (2017), Suphanee Pinmanee (2019) and Ratchaneeroj Kuldamrong (2009). Followings are research results.

1. Translation techniques used in poem in Seamsee from Chinese to Thai were related to word translation. 9 were found in this study from most to least frequency use. The most frequently use technique was omission with the total of 734 words. This was followed by lexical (one to one equivalent) at 702 words, Reduction at 268 words. This was followed by lexical zone to one equivalent) at 115 words. Generalization at 102 words. Addition at 70 words. restatement by meaning analysis and using target language words at 68 words. Particularization at 45 words. Lone word and transliteration at 1 word.

2. The results of the research comparing cultural words in the Seamsee from the Chinese into Thai found that words referring to nature were the most, totaling 153 words, followed by comparisons to people, numbering 117 words, followed by comparisons to animals. at 72 words Next is the comparison with a building. Buildings or tools, utensils, vehicles, 49 words. Next are comparisons to plants, 26 words, and lastly, comparisons to rhetoric and events, 3 words.

Keywords: Translation techniques, Seamsee, comparing cultural words

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์จาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
คณะผู้บริหารและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ดูแลศาลเจ้าในกรุงเทพฯ และศาลเจ้าในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้อย่างสูงที่ได้ให้คำแนะนำช
วยเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุก
ท่านที่ผู้ศึกษาได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัย
ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลและมีส่วนร่วมในการวิจัยในครั้งนี้
ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในศึกษาต่อไป ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ
คุณแม่ และครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้การสนับสนุนมาโดยตลอดตั้งแต่ต้นจน
สำเร็จ

รุจิรา ศรีสุภา

พชรมน ชื่อสกุล

ตุลาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมติฐาน	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแปล	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับไบโอเคมีซซี่	25

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไบเซียมซี	26
กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ขั้นตอนการการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33

สารบัญ (ต่อ)

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	35
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การวิจัย	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิจัยกลวิธีการแปล	47
ปัญหาที่พบในการแปลไบเซียมซี	99
บทที่ 5 สรุปผล	102
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุป อภิปรายผลการวิจัยด้านกลวิธีการแปล	102
สรุป	104
อภิปรายผลการวิจัยด้านปัญหาการแปลบทกวีนิพนธ์ไบเซียมซี	
ข้อจำกัดในการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	106

ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก	112
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย	
ภาคผนวก ข คำศัพท์ทางวัฒนธรรม	114
ประวัติย่อผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	1
แบบประเมินการวิเคราะห์กลวิธีการแปลไบโอเคมีจีนเป็นไทย ในศาลเจ้า	34
ตารางที่ 3.2 แสดงโครงสร้าง ลักษณะและจำนวนไบโอเคมีกรุงเทพมหานคร	37
ตารางที่ 3.3 แสดงโครงสร้าง ลักษณะและจำนวนไบโอเคมี จังหวัดนครราชสีมา	39
ตารางที่ 3.4 ตารางแสดงประเภทของคำ กลุ่มคำที่ปรากฏในกวีนิพนธ์เคมี	41
ตารางที่ 3.5 ตารางแสดงการกระจายตัวของจำนวนคำ กลุ่มคำทั้ง 20 หมวดที่ปรากฏในกวีนิพนธ์เคมีในศาลเจ้า	45

ตารางที่ 4.1 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเขียนซี จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย (กลอน)	47
ตารางที่ 4.2 ประเภทของคำหรือกลุ่มคำในกวีนิพนธ์เขียนซี (บทกลอน) และกลวิธีการแปล	62
ตารางที่ 4.3 ประเภทของคำหรือกลุ่มคำในกวีนิพนธ์เขียนซี (คำอธิบาย) และกลวิธีการแปล	65
ตารางที่ 4.4 จำนวนวรรคของบทกวีนิพนธ์เขียนซีภาษาจีนเป็นภาษาไทย	68
ตารางที่ 4.5 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์เขียนซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย	69
ตารางที่ 4.6 ตารางเปรียบเทียบกลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์เขียนซีจากภาษาจีน เป็นภาษาไทย แบบตรงตัวและกึ่งตรงตัว ระดับวรรค	72
ตารางที่ 4.7 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเขียนซี จากภาษาจีนเป็นภาษาไทยด้านคำทางวัฒนธรรม (กลอน)	73
ตารางที่ 4.8 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเขียนซี จากภาษาจีนเป็นภาษาไทยด้านคำทางวัฒนธรรม (คำอธิบาย)	84

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	หน้า ๓๑
	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาวจีนมีการติดต่อกับชาวไทยมาอย่างยาวนานไม่ว่าจะติดต่อผ่านทาง การทูตหรือการค้าตั้งแต่สมัยสุโขทัย ครั้นเมื่อถึงสมัยอยุธยา จำนวนของชุมชนชาวจีนในประเทศไทยก็ได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ สามารถจัดกลุ่มชาวจีนที่ย้ายถิ่นฐานเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงแรกๆ ตามภาษาถิ่นที่ใช้ออกเป็น 5 กลุ่มภาษาใหญ่คือ กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน ไหล่ล่า ฮากกา (แคะ) และแต้จิ๋ว (ทองดี สุรเตโช, 2560:131) ในระหว่างการย้ายถิ่นฐาน ชาวจีนนอกจากจะนำวัตถุข้าวของเครื่องใช้ติดตัวเพื่อมาใช้ในการดำรงชีพแล้วยังได้นำพาวัฒนธรรม คติความเชื่อต่างๆ เข้ามายังประเทศไทยด้วย ซึ่งคติความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อจิตใจเพื่อเป็นแรงหนุนในการดำรงชีวิตในต่างแดนให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยจึงมีการรวมกลุ่มตามถิ่นกำเนิด อาทิ พิธีตระกูลแซ่ เป็นต้น และร่วมแรงสร้างศาสนสถานบริเวณแหล่งที่อยู่อาศัยของแต่ละชุมชน เช่น การสร้างศาลเจ้า เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางความเชื่อต่างๆ รวมถึงการนำพาพิธีการเสี่ยงทายในศาลเจ้าที่เราคุ้นหูกันดีคือ “การเสี่ยงเซียมซี” เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยด้วย วิมล คำศรี (2539: 89-97) กล่าวว่า วรรณกรรมทำนายนายใบเซียมซี เมืองนครศรีธรรมราช การศึกษาเชิงวิเคราะห์เป็นวรรณกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศจีนไม่น้อยกว่า 1,000 ปี ในสมัยราชวงศ์ซ้อง และได้แพร่เข้ามาในประเทศไทยตามศาลเจ้าของคนจีนก่อนจะกลายมาเป็นพิธีการเสี่ยงทายที่แพร่หลายทั้งตามวัดหรือตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับต้นกำเนิดของเซียมซีในประเทศไทยนั้น เชื่อว่าเริ่มจากการตั้งศาลเจ้าของชาวจีนโพ้นทะเลที่ย้ายถิ่นฐานมายังประเทศไทย ซึ่งศาลเจ้ามักจะมีพิธีการเสี่ยงเซียมซีเป็นของคู่กัน โดยอาจเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยหรืออยุธยา และเมื่อยึดตามหลักฐานจากศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว จังหวัดปัตตานี ที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2116 จะเห็นได้ว่าการเสี่ยงเซียมซีในประเทศไทยมีมาไม่ต่ำกว่า 400 ปี ลักษณะของใบเซียมซีจะเป็นคำทำนายเขียนเป็นภาษาจีนไว้บนแผ่นไม้เนื้อแข็งหรือแผ่นศาลเจ้า (สมนึก จิตเมโรและรัชชัย ยอดพิชัย, 2553:167)

ซึ่งสอดคล้องกับ ประยงค์ อนันตวงศ์ (2526: 33 - 35) กล่าวว่า การเสียงเซียมซี น่าจะมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา หรือ 400 ปีมาแล้ว เมื่อมีชาวจีนเข้ามาเมืองไทยเมื่อใดก็จะมี การตั้งศาลเจ้าขึ้นเมื่อนั้น ขณะเดียวกันก็มีพิธีเสียงเซียมซีเป็นของคู่กันด้วย กล่าวได้ว่า การเสียงเซียมซีในประเทศไทยมีมานานกว่า 400 ปีแล้วโดยในช่วงแรกๆ นั้นหากวินิพนธ์บโนไบเซียมซีจะเขียนเป็นภาษาจีน ส่วนการแปลกวินิพนธ์บโนไบเซียมซีเป็นภาษาไทย มีหลักฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ เมื่อประมาณกลางรัชสมัยของพระองค์ได้มีการเสียงเซียมซีเกิดขึ้นที่พระวิหารหลวง หลวงพ่อโต วัดกัลยาณมิตร ซึ่งชาวจีนได้นับถือหลวงพ่อกันมาก ทำให้มีการจัดทำใบพยากรณ์ภาษาจีนขึ้น และต่อมาได้มีผู้เชี่ยวชาญทั้งภาษาไทยและภาษาจีนผู้หนึ่ง ได้ริเริ่มแปลเซียมซีภาษาจีนเป็นภาษาไทย บุคคลผู้นั้นชื่อว่า นายเปลื้อง แซ่สง (วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร 2553:168)

สรุปได้ว่าการเสียงเซียมซีในประเทศไทยเป็นพิธีการเสียงทายที่มีจุดกำเนิด จากศาลเจ้าจีน ซึ่งเป็นพิธี

การเสียงทายที่แพร่หลายในกลุ่มของชาวจีนที่ย้ายถิ่นฐานมายังประเทศไทย โดยข้อความที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซีระยะแรกมีลักษณะเป็นคำกลอนภาษาจีน ภายหลังจึงได้มีการแปลเป็นภาษาไทยควบคู่ไปด้วย กวินิพนธ์ที่ปรากฏบนใบเซียมซีเป็นส่วนหนึ่งของการแปลเนื่องจากในใบเซียมซี ปรากฏภาษาจีนและภาษาไทย ซึ่งเป็นการนำความหมายของข้อความในต้นฉบับภาษาจีนไปสู่ผู้อ่านในฉบับแปลภาษาไทยให้ได้รับรู้และเข้าใจ สัจฉริ สายบัว (2560:1) ได้ให้ความหมายการแปลไว้ว่า “การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล

ความหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้แปลที่ต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับและเป็นสิ่งหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล” สอดคล้องกับ ยูจิน ไนดา (1964, อ้างถึงใน สัจฉริ สายบัว, 2560:2) กล่าวว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และการถ่ายทอดรูปแบบการเสนอความหมาย (form) ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้นเมื่อทำงานแปล ผู้แปลไม่เพียงแต่ต้องพิจารณาเทียบเคียงระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาส่งสารเพียงเท่านั้น แต่ยังต้องพิจารณาด้านวัฒนธรรมของทั้งสองภาษาอีกด้วย กล่าวได้ว่าการวิเคราะห์การแปลกวินิพนธ์ไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในรูปแบบโคลงกลอนนั้น ผู้แปลต้องมีความรู้ด้านวรรณคดี ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาสำหรับโคลงกลอน การใช้ภาษาในโคลงกลอนจะเป็นการใช้ภาษาอีกระดับหนึ่งในบางครั้งอาจทำให้เกิดการแปลที่คลาดเคลื่อนได้ง่ายหรือเกิดการละการแปลเป็นส่วนมาก

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากลวิธีการแปลที่เกี่ยวข้องกับการแปลคำ โดยศึกษาผ่านบทกวีนิพนธ์ไบเซียมซีฉบับภาษาจีนและฉบับแปลภาษาไทย

จ าก ก าร คี ก ษา เ บี้ อ ง ต้ น ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษากลวิธีการแปลคำในบทกวีนิพนธ์ภาษาจีนเป็นภาษาไทย รวมทั้งการวิเคราะห์การแปลไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในรูปแบบกวีนิพนธ์นั้น ผู้แปลต้องมีความรู้ด้านวรรณคดี ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาสำหรับโคลงกลอน ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากลวิธีการแปลที่เกี่ยวข้องกับการแปลคำ รวมถึงภาษา และ วัฒนธรรม ของ ภาษา จีน เป็น ภาษา ไทย และศึกษาการเปรียบเทียบคำในวัฒนธรรมไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลคำไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบคำในวัฒนธรรมไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ศาลเจ้าปูนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศาลเจ้าแปะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา
2. ศาลปูนเถากงมา อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
3. ศาลเจ้าปูนเถากงมา อ. อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ
4. ศาลเจ้าตั้งสี่ปี่งเถากงมา อ.เมือง จ.สุรินทร์
5. ศาลเจ้าพุทธก่ง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

สมมติฐาน

การแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่ในไบเซียมซีส่วนมากเป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความเพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1

ทำให้ทราบและเข้าใจถึงกลวิธีที่ใช้ในการแปลบทกวีนิพนธ์ไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

2

ทำให้ทราบถึงคำทางวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทยในการแปลบทกวีนิพนธ์ไบเซียมซี เพื่อเสนอแนวทางแก้ปัญหาเนื้อหาให้ถูกต้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เซียมซี หมายถึง ใบทำนายโชคชะตาในศาลเจ้า มีเลขเทียบกับเลขหมายบนตัวที่เสี่ยงได้ บนไบเซียมซีปรากฏภาษาจีนและภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ

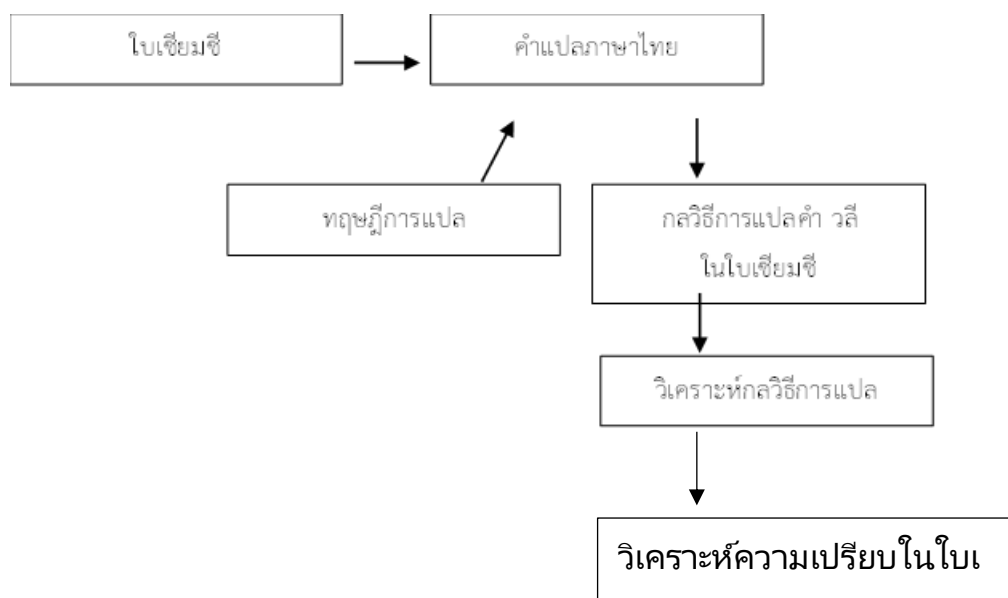
กลวิธีการแปล

หมายถึง

กลวิธีการแปลจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาฉบับแปลโดยเป็นการแปลแบบกวีนิพนธ์ปรากฏในไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถสรุปทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการวิจัยดังนี้



บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ก ก ร วิ จั ย เ รี อ ง
การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวีนิพนธ์ไบเซียมซีในศาลเจ้าปูนเถากงในอารยธรรม
อิสานใต้ จำนวน 5 ศาลเจ้า ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ
โดยจะนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแปล
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับไบเซียมซี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเซียมซี
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกวีนิพนธ์

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแปล

1.1 ความหมายของการแปล

ผู้วิจัยกล่าวถึงความหมาย คำจำกัดความต่างๆ
เกี่ยวกับการแปลจากนิยามของนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
เพื่อให้เข้าใจความหมายของการแปลตลอดจนการแปลบทกวีนิพนธ์
ดังที่ได้รวบรวมคำจำกัดความของนักวิชาการหลายท่านพอสังเขปดังต่อไปนี้

ก น ก พ ร นุ่ม ท อ ง (2 5 6 3 : 1 0) ได้กล่าวว่า
การแปลเป็นกิจกรรมทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
เป็นกิจกรรมที่ผู้แปลทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ใช้ภาษาต่างกัน
หัวใจหลักของการแปลคือ “ความหมาย”
ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในต้นฉบับและความสามารถในการถ่ายทอดความหมาย
ให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจ เจกเซนเดียวกับ ยูจิน ไนดา (1964 อ้างในสัญญาจวิ
สายบัว 2560 : 2) ไว้ในหนังสือหลักการแปลว่า
การแปลเป็นเรื่องการถ่ายทอดความหมาย (meaning)
และการถ่ายทอดรูปแบบการเสนอความหมาย (form)
ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง

ค ส เม ล (kumual 1987b : 2531อ้างในวรรณาสงอร่ามเรือง, 2563 :
248)

การวิเคราะห์หรือตีความเพื่อการแปลโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์เพียง
อย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ถึงแม้ทุกคนจะเห็นความสำคัญของปฏิบัตินิยม
(Pragmatik) แต่มักจะเป็นการกล่าวเพียงผิวเผิน

ยังเป็นเพียงการเสริมต่อท้ายจากการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์เท่านั้น ไม่ได้มีการศึกษาต่อเนื่องจนเห็นผลในทางปฏิบัติที่แท้จริง การวิเคราะห์หาคำศัพท์มาใช้แปลในภาษาปลายทางถึงแม้จะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ด้านอรรถศาสตร์ แต่การตัดสินใจเลือกแปลไปในทางใดทางหนึ่งนั้น หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจคือ การนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง การตัดสินใจแปลตามจุดประสงค์การใช้งานแปล

สุพรรณิ ปินมณี (2555 : 8) ได้กล่าวถึงนิยามการแปล ของ Newmark (1981) ไว้ในหนังสือแปลผิด แปลถูกว่า คือ การแทนที่สารหรือข้อความในภาษาหนึ่งด้วยสารหรือข้อความในอีกภาษาหนึ่ง เป็นงานที่ต้องทำอย่างประณีต

กนกพร นุ่มทอง (2554 : 3) ได้กล่าวว่า การแปลเป็นกระบวนการเปลี่ยนถ่ายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงกับ ความหมายดั้งเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

สีว์จวิน (许钧, 2003 อ้างถึงใน กนกพร นุ่มทอง, 2554 : 3) กล่าวว่า การแปลเป็นกิจกรรมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

Newmark (1995) ได้กล่าวว่า การแปลคือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงกัน ผู้แปลต้องทำตัวเป็นคนอื่น (ซึ่งน่าจะหมายถึงผู้เขียน) ในการถ่ายทอดความคิดนั้น ความคิดนี้คล้ายคลึงกับทฤษฎีของ Catford (1967) กล่าวไว้ว่า การแปลคือการแทนที่เนื้อหาในตัวบทหนึ่งในภาษาหนึ่งด้วยเนื้อหาในตัวบทที่เท่าเทียมกันในอีกภาษาหนึ่ง

Larson (1984) เน้นเรื่องความหมายในการแปล บทแปลจะต้องมีความหมายเดียวกันกับต้นฉบับ แม้ในภาษาแปลจะไม่มีคำใดตรงกับคำในภาษาต้นฉบับผู้แปลต้องพยายามหาวิธีแปลให้ได้ความหมายเท่าเทียม

จ้งเหยจี (张培基, 1983 อ้างถึงใน กนกพร นุ่มทอง, 2554 : 3) มองการแปลเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดทางภาษา

Nida และ Taber (1969) กล่าวว่า ในการแปลผู้แปลต้องหาความหมายในภาษาแปลให้ใกล้เคียงและเป็นธรรมชาติที่สุด ให้เท่าเทียมกับความหมายในภาษาต้นฉบับนั้น หมายความว่าไม่เพียงแต่เนื้อหาเท่านั้นที่ต้องเท่าเทียมกัน แต่ลีลาภาษาต้องเท่าเทียมกันด้วย

สรุปการแปล หมายถึง การถ่ายทอดความหมายหนึ่ง (ภาษาต้นทาง) ไปสู่อีกความหมายหนึ่ง (ภาษาปลายทาง) เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ เนื้อหาการแปลถูกต้อง ใจความครบถ้วน และได้อรรถรสเฉกเช่นเดียวกับภาษาต้นทาง

1.2 ประเภทของการแปล

นักวิชาการด้านการแปลชาวไทยและชาวต่างประเทศได้แบ่งประเภทการแปลแตกต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

สุพรรณิ ปิ่นมณี (2562 : 15) ได้กล่าวว่า นักแปลไม่ควรกำหนดชนิดของการแปลล่วงหน้าหรือยึดถือการแปลชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ตลอดเวลา และใช้กับการแปลทุกๆเรื่อง แต่ควรดูตามความเหมาะสม ด้ว บท ชนิด ของ การ แปล เทคนิค วิธี และวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทั้งหมดต้องสอดคล้องกันจึงจะทำได้ ให้ บท แปล ได้ คุณ ภาพ ตาม ต้ อ ง ก า ร หากเลือกชนิดไม่เข้ากันกับตัวบทก็จะทำให้บทแปลดูประดักประเดิด ขาดความกลมกลืน เมื่อพิจารณาตัวบทที่แปลย่อมนัดสินใจเลือกที่จะแปลแบบใดแล้วจึงเลือกที่จะใช้เทคนิคใดให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ของผู้เขียนและวัตถุประสงค์ของการนำบทแปลไปใช้ ประเภทของการแปลนั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของการแปลไว้ดังต่อไปนี้

สัญญา วิสาข บัว (2560 : 58) ได้อธิบายความหมายของรูปแบบการแปลของทั้ง 2 ประเภท ไว้ดังนี้

1. การแปลตามรูปของภาษา (Form) หรือ การแปลตรงตัว/การแปลตามตัวอักษร

(Literal Translation)

คือการแปลที่พยายามรักษาความหมายและโครงสร้างของต้นฉบับไว้มากที่สุด เน้น ความถูกต้องเป็นหลัก แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง

(Structure)

และการใช้คำเพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างภาษาของภาษาฉบับแปล การแปลลักษณะนี้ใช้ใน กลุ่ม นักวิชาการ หรือกลุ่มเฉพาะอาชีพที่ต้องการความถูกต้องของเนื้อหาเพื่อจุดประสงค์ในด้านการศึกษาค้นคว้า หรือการนำไปปฏิบัติเช่น การแปลฉลากยา ขั้นตอนการทดลอง คู่มือแนะนำ คู่มือปฏิบัติการ กฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ รายงานและเอกสารราชการฯ

2. การแปลตามความหมาย (Meaning) หรือ การแปลสรุปความ (Free Translation)

คือการแปลที่ไม่ได้มุ่งรักษาโครงสร้างตามความหมายหรือรูปแบบของต้นฉบับอย่างเคร่งครัด มีการเพิ่มเติม ขยายความ หรือตัดทอน หรือ เปลี่ยน น แ ปล ง ร ู ป ค ำ ห รื อ ไ ว ย า ก ร ณ์ การแปลลักษณะนี้นิยมใช้กับเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องรักษาความถูกต้องของต้นฉบับ เป็นการแปลที่ใช้ในสื่อมวลชนทุกประเภทโดยเฉพาะเพื่อความบันเทิง ผู้แปลอาจอ่านจบที่ละเอียดหน้า ทำความเข้าใจกับเนื้อหา วิธีคิดจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และสิ่งที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ เพื่อสรุปเนื้อหาหลักของต้นฉบับแล้วจึงถ่ายทอดออกมาโดยเรียบเรียงใหม่ การแปลลักษณะนี้เป็น การ แปล ที่ นิยม แพร่ หลาย ตัวอย่างของการแปลลักษณะนี้เช่น การแปล นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี นิทาน บทวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

สุพรรณิ ปิ่นมณี (2562 : 15-20) ได้กล่าวว่าการแปลมีหลายชนิด แต่ละชนิดเหมาะสมกับการนำไปใช้แตกต่างกันไป และมีประโยชน์คนละแบบ โดยแบ่งประเภทออกเป็น 2 ชนิดหลักๆ คือสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การแปลแบบเอาคำ (word -for-word translation) เน้นการให้นำหน้ากับตัวบทเป็นอย่างมากหรืออาจเรียกว่าการแปลแบบคำต่อคำ หรือแปลตามพยัญชนะ (literal translation) ซึ่งเป็นการแปลในระดับคำ เป็นการแปลคำที่ยึดโครงสร้างพื้นผิว (surface structure) ของข้อความในต้นฉบับทั้งในแง่ของความหมายและโครงสร้างภาษา บ้างก็เรียกว่า direct translation ตามขั้นตอนกระบวนการแปล แต่ Catford 1967

เรียกว่าการแปลในระดับคำที่เป็นรูปแบบหนึ่งของฉบับร่างหรือเป็นเพียงกระบวนการก่อนการแปล ยังไม่ใช่การแปลเสียทีเดียว แต่ก็เพียงพอที่จะถ่ายทอดข้อความจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาแปลได้ การแปลแบบนี้ประโยชน์ในการศึกษาภาษาวัฒนธรรม วิธีการสื่อสารบอกเล่าความคิดความอ่านของผู้คนในวัฒนธรรมภาษาต้นฉบับ ตัวบทเป็นสิ่งสำคัญที่ให้นำหน้ามากกว่าความเข้าใจของผู้อ่าน

2. การแปลแบบเอาความ (sense-for-sense translation) เป็นการแปลเอาความหมายตัวบท มุ่งให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาเรื่องราวของตัวบท

ไม่มุ่งถ่ายคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งซึ่งยากต่อการเข้าใจ แต่จะแปลเอาเฉพาะหน่วยความหมาย เช่น การแปลสำนวนต้องแปลเอาหน่วยความหมายมิใช่แปลเอาคำเพราะจะไม่เป็นที่เข้าใจ

Catford (1967, อ้างอิงในสุพรรณิ ปินมณี, 2562:19-20) แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Bound translation
2. Unbound translation

คือการแปลที่ปรับเปลี่ยนความสั้นยาวของส่วนย่อยในบทแปลได้เช่นจากวลีเปลี่ยนเป็นอนุประโยค

House (1997, อ้างอิงในสุพรรณิ ปินมณี, 2562 : 17-18) เสนอการแปล 2

แบบผู้แปลต้องวิเคราะห์ตัวบทก่อนการแปลและเพื่อการเปรียบเทียบหน้าที่ของตัวบทต้นฉบับกับบทแปล เป็นการพิจารณาว่าจะรักษาหน้าที่ไว้หรือไม่อย่างไร หรือ จะ แปล ใน ลักษณะ ลึกลงไป เกิน หน้าที่ แล้วจึงก้าวต่อไปสู่การกำหนดวิธีการแปลดังนี้

1. Covert translation
2. Overt translation

เป็นการแปลที่เปรียบเสมือนเป็นต้นฉบับในบริบทภาษาอื่น เน้นที่ผู้อ่านทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทางเท่าเทียมกันบทแปลซ้ำต้นฉบับ เพื่อ ได้ มา ซึ่ง หน้าที่ เท่า เทียม กัน เน้นการถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ผู้อ่านในอีกภาษาหนึ่ง เหมาะกับการแปลสิ่งที่ต้องการเฉพาะข้อมูลเป็นหลัก มิได้ผูกโยงอยู่กับวัฒนธรรมต้องอย่างเหนียวแน่น ตัวอย่างที่เหมาะสมกับการแปลชนิดนี้คือแผ่นพับข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวจดหมายจากประธานบริษัทถึงผู้ถือหุ้น เป็นต้น

เป็นการแปลที่ต้องผูกโยงอยู่กับลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของต้นฉบับเช่น การแปลเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ซึ่งต้องมีความพิเศษเฉพาะทางวัฒนธรรม และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มิใช่การแปลในระดับหน้าที่ของตัวบท แต่เป็นการแปลที่เลยชั้นถ่ายทอดเฉพาะความหมายดิบอย่างตรงๆ ผู้แปลต้องเข้าใจภูมิหลังและวัฒนธรรมในระดับลึกลงไปจากพื้นผิว เพื่อไปให้เกินระดับข้อมูลเบื้องต้นเท่าที่มองเห็น

นอกจากรูปแบบการแปลแล้ว ยังมีนักทฤษฎีได้กล่าวถึงภาษากับวัฒนธรรม สุพรรณิ ปีนมณี (2562:231) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรม หมายถึง ค ว า ม คิ ด ค ว า ม เ ชี อ และขนบธรรมเนียมที่คนในสังคมยอมรับร่วมกันตลอดจนหมายถึง พฤติกรรมและสิ่งที่เป็นรูปธรรมต่างๆ ที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่ง และเวลาใดเวลาหนึ่งสร้างขึ้นมา เช่น ศิลปะภาพเขียน วรรณกรรม ดนตรี อาหาร เครื่องแต่งกาย วิธีการเดินทาง พาหนะ การสื่อสาร สำนวนโวหาร ภาษา วิธีการรับประทานอาหาร มารยาท การวางตัว การนับญาติ การทักทาย ฯลฯ พุดอย่างกว้างๆ คือ ปรัชญาการณที่คนมองเห็นอยู่เป็นประจำในสังคม ดังนั้นนักแปลจึงต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างวัฒนธรรมภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาปลายทางดังที่ Peter Newmark , 1988 (อ้างในสุพรรณิ ปีนมณี, 2562 : 15) ได้แบ่งคำที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมออกเป็น 5 หมู่คือ

1. ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เช่น พืช สัตว์ ภูมิประเทศ อากาศ
2. วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย ที่อยู่อาศัย การคมนาคม
3. วัฒนธรรมทางสังคม เช่น การดำรงชีพ งาน การพักผ่อน
4. องค์กร สถาบัน ประเพณี ขนบธรรมเนียม กิจกรรม ความคิดหรือมโนทัศน์ เช่น การเมือง ศาสนา ศิลปะ
5. กิริยาท่าทางและอุปนิสัยใจคอ

จากข้อมูลข้างต้น สรุปประเภทของการแปลออกเป็น 2 ชนิดได้แก่ การแปลตรงตัว และการแปลเอาความหมาย นอกจากนี้การแปลมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจาก วัฒนธรรมเกิดขึ้นมาพร้อมกับ การดำรงชีวิตของมนุษย์ เมื่อวัฒนธรรมมาสัมพันธ์กับการแปลจึงกลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งหรือเป็นหน้าต่างอีกบานเพื่อให้ทราบความหมายของอีกภาษาหนึ่งและเข้าใจวัฒนธรรมและเรื่องราวของอีกกลุ่มคนนั้นๆ โดยปริยาย

1.3 กลวิธีการแปล

เทคนิคการแปลที่หลากหลายมากที่สุดคือ การเติม การตัด การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ การใช้คำยืมหรือคำทับศัพท์ การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมภาษาแปล และการถ่ายตัวอักษร (สุพรรณิ ปีนมณี , 2562:80) ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสรุปกลวิธีการแปลไว้ดังต่อไปนี้

สุพรรณิ ปีนมณี (2564 : 7-9) สรุปออกมาเป็น 3 ด้าน 14 กลยุทธ์ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับคำ ข้อความและความหมาย

1.1 การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล (equation) หรือเรียกอย่างง่ายว่าการการใช้คำยืม เช่น chef-เชฟ

- 1.2 การหาความเทียบเท่าโดยการแปลคำต่อคำ (calque) เช่น point of view -มุมมอง

1.3 การตัดทอนข้อความหรือสรุปรวมข้อความ เรียกว่า (reduction/condensation)

เมื่อพบความซ้ำซ้อน โดยไม่มีความหมายเพิ่มขึ้น ผู้แปลอาจตัดทอนลงได้หรือสังเคราะห์ความหมายให้เข้าไปอยู่รวมกับข้อมูลอื่น นอกจากนี้แล้วข้อความที่คลุมเครือ สร้างความสับสนให้กับผู้อ่าน ปรากฏอยู่ไม่เกิดผลดี ผู้แปลก็อาจพิจารณาตัดทิ้ง

1.4 การเติมข้อมูลในบทแปลเมื่อจำเป็น (addition)

ใช้เฉพาะกับใจความที่สำคัญ เมื่อผู้แปลเห็นว่า

ถ้อยคำที่ใช้ไม่มีความชัดเจนพอเพียงก็อาจพิจารณาเสริมคำอธิบายได้

1.5 การเสริมข้อมูลอาจกระทำได้ด้วยการเขียนเป็นเชิงอรรถอธิบายไว้ท้ายหน้าหรือท้ายบทหรือไทย

เล่มก็ได้ เรียกว่า notes/ glosses หรืออธิบายเพิ่มเติมในรายละเอียดที่ไม่ปรากฏในตัวบทต้นฉบับหากข้อความที่จะเพิ่มเติมมีความยาวมากจนไม่สามารถบรรจุลงในพื้นที่ในตัวบทได้ผู้แปลจำเป็นต้องเขียนคำอธิบายในพื้นที่พิเศษแยกไปต่างหากใช้ในกรณีที่ผู้ปวยถึงความจำเป็นที่จะต้องให้ความกระจ่างแจ้งในประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น

1.6 การใช้คำกว้างๆ แทนคำเฉพาะเจาะจง ในกรณีที่สิ่งที่แปลนั้นมีความเฉพาะเจาะจงอย่างมากแต่ไม่มีความสำคัญพอที่จะหยิบยกขึ้นมาแปลโดยเสริมข้อมูลอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจเป็นเพียงจากหลังที่ไม่สำคัญ เมื่อแปลโดยใช้คำว่า กว้างๆ ก็พอเข้าใจได้หากแปลละเอียดเสริมข้อมูลขยายความอาจทำให้เกิดการเน้นผิดประเด็นได้

1.7 การใช้คำเฉพาะเจาะจง เทคนิคนี้ตรงข้ามกับ generalization เรียกว่า particularization ใน

สถานการณ์ที่จำเป็นต้องให้ข้อความมีความชัดเจนหมดความกำกวม นักแปลอาจใช้ hyponyms หรือคำเฉพาะเจาะจงมากขึ้น หรือคำที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

1.8 กลยุทธ์หาความเทียบเท่า (equivalence)

ผู้แปลวิเคราะห์ความหมายและหาความเทียบเท่าเป็น

ภาษาปลายทางอย่างเป็นธรรมชาติในระดับต่างๆ เช่น ความหมายตรง ความหมายนัยประหวัด ความหมายตามบริบท การใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ และการก่อให้เกิดผลอย่างเดียวกันต่อผู้อ่านทั้งในภาษาต้นทางและปลายทาง

1.9 การใช้วัฒนธรรมในภาษาแปลแทนที่วัฒนธรรมในภาษาต้นฉบับ เรียกว่า cultural substitute

หรือ cultural equivalent ใช้เฉพาะเมื่อประเด็นเฉพาะทางวัฒนธรรมมิใช่ประเด็นหลักของเนื้อหา เมื่อแทนที่แล้วผู้อ่านจะสามารถเข้าใจได้ทันที แต่ไม่ได้ตรงกับความเป็นจริง เช่น ไหว้-shake hands

ของผู้อ่านภาษาแปลโดยทันทีและไม่ได้ตรงตามความเป็นจริงเป็นการสื่อความหมายอย่างกว้างๆ

2. กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์และโครงสร้าง กลยุทธ์นี้เป็นการเปลี่ยนชนิดของไวยากรณ์หรือแทนที่ด้วยคำที่มีหน้าที่ต่างกันโดยไม่เปลี่ยนความหมาย เช่น จากคำนามในต้นฉบับเปลี่ยนเป็นคำกริยาในภาษาแปล เป็นต้น

3. กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา วิธีการพูด การเลือกใช้คำ ระดับ ลีลา

3.1 เพื่อการรักษาสมดุลทางการสูญเสียคำ หรือความหมายของคำ (semantic loss) ผู้แปลต้องรักษาความหมายที่สูญเสีย้นั้นให้ได้ ผู้แปลต้องชดเชยด้วยการบอกระดับภาษา

หรือระดับความเป็นทางการด้วยวิธีการอื่น กลยุทธ์นี้เรียกว่า compensation

3.2 การเปลี่ยนแปลงประกอบหลายๆ อย่าง (variation change) เพื่อให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมภาษาแปลเข้าถึงความหมายอย่างลึกซึ้ง เช่น เปลี่ยนน้ำเสียง ลีลา ทำเนียบภาษา ภาษาเฉพาะกลุ่มสังคม ภาษาเฉพาะถิ่น

3.3 การเปลี่ยนมุมมอง จุดเน้น ทศนคติของหน่วยความคิดหรือความคิดโดยการใช้คำ วลี หรือสำนวนที่ต่างจากต้นฉบับเพื่อบอกเล่าความหมายเดียวกัน

3.4 การใช้การวิเคราะห์ลักษณะและความหมายพิเศษของคำ ที่เรียกว่า componetial analysis ซึ่งเป็นความหมายของวงการแปลที่แตกต่างจากความหมายในเชิงภาษาศาสตร์ หมายถึงการเทียบเท่าความหมายของคำใน 2 ภาษา ที่มีทั้งความเหมือนและความต่าง

พิม พันธุ์ เวส สะ โก ศ ล , (2562 : 46) ได้วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารเรื่องราวในวัฒนธรรมไทยได้รวบรวมกลวิธีต่างๆ สามารถนำมาใช้เป็นข้อเสนอแนะในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษดังนี้ การทับศัพท์ การใช้คำหรือสำนวนภาษาอังกฤษที่มีความหมายเหมือนกัน การใช้คำหรือสำนวนภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การใช้การอธิบายเพิ่มเติมและการใช้การแปลตรง

สุพรรณ ปิ่นมณี, (2562 : 22) ได้สรุปแนวคิดเทคนิคการแปลไว้ 8 วิธี ดังนี้ 1. การใช้คำยืมหรือคำทับศัพท์ 2. คำหนึ่งคำมีหลายความหมายให้เลือก 3. คำหลายคำมีความหมายเดียวกัน 4. การเติม 5. การตัด 6. การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ 7. การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมภาษาแปล 8. การปรับโครงสร้างใหม่

รัช นิโรจน์ กุลธำรง , (2552 : 159) ได้สรุปกลวิธีในการหาคำแปลในแต่ละภาษาที่จะทำให้ผู้แปลต้องพิจารณาเลือกใช้ลักษณะเฉพาะ 5 ประเภทในการถ่ายทอดความหมายให้เหมาะสมดังนี้

1. กลวิธีการเปลือปลักษณ์และอุปมา (metaphor and simile)

1.1 อุปลักษณ์ คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่านั้น แต่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกันมาเปรียบเทียบกัน โดยเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง

1.2 อุปมา คือ การนำเอาสิ่งที่ต่างกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อม เช่น เหมือน

2. กลวิธีการแปลสำนวน (idioms)

สำนวน หมายถึง กลุ่มคำซึ่งมีความหมายไม่ตรงกับความหมายของคำต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้น

เป็นกลุ่มคำนั้น (Larson 1998 : 125 อ้างใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง 2552 : 160) กล่าวว่า สำนวนเป็นการใช้ภาษาในความหมายเชิงภาพพจน์ ที่มีอยู่ในทุกภาษาที่เดียว แต่สำนวนก็จะมีเฉพาะในแต่ละภาษาดังนั้นการแปลตามตัวอักษรจะไม่สามารถสื่อความหมายได้ซึ่งได้สอดคล้องกับนักวิชาการต่างประเทศ Baker (1992 : 68 อ้างใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง 2552 : 160) กล่าวว่า สำนวนจะมีความหมายเฉพาะในแต่ละภาษา และได้กล่าวเพิ่มเติมว่า แต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะแปลสำนวนไม่ได้ สิ่งที่จะเป็นปัญหาในการแปลสำนวนคือ ความหมายและการเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมซึ่งจะทำให้แปลยาก ไม่ใช่เรื่องของคำใดคำหนึ่งที่ทำให้แปลยาก

3. กลวิธีการแปลคำบอกกริยาทำทางที่เป็นสัญลักษณ์ (symbolic actions)

สัญลักษณ์ คือ สิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตซึ่งเป็นตัวแทนหรือสิ่งแทนของอีกสิ่งหนึ่ง เช่น สิ่งโตคือ

สัญลักษณ์ของกำลังและความกล้าหาญ

4. กลวิธีการแปลคำเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia)

คำเลียนเสียงธรรมชาติ คือ การใช้คำเพื่อเลียนเสียงต่างๆ เช่น เสียงห่าห่า เสียงกรอบแกรบ

เสียงลมหวีดหวิว

5. กลวิธีการแปลคำแสลงและสำนวนที่ใช้ในภาษาพูด (Slang and colloquial expression)

คำแสลง หมายถึง ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง และมีอักษรวิธี เสียง หรือความหมายแปลไปจากคำที่มีความหมายทั่วไป

Munday (2016) กลวิธี (Strategy) หมายถึง

เป้าหมายโดยรวมทั้งหมดของผู้แปล เช่น การแปลแบบตรงตัว กับ การแปลแบบอิสระ เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม วิธีการ หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการเฉพาะที่ผู้แปลใช้ในบางจุดของเนื้อหา เช่น การยืมคำจากภาษาต้นฉบับ การเติมเพื่อการอธิบาย หรือการใส่เชิงอรรถในภาษาฉบับแปล เป็นต้น โดยแบ่งกลวิธีการแปลออกเป็น 2 กลวิธีดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการแปลแบบตรงตัว (Literal translation strategy) หมายถึง กลวิธีที่มุ่งเน้นไปที่การยึดติดกับคำแต่ละคำอย่างมาก โดยเป็นการแปลที่จะรักษามุมมองและลักษณะของสารทั้งในระดับความหมายและระดับโครงสร้างไว้ รวมทั้งยึดติดกับสำนวนภาษาของภาษาต้นฉบับและพยายามถ่ายทอดให้มีความใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด กลวิธีการแปลแบบตรงตัวจะไม่เกิดขึ้นหากภาษาที่มีความแตกต่างและมีระยะห่างกันมาก โดยมักใช้ถ่ายทอดฉบับแปลมีความใกล้เคียงกันอย่างมาก หรือมีอิทธิพลจากภาษาต้นฉบับ

2. กลวิธีการแปลแบบอิสระ (Free translation strategy) หมายถึง การแปลที่มีการเปลี่ยนแปลงสำนวนภาษาและรักษาเพียงความหมายในระดับลึกๆ ไม่ให้สูญเสียไปเท่านั้น โดยเป้าหมายของกลวิธีนี้คือการที่สามารถขยายความหมายของคำให้ยาวขึ้นได้

Mona Baker (2011)

ได้นำเสนอทฤษฎีที่เน้นไปในทางเทคนิคการใช้คำและมีได้เอ่ยถึงไวยากรณ์และโครงสร้าง ทฤษฎีนี้มี 7 กระบวนการ คือ

1. ใช้คำกว้างๆ ทั่วไปแทนที่คำเฉพาะตัวทางวัฒนธรรม
2. ใช้คำกลางๆ กว้างๆ และคำที่ไม่แสดงความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. แทนที่ด้วยวัฒนธรรมภาษาแปล
4. ใช้คำยืม หรือคำยืมกับการอธิบายขยายความ
5. อธิบายใหม่ทดแทนคำพูดเดิมเพื่อความชัดเจน
6. ละข้อความเมื่อข้อความนั้นๆ ไม่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมภาษาปลายทาง
7. ให้ตัวอย่าง เพื่อความเข้าใจของผู้อ่านฉบับแปล

Vinay and darbelnet (2004) เสนอกลยุทธ์ 7 กลยุทธ์

1. borrowing คำยืม เป็นกระบวนการแปลที่ง่ายที่สุด
2. calque

ใช้การยืมสำนวนหรือวลีจากตัวบทในภาษาต้นทางแล้วถ่ายทอดแบบตรงตัวในภาษา

ปลายทาง เทคนิคนี้มี 2 ชนิด

2.1 lexical calque

เป็นการถ่ายทอดโดยการรักษาโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาปลายทางเอาไว้และเสนอวิธีการแสดงความหมายใหม่

- 2.2 structural calque นำเสนอโครงสร้างใหม่สู่ปลายทาง
3. literal translation เป็นการแปลแบบตรงตัว หรือคำต่อคำ โดยไม่เปลี่ยนความหมายเดิม
4. transposition
เป็นการเปลี่ยนหน้าที่ของคำหรือชนิดของคำโดยไม่เปลี่ยนความหมายดั้งเดิม เช่น
- จากคำนามเป็นคำกริยา มี 2 ชนิดคือ
- 4.1 obligatory transposition
ใช้เมื่อผู้แปลมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนชนิดของคำในภาษาต้นทางไปเป็นคำอีกชนิดหนึ่งในภาษาปลายทาง
- 4.2 optional transposition
เป็นการเปลี่ยนหน้าที่ของคำในภาษาปลายทางโดยไม่จำเป็น แต่ผู้แปลกระทำเพื่อให้บทแปลสละสลวยเป็นธรรมชาติขึ้น
5. modulation เป็นการเปลี่ยนมุมมองของข้อความ มี 2 ชนิด
- 5.1 obligatory modulation
เป็นวิธีการที่นักแปลจำเป็นต้องใช้เพื่อเปลี่ยนมุมมองของข้อความเมื่อพบว่ามุมมองเดิมในตัวบทต้นฉบับไม่เหมาะสมหรือดูแปลกประหลาด
- 5.2 optional modulation
นักแปลเลือกเปลี่ยนมุมมองเพิ่มเติมต่อไปอีกเมื่อเห็นว่าจะจะเป็นผลดีหรือ
- พึงดูเป็นธรรมชาติขึ้นอีกในภาษาปลายทาง
6. equivalence หรือ ความเทียบเท่า
เป็นการถ่ายทอดความหมายโดยใช้โครงสร้างและลีลาที่แตกต่างไปจากตัวบทต้นฉบับไปโดยสิ้นเชิง
7. adaptation
เป็นการปรับบทแปลเมื่อสารในภาษาต้นทางไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมของภาษา
- ผู้แปลต้องสร้างสถานการณ์เทียบเท่าซึ่งเป็นที่รู้จักในภาษาปลายทางขึ้นมาแทนที่
- Harvey (2000) เสนอกลวิธีการแปลคำที่เป็นเฉพาะตัวทางวัฒนธรรม 4 วิธีดังนี้
1. Functional equivalence ความเทียบเท่าทางหน้าที่
เทคนิคนี้เป็นการใช้คำหรือสิ่งที่ต้องอ้างถึงในวัฒนธรรมภาษาปลายทางที่มีหน้าที่เดียวกันหรือคล้ายกัน เช่นการแปลแบบตัวต่อตัว
 2. Linguistic equivalence ความเทียบเท่าทางภาษา

3 . Transcription or borrowing ก า ร ยี ม เป็นเทคนิคที่เน้นต้นฉบับเป็นหลักอาจตามด้วยคำอธิบายหรือ

เชิงอรรถ

4. Descriptive หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งคือ self-explanatory translation เป็นการใช้คำกว้างๆ มา

อธิบาย บอกความหมาย หากคำเทียบเท่าไม่พอเพียง

Taylor (อ้างใน สุพรรณิ, 2555 : 9) เน้นย้ำให้ตระหนักถึง 4 ประเด็น

1. Semantic ค ว า ม ห ม า ย ข อ ง ค ำ
นักแปลต้องหาหน่วยความหมายความสัมพันธ์ และความเทียบเท่า

ของคำ

2. Contexts บริบทภาพในห้วงที่นึกที่เกิดขึ้นในใจของคน
ขณะที่สื่อสารกันในสถานการณ์ต่างๆ

3. Pragmatics ก า ร ใช้ ภ า ษ า
การหาความหมายที่แท้จริงที่อยู่ลึกกลงไปกว่าระดับพื้นผิวผู้แปลต้องอาศัย

การตีความวิธีการสื่อสาร

4. Culture วั ต ม น ธิ ร ร ม
นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เป็นหัวใจของการแปลเนื่องจากภาษาผูกติด
อยู่

กับวัฒนธรรมจะแปลให้ได้ความหมายที่ถูกต้องต้องวิเคราะห์ไปถึงวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังการใช้ภาษานั้นด้วย

Chesterman (1997) จัดเป็น 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 28 กลยุทธ์ ได้ดังนี้

1. Syntactic strategies
เป็นกลยุทธ์ด้านรูปแบบโครงสร้างและไวยากรณ์ มี 10 ชนิดดังนี้

literal translation loan, calque, transposition, unit shift, phrase structure change, clause structure change, sentence structure change, cohesion change, level shift, scheme change

กลยุทธ์นี้เป็นการแปลแบบตัวต่อตัว ใช้คำยืม เปลี่ยนหน้าที่ของคำ เช่น จากคำนามไปเป็นคำกริยา เปลี่ยนคำเป็นวลี หรือประโยค เปลี่ยนโครงสร้างวลี เปลี่ยนโครงสร้างอนุประโยค เปลี่ยนโครงสร้างประโยค เปลี่ยนการละคำ คำซ้ำซ้อน คำแทนที่ ไปจนถึงการใช้คำเชื่อม เปลี่ยนระดับ phonology, morphology syntax หรือ lexis ไปจนถึงเปลี่ยนเทคนิคการใช้คำ เช่น คำสัมผัสพยัญชนะ จังหวะ จันท์ลักษณะ ฯลฯ

2. Semantic strategies

เป็นกลยุทธ์ด้านการใช้คำกับความหมายของคำในบริบท แบ่งเป็น 9
ชนิดดังนี้

Synonymy, antonymy, Hyponymy, Converses, Abstraction change, Distribution change, Emphasis change, Paraphrase,

Trope change

กลยทุทธ์นี้เป็นการเลือกใช้คำ คำความหมายเดียวกัน หรือเกือบมีความหมายเดียวกัน คำความหมาย ตรงกันข้าม คำคำ เปลี่ยนคำจากรูปธรรมเป็นนามธรรมหรือกลับกัน ขยายความหรือทำให้ข้อความหดแคบเข้า เปลี่ยนจุดเน้น เพิ่ม ลด ขยาย เขียนความหมายเดิมโดยใช้คำใหม่ เปลี่ยนความเปรียบและสำนวนภาษา

3. pragmatic strategies

เป็นกลยทุทธ์ด้านการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับความหมายของข้อความมี 9 ชนิด ดังนี้ cultural filtering, explicitness change, information change, interpersonal change, illocutionary change, coherence change, partial translation, visibility change, transediting

กลยทุทธ์นี้ประกอบไปด้วยการกรองวัฒนธรรม เช่น เปลี่ยนคำให้มีเนื้อหากว้างขึ้นเป็นสากลหรือ แคบลง เป็นระดับ เ ฉ พ า ะ ตั ว การเขียนให้ชัดเจนโจ่งแจ้งหรือเขียนให้เป็นการบอกเป็นนัย การเปลี่ยนข้อมูลโดยการต่อเติมเสริมแต่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก เปลี่ยนระดับความเป็นทางการ ระดับอารมณ์และความสัมพันธ์ชิด-ห่าง หรือ ห่าง-ชิด หรือคำทางเทคนิค เปลี่ยนชนิดของประโยค เช่น จากบอกเล่าเป็นคำสั่ง จากคำสั่งเป็นคำขอร้อง เปลี่ยนลำดับข้อมูล การเลือกแปลบางส่วน เช่น แปลสรุปประเด็น เปลี่ยนมุมมอง เช่น มีผู้เขียนปรากฏอยู่เปลี่ยนไปเป็นผู้เขียนอยู่หลังจากเป็นต้น แก้วไขต์วาทเมื่อพบว่าตัวบทมีความบกพร่อง

Hervey and Higgins (1992)

1. exoticism

การนำเอาลักษณะทางวัฒนธรรมและไวยากรณ์ภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาแปลโดยการ

ปรับเปลี่ยนน้อยที่สุด

2. calque การใช้ภาษาแปลด้วยโครงสร้างภาษาต้นฉบับ

3. cultural

borrowing

การถ่ายทอดสำนวนภาษาต้นฉบับแบบคำต่อคำไปสู่ภาษาแปล

4. communicative

translation

การแทนที่คำอาสาต้นฉบับด้วยมโนทัศน์ในวัฒนธรรมภาษาแปล

5. cultural

translation

การเขียนตัวบททั้งหมดด้วยวัฒนธรรมภาษาแปลซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยน

ในกระบวนการแปลมากที่สุด

Newmark

(1995)

ได้อธิบายว่าการแปลสิ่งที่เป็นความเฉพาะตัวทางวัฒนธรรมมี 18 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

1. transference

เป็นกระบวนการถ่ายทอดคำโดยการเปลี่ยนตัวอักษรจากภาษาหนึ่งเป็นอีก

ภาษาหนึ่ง

2. naturalization เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อจาก transference โดยปรับคำในภาษาต้น

ทางให้เป็นรูปคำและการออกเสียงอย่างปกติได้ในภาษาปลายทาง

3. cultural equivalent

เป็นการแปลโดยการเปลี่ยนคำที่มีความเฉพาะตัวทางวัฒนธรรมในภาษาต้นทางในการใช้คำและเฉพาะทางวัฒนธรรมในภาษาปลายทาง

4. functional equivalent

เป็นกระบวนการแปลที่เปลี่ยนคำที่มีความเฉพาะตัวทางวัฒนธรรมในภาษาต้นทางไปเป็นคำทั่วไปที่ไม่มีความเฉพาะตัวทางวัฒนธรรมในภาษาปลายทาง

5. descriptive equivalent เป็นกระบวนการแปลซึ่งมักใช้ร่วมกับ functional equivalent

กล่าวคือเป็นการให้คำอธิบายเพิ่มเติมหรือบอกบรรยายลักษณะของสิ่งต่างๆ นอกเหนือจากบอกลักษณะหน้าที่หรือการใช้งาน

6. synonymy การแปลโดยใช้คำ synonym

ใช้ในกรณีที่คำในภาษาปลายทางที่ตรงกัน

อาจจะมีหรือไม่มีปรากฏอยู่เลยในความหมายของคำที่นำมาใช้แทนในภาษาปลายทางนั้นต้องใกล้เคียงกันใช้เมื่อไม่มีคำเทียบเท่าในลักษณะหนึ่งต่อหนึ่งและเมื่อคำ ๆ นั้นไม่สับสนสำคัญนัก

7. through- translation

เป็นกระบวนการแปลตามพยัญชนะเช่นชื่อองค์กรต่างๆ สหบทส่วนประกอบของค่านามผสมและวลีต่างๆ กระบวนการนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าหรือการแปลโดยใช้คำยืมทำให้คำภาษาต้นทางไปปรากฏอยู่ในภาษาปลายทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อองค์กรที่เป็นสากลที่เป็นที่รู้จักโดยชื่อย่อ

8. shifts

หมายถึงกระบวนการแปลที่เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงไวยากรณ์จากภาษาต้นทาง

ไปสู่ภาษาปลายทางซึ่งเป็นกระบวนการอัตโนมัติและตามปกติของนักแปล

9. modulation หมายถึงการเปลี่ยนมุมมองและทิศทางของหน่วยความคิด

10. recognized translation

คือการแปลโดยใช้คำที่เป็นที่รู้จักยอมรับและใช้กันมาอย่างคงที่

แล้วในภาษาปลายทางเป็นสิ่งที่สมควรกระทำอย่างยิ่งเพราะหากใช้คำอื่นอาจทำให้เกิดความสับสนได้

11. translation label

เป็นการแปลเพื่อให้เห็นว่าเป็นการแปลมาจากภาษาต้นทางและแปรแบบตรงตัวมา โดยเฉพะอย่างยิ่งเมื่อคำ ๆ นั้นเป็นคำใหม่ความหมายยังไม่เป็นที่รับทราบกันอย่างคงที่ผู้แปลสามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนโดยการใส่เครื่องหมายคำพูด

12. compensation

เมื่อการแปลทำให้เกิดการสูญเสียอย่างใดอย่างหนึ่งเช่นความหมายเทคนิควิธีทางวรรณคดีและกวีนิพนธ์เช่นผลของการใช้เสียงอุปมาอุปลักษณ์หรือผลของการใช้ภาษาเมื่อสูญเสียในประโยคหนึ่งผู้แปลก็อาจจะหาทางฟื้นความสูญเสียนั้นในประโยคอื่นหรือในส่วนอื่นของตัวบท

13. componential

analysis

เป็นความหมายเฉพาะของวงการแปลที่ต่างจากวงการภาษาศาสตร์หมายความว่าถึงคำในภาษาต้นทางเทียบเท่าแบบหนึ่งต่อหนึ่งกับภาษาปลายทางแต่ในความเป็นจริงมีความหมายที่ร่วมกันและที่ต่างกันโดยทั่วไปแล้วภาษาต้นทางจะมีความหมายเฉพาะเจาะจงความภาษาปลายทาง

14. reduction

and

expansion

เป็นกระบวนการแปลที่ใช้ในกรณีที่ผู้แปลจำเป็นต้องลดหรือเพิ่มข้อความในบทแปลการลดหรือตัดข้อความกระทำได้เมื่อภาษาต้นทางมีความเยอะเยอะเนี้อหนาขึ้น ๆ ากกอยู่จะทำให้ผู้อ่านสับสนได้ในกรณีเพิ่มหรือเติมข้อมูลให้กับตัวบทนั้นกระทำได้เมื่อบทแปลไม่มีความชัดเจนคลุมเครือไม่ได้ความหมายหรือหากไม่เพิ่มข้อมูลผู้อ่านจะไม่สามารถเข้าใจได้

15. paraphrase

เป็นกระบวนการแปลที่ผู้แปลแสดงความหมายเดิมของตัวบทโดยใช้คำพูดแบบใหม่เป็นการอธิบายและขยายความรวมถึงการละทิ้งข้อความหักจำเป็นในกรณีตัวบทเขียนอย่างไม่มีคุณภาพใช้กับบางส่วนของตัวบทเท่านั้นและใช้กับตัวบทที่ไม่มีความสำคัญ

16. vinay

and

Darbnet

เสนอวิธีการเพิ่มเติมจากกระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมาดังนี้

16.1 equivalence

คือการหาคำเทียบเคียงความหมายให้ได้เท่าเดิมในเนื้อหาเดียวกันจากตัวอย่าง

ของนักทฤษฎีทั้งสองหมายถึงวลีสำนวนต่าง ๆ เป็นการเสนอวิธีการแสดงความหมายของคำในตัวบทแบบอื่น ๆ

16.2 adaptation

เป็นการเทียบเท่าทางวัฒนธรรมโดยปรับคำหรือวลีในตัวบทต้นทางให้เทียบเท่ากับคำหรือวลีในภาษาปลายทาง

17. couplets

นักแปลอาจเลือกใช้วิธีทั้งหมดแบบผสมผสานกันโดยอาจเลือก 2 วิธี 3 วิธีหรือ 4

วิธีเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาการแปลปัญหาเดียวเป็นเรื่องปกติที่นักแต่ละจะทำเช่นนั้นในการแปลเรื่องราวที่มีความเฉพาะตัวทางวัฒนธรรม

18. notes, addition, glosses

นักแปลอาจใช้การเขียนเชิงอธิบายความประกอบไปด้วย

ได้ในกรณีเห็นว่าการแปลต้องการข้อมูลเพิ่มเติมหรือต้องการอธิบายความคิดส่วนตัวของนักแปลประกอบไปด้วยเมื่อวัฒนธรรมทั้งต้นทางและปลายทางมีความแตกต่างกันและอธิบายคำศัพท์เทคนิคเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องที่แปลหรืออธิบายภาษาอธิบายการใช้คำที่ดูแปลกหรือใช้เมื่อนักแปลต้องการสื่อสารข้อมูลบางประการกับผู้อ่านฉบับแปลของตนซึ่งกระทำได้เมื่อเป็นข้อมูลอธิบายนอกเท่านั้นหากจะอธิบายเพิ่มเติมในตัวบทอ่านเลือกใช้วงเล็บหรือเลือกใช้รูปแบบเพิ่มเติมข้อมูลลงไปตรงๆ

Molone

(1988, PP. 15-61)

ได้นำเสนอกลยศัพท์ที่นำไปใช้ได้กับการแปลตัวบทที่หลากหลายมีทั้งหมด 9

กลยศัพท์ ดังนี้

1. Equation

คือ

อ

ความเท่าเทียมกันระหว่างตัวบทตัวฉบับกับบทแปลโดยสมบูรณ์โดยใช้การยืมคำ

2. Substitution

คือ ความเท่าเทียมกันในลักษณะเดียวกับ equation

ต่างที่เมื่อยืมคำมาแล้วนำมาปรับให้เป็น

คำในภาษาแปลโดยอาจเปลี่ยนการออกเสียง เปลี่ยนพยัญชนะ สระ เป็นต้น

3. Divergence

คือ

อ

คำหนึ่งคำในภาษาหนึ่งเทียบเท่ากับคำหลายคำที่มีความหมายเดียวกันในอีกภาษาหนึ่ง

4. Convergence

คือ

อ

ค

า

ห

ล

คำที่มีความหมายเดียวกันในภาษาหนึ่งตรงกับคำเพียงคำเดียวในอีกภาษาหนึ่ง

5. Amplification

คือ

อ

การเติมข้อความในบทแปลเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่สมบูรณ์

6. Reduction

คือ การตัดข้อความออกเมื่อผู้แปลเห็นว่าซ้ำซ้อน ไม่เกี่ยวข้อง

ไม่สำคัญ ยุ่งเหยิง เยิ่นเย้อ หรือ

อาจทำให้ผู้อ่านบทแปลเข้าใจผิดได้

7. Diffusion คือ การขยายข้อความเพิ่มเติมเพื่อให้ถูกไวยากรณ์ หรือเพื่อให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น
8. Condensation คือ การกระชับข้อความ มีใช้การตัดข้อความทิ้ง แต่รวมสรุปให้ข้อความให้หดแคบเข้า
9. Reordering คือ การจัดลำดับของคำใหม่ในบทแปลเพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีประสิทธิภาพ

ในการสื่อความหมาย

เบเคอร์ (Baker, 1992, pp.26-42) ได้เสนอกลวิธีการแปลสำหรับงานแปลทั่วไปดังนี้

1. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายทั่วไป (Translation by using general word based

translation) (Superordinate)

เนื่องจากผู้แปลไม่สามารถหาคำที่ตรงกับแนวคิดของภาษาต้นฉบับ ดังนั้น ผู้แปลจึงได้เลือกใช้คำกว้างๆ ทั่วไปที่มีความหมายธรรมดา กว่าคำในต้นฉบับแทน ในกรณีนี้ ผู้แปลอาจเลือกใช้คำง่ายๆ ซึ่งเป็นคำพื้นฐานเป็นที่รู้จักทั่วไปหรือระดับความเป็นทางการน้อยกว่าเพื่อจัดการกับความแตกต่างด้านวัฒนธรรมระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล

2. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกลางๆ หรือน้อยกว่าต้นฉบับ (Translation by

using a more neutral/less expressive word)

ผู้แปลอาจหลีกเลี่ยงการสื่อสารที่อาจแปลความหมายผิดพลาดได้หากไม่เข้าใจด้านวัฒนธรรมหรือบริบทของเจ้าของภาษาอย่างแท้จริง ผู้แปลจึงเลือกใช้คำกลางๆ หรือคำที่ให้ความหมายน้อยกว่าต้นฉบับ

3. กลวิธีการแปลโดยการนำวัฒนธรรมของแต่ละภาษามาอธิบายในการแปลต้นฉบับ (Translation by

cultural substitution)

ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลในการสร้างแนวคิดด้านวัฒนธรรมให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ เนื่องจากผู้อ่านภาษาฉบับแปลไม่เคยได้ยินเรื่องราวด้านวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับเลย ในการแปลออกมาบางครั้งความหมายอาจไม่ได้เหมือนกันนักแต่สามารถทำให้ผู้อ่านภาษาฉบับแปลเข้าใจและรู้สึกใกล้เคียงกัน

4. กลวิธีการแปลโดยการยืมคำและเพิ่มคำอธิบาย (Translation by using a loan word or a loan

word plus explanation)
 ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลนี้เพื่อต้องการแสดงถึงวัฒนธรรมในภาษาต้นฉบับโดยการยืมคำทดแทน

5. กลวิธีการแปลแบบถอดความ โดยใช้ที่มีความสัมพันธ์กับภาษาต้นฉบับ (Translation by

paraphrase using an related word)
 กลวิธีนี้เพื่อถ่ายทอดความหมายให้เหมือนกับภาษาต้นฉบับโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องกันหรือสัมพันธ์กับภาษาต้นฉบับแม้รูปแบบการใช้คำจะมีลักษณะแตกต่างกัน

6. กลวิธีการแปลแบบถอดความ โดยใช้คำที่มีความหมายไม่สัมพันธ์กับภาษาต้นฉบับ (Translation by

paraphrase using an unrelated word)
 กลวิธีนี้ใช้เพื่ออธิบายความหมายของภาษาฉบับแปลโดยการเอาคำอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาต้นฉบับมาใช้แทน

7. กลวิธีการแปลแบบละไม่แปล (Translation by omission) กลวิธีนี้ใช้เมื่อเห็นว่าไม่จำเป็นต้องแปล

ในภาษาฉบับแปลเพราะความหมายโดยรวมในภาษาฉบับแปลก็สมบูรณ์อยู่แล้ว

8. กลวิธีการแปลโดยใช้ภาพแสดง (Translation by illustration) กลวิธีนี้ใช้โดยการแสดงภาพตัวอย่างกรณีที่ไม่สามารถแปลคำในภาษาต้นฉบับได้อย่างชัดเจน

จากการศึกษาวิธีการแปลโดยทั่วไปจากนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่า กลวิธีการแปล มีกลวิธีที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทของงาน (เนื้อหาของต้นฉบับและภาษาแปลรวมถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษานั้นๆ) งานแปลแต่ละประเภทก็จะใช้กลวิธีการแปลที่แตกต่างกันไป ไม่จำเป็นต้องยึดกลวิธีการแปลประเภทเดียวเสมอไป

1.4 การแปลบทกวีนิพนธ์

การแปลบทกวีนิพนธ์
 ดังที่ได้รวบรวมคำจำกัดความของนักวิชาการหลายท่านพอสังเขปดังต่อไปนี้

Newmark (1996, อ้างถึงใน สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562 : 24)
 ได้ระบุเทคนิคการแปลตัวบทกวีนิพนธ์ กล่าวว่า
 ตัวบทประเภทนี้สืสันอันอุดมทุกประการของภาษา ผู้แปลต้องชั่งน้ำหนัก
 และให้ความสำคัญแต่ละส่วนแตกต่างกันไปในแต่ละบท
 ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและหน้าที่ของมัน จึงหว่า สัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ

การเลียนเสียงธรรมชาติ ความหมายแฝง ความเปรียบเทียบต่างๆ ฯลฯ ทั้งหมดรวมกันเข้าเป็นความหมาย ผู้แปลเลือกทางหนึ่งก็เสียอีกทางหนึ่ง

สัญญาวิ สายบัว (2560 : 122) ได้กล่าวถึงการแปลบทกวีนิพนธ์ว่า โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน รวมถึง บทเพลง คำร่ำ พิ้ง ร่ำ พัน ส่วนมากมีความมุ่งหมายบรรยายความรู้สึกของผู้เขียนมากกว่าที่จะให้ข้อมูล จุดมุ่งหมายของผู้เขียนมุ่งบอกความรู้สึก ผู้เขียนมักเลือกคำ และระเบียบวิธีเรียงคำให้เป็นประโยคอย่างพิถีพิถัน ดังนั้นจึงจัดงานเขียนนี้เป็นงานประเภทรจนาสารและลักษณะการแปลจะค่อนข้างเป็นการแปลแบบตรงตัว คือ รักษารูปแบบเดิมของต้นฉบับไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ สิ่งที่ผู้แปลควรคำนึงถึงในการแปลบทกวีนิพนธ์คือรูปแบบของการเสนอความคิด รวมไปถึงหน่วยของภาษาที่เล็กลงไปกว่านั้นคือเสียงและจังหวะ ดังนั้นการแปลบทกวีนิพนธ์มี 4 วิธี ดังต่อไปนี้

1. การแปลแบบกึ่งตรงตัว เช่น ผู้แปลใช้รูปแบบของกวีนิพนธ์ซึ่งมีใช้ในภาษาฉบับแปล เช่น ภาษาไทยรูปแบบที่นิยมใช้สำหรับการถ่ายทอดบทกวีจากภาษาต่างประเทศคือ กลอนแปด

2. การแปลแบบตีความ ผู้แปลตีความหมายของต้นฉบับก่อน มีการขยายความหรือใส่คำอธิบายเพิ่มเติมในบางครั้ง หน่วยการแปลมักจะเป็นในระดับคำ วลีหรือประโยค หรือ วรรคต่อวรรค การแปลแบบนี้เหมาะสำหรับการแปลจากภาษาแปลที่ผู้แปลรู้จักดีมากที่สุดหรือที่เป็นภาษาแม่ของผู้แปลไปเป็นภาษาที่สองเพราะงานสำคัญอยู่ที่การตีความต้นฉบับ

3. การแปลแบบถ่ายทอด “ดนตรี” ของบทกวี มนตรี อมะวิชนี (1977 อ้างถึงใน สัญญาวิ สายบัว , 2560 : 127) อธิบายว่า การแปลมีหลักการอยู่ที่ความเชื่อว่าความหมายของบทกวีนั้นมีได้ใช้เสียงแต่เพียงอย่างเดียว แต่งแต่เพียง รวมถึงจังหวะของเสียงซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำและโครงสร้างทั้งหมด อันรวมถึงระเบียบการพัฒนาภาพพจน์ในบทกวีนั้นด้วย เช่น คำกลอนแต่ละวรรคเป็นหน่วยสำหรับการแปล หรือเป็นการถ่ายทอดในระดับวรรคต่อวรรค ส่วนภายในวรรคให้รักษาจำนวนคำและสัมผัสไว้ให้เหมือนต้นฉบับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้เปลี่ยนแปลงเฉพาะที่จำเป็น

4. การแปลแบบตรงตัว การแปลบทร้อยกรองแบบนี้คือ ความเชื่อที่ว่าผู้เขียนต้นฉบับได้เลือกสรรคำระเบียบวิธีเรียงคำเข้าเป็นประโยคและวิธีการพัฒนาอารมณ์และภาพพจน์อย่างพิถีพิถันเพื่อสื่อความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ดังนั้นผู้แปลควรจะรักษารูปแบบเดิมนั้นไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุด

เลอแพฟวร์ (1975, อ้างถึงใน สัญญาวิ สายบัว, 2560 : 130-131) ได้กล่าวว่างานแปลบทกวีนิพนธ์มีด้วยกันทั้งหมด 6 แบบดังต่อไปนี้

1. การแปลตรงตัว (literal translation) ลักษณะเด่นของการแปลแบบนี้คือ ผู้แปลจะรักษารูปแบบ วิธีเรียงคำ และการพัฒนาอารมณ์ของงานแปลดั้งเดิมไว้ในฉบับแปลให้ได้มากที่สุด

2. การแปลด้วยเสียง (phonemic translation) หลักสำคัญคือ การพยายามหาคำในภาษาฉบับแปลที่มีเสียง พยัญชนะ สระ ใกล้เคียงกับคำในบทต้นฉบับและพยายามให้ความหมายใกล้เคียงด้วย

3. การแปลเป็นบทร้อยแก้ว (prose translation) ลักษณะการแปลเป็นการนำบทร้อยกรองมาเขียนใหม่ด้วยการเขียนแบบร้อยแก้ว จุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นบทแปลจึงเปรียบได้กับการตีความของผู้แปล

4. การแปลเป็นกลอนเปล่า (blank verse translation) หลักสำคัญคือ พยายามรักษาหน่วยการแปลไว้ในระดับวรรค บรรทัด และพยายามรักษาระเบียบการเรียงความคิดไว้ให้ตรงกับต้นฉบับ

5. การแปลด้วยจังหวะ (metrical translation) ลักษณะสำคัญของการแปลแบบนี้คือรักษาจังหวะและจำนวนพยางค์ของคำกลอนแต่ละวรรค (เช่น การลงเสียงหนักเบา การหยุด) ของต้นฉบับไว้ในฉบับแปล ความหมายมักคลาดเคลื่อนเพราะรูปแบบบังคับ

6. การแปลด้วยสัมผัส (rhyming translation) งานแปลแบบนี้มีลักษณะคล้ายแบบที่ 4 แต่เพิ่มการใช้แบบสัมผัสของต้นฉบับลงไปในฉบับแปลด้วย มีข้อจำกัดในด้านความหมายคลาดเคลื่อนและการสื่อสารความหมายไม่ได้ผลเต็มที่เช่นเดียวกับแบบที่ 4

จากความหมายของการแปลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการแปลเป็นการถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งผู้แปลต้องมีความรู้ด้านภาษา วรรณคดี ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย รวมถึงบทกวีนิพนธ์ภาษาจีนและภาษาไทย เพื่อที่จะให้ผู้รับสารเข้าใจตามเจตนาของผู้ส่งสาร โดยภาษาฉบับแปลมีความถูกต้อง ภาษาเป็นธรรมชาติ อารมณ์และความรู้สึกของภาษา

1.5 ลักษณะการแปลที่ดี

ลักษณะการแปลที่ดี นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการแปลที่ดีไว้ดังนี้ อัจฉรา ไส้ตฤโกล (2554 : 20) กล่าวถึงลักษณะการแปลที่ดี 3 ประการในหนังสือจุดมุ่งหมายหลักการ และวิธีแปล ดังนี้

1. เชื่อถือได้ นำไปใช้ได้ไม่ผิดข้อเท็จจริง ไม่ผิดความหมายความครบถ้วน ไม่ตัดต่อ ดัดแปลงให้ผิดไปจากต้นฉบับ ชื่อตรงต่อต้นฉบับ

2. ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่กำกวม ไม่มีร่องรอยของภาษาเดิม

3.

เป็นธรรมชาติงานแปลที่ดีภาษาต้องสละสลวยไม่ฝืนหลักภาษาของผู้อ่าน

สัญญาวิ สายบัว (2553 : 14) กล่าวถึงคุณสมบัติของงานแปลที่ดีว่า ต้องสามารถทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเกิดผลสนองตอบได้ใกล้เคียงกับผู้อ่านต้นฉบับ มีต่อต้นฉบับซึ่งนับว่าสำคัญที่สุดในการพิจารณาคุณภาพของงานแปลงานแปลที่ขาดคุณสมบัติข้อนี้ นับว่า เป็นงานแปลที่คุณภาพต่ำต้งนั้นจะเห็นเห็นได้ว่า ลักษณะงานแปลที่ดีนั้น ต้องมีทั้งความถูกต้องแม่นยำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในงานแปล มีความชัดเจนเข้าใจง่าย รวมทั้งความเป็นธรรมชาติของภาษาด้วย

Larson (1998 :173 อ้างใน รัชนิโรจน์ กลุ่ธำรง 2552 : 154) แนะนำว่าผู้แปลควรพิจารณาการใช้คำที่มีความหมายซึ่งกันและกันอย่างรอบคอบว่าจะทำให้สามารถรักษาความหมายตามต้นฉบับไว้ได้หรือไม่

Newmark (1981 อ้างถึงใน สัญญาวิ สายบัว 2560 : 66) ได้ให้คำแนะนำสำหรับนักแปลทั้งหลายว่า ผู้แปลต้องยึดความมุ่งหมายที่สำคัญของการแปลเป็นหลัก คือ มุ่งสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับของต้นฉบับและในขณะเดียวกันให้พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดเดิมไว้เท่าที่จะเป็นไปได้

เลอแฟฟวร์ (1975 อ้างถึงใน สัญญาวิ สายบัว 2560 : 131) งานแปลบทกวีนิพนธ์ควรมีลักษณะดังนี้

1. บทแปลต้องมีคุณค่าทางด้านการสื่อสารได้เท่ากับต้นฉบับ “คุณค่าทางด้านการสื่อสาร” ของเลอแฟฟวร์คือคุณค่าทางด้านการสร้างปฏิกิริยาหรือการสนองตอบในตัวผู้อ่านนั่นเอง ดังนั้นบทแปลจึงควรมีลักษณะที่เทียบเคียง (equivalent) กับต้นฉบับทั้งในเชิงรูปแบบและในเชิงบริบท (context) โดยการเลือกใช้เวลาน และลักษณะของภาษาในฉบับแปลซึ่งเทียบเคียงกันได้กับที่ใช้ในต้นฉบับและสามารถทำให้ผู้อ่านบทแปลเข้าถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้นฉบับแสดงไว้

2.

บทแปลต้องรักษาส่วนประกอบของความเป็นบทกวีนิพนธ์ไว้ทุกด้านคือ เสียง จังหวะ สัมผัส ความหมาย และพัฒนาความรู้สึกและความคิด มิใช่มุ่งให้ความสำคัญแต่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะงานแปลที่ดีนั้น ต้องมีทั้งความถูกต้องแม่นยำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในงานแปล มีความชัดเจนเข้าใจง่าย รวมทั้งความเป็นธรรมชาติของภาษาด้วย

จากข้างต้นสามารถสรุปลักษณะการแปลที่ดีนั้นควรมี เนื้อหาการแปลที่ถูกต้อง ชัดเจน น่าเชื่อถือ ภาษาเป็นธรรมชาติ โดยที่ผู้รับสารมีความเพลิดเพลินแจ่มใสเช่นอ่านงานเขียนภาษาของตนเอง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล

ผู้วิจัย ได้ศึกษา งานวิจัย และเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาษาจีนเป็นไทยและการแปลภาษาไทยเป็นจีน การประยุกต์ใช้หลักการแปล การแปลนวนิยาย การแปลเรื่องสั้น วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม เป็นต้น เพื่อให้มีความเข้าใจในแนวคิดและทฤษฎีการแปลมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

วรรัตน์ พิริยานสรณ์ (2 5 4 3) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบเนื้อเตียวอิงสยงจ้วนกับมังกรหยก มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสำนวนภาษาระหว่างเนื้อเตียวอิงสยงจ้วน ซึ่งเป็นต้นฉบับกับภาษาจีน กับมังกรหยก ซึ่งเป็นฉบับแปลภาษาไทย ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและวิเคราะห์สาเหตุที่มาของความต่างนั้น ขอบเขตของการวิจัยคือศึกษาเฉพาะตอนประลองฝีมือเลือกคู่ จากกการศึกษาพบว่า มังกรหยกมีการถ่ายทอดเนื้อหาหลักและภาพรวมได้ไม่แตกต่างจากเนื้อเตียวอิงสยงจ้วน สิ่งที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดคือฉบับภาษาจีนมีรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่าภาษาไทย เพราะผู้แปลมิได้มีเจตนาที่จะแปลแบบคำต่อคำ เพียงต้องการจะแปลถอดความและเรียบเรียงให้ได้รรถรสเหมาะสมกับผู้อ่านชาวไทย นอกจากนี้ ความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีที่แตกต่างของไทยและจีนทำให้ผู้แปลมีความจำเป็นต้องตัดทอนเพิ่มเนื้อความ หรือตัดแปลงเนื้อหาให้คนไทยอ่านเข้าใจได้ง่าย จึงทำให้อันตรายอิงสยงจ้วนและมังกรหยกมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน

รสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล (2549) ได้ศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง ล้ว ทัว เสียง จี กับ การ แปล เป็น ภาษา ไทย มี วัตถุประสงค์ ในการ ศึกษา สอง ประการ คือ ประการแรก เป็น การ แนะนำ หลาว เฉอ ผลงานที่สำคัญรวมทั้งเนื้อเรื่องสังเขปของนวนิยายเรื่อง คนลากรถ ซึ่งเป็นเรื่องเด่นเรื่องหนึ่งให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ประการที่สองเพื่อศึกษาการแปลคำและโครงสร้างที่ปรากฏเด่นชัดในเรื่อง ล้ว ทัว เสียง จี ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีนกับ คนลากรถ ฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งพบประเด็นทางไวยากรณ์ที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในต้นฉบับภาษาจีนและควรแก่การศึกษาเปรียบเทียบดังนี้ คำช่วยแสดงความเปรียบ shi-de รูปแบบคำซ้ำ AABB เฉพาะการซ้ำคำคุณศัพท์สองพยางค์และประโยค Bǎ ที่มีนัยของการจัดการกับคำนามหลังบุพบท Bǎ เท่านั้น จากการศึกษาการแปลคำและโครงสร้างทั้งสามประเด็นข้างต้นพบลักษณะการแปลเป็นภาษาไทยที่สำคัญดังนี้ ในแต่ละประเด็นจะมีการแปลที่ถูกต้อง

ใจความและนัยครบถ้วน การแปลที่คลาดเคลื่อนได้แก่ ไม่แปลโครงสร้างและแปลผิดความ และการปรับบทแปล ได้แก่ การ ไม่ ถ อ ด ค ว า ม ห ม า ย ต า ม ตั ว อักษร แต่มีการปรับความให้สละสลวยและเข้ากับบริบทมากขึ้นซึ่งเป็นวิธีการปรับบทแปล และ การ แก่ ป ัญ ห า ก า ร แ ป ล ข อ ง ผู้ แ ป ล และชี้ให้เห็นถึงการใช้ภาษาและวัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกัน

สุริมา โพธิ์เงิน (2553) ได้ศึกษา จาก เฟิงเจินเหยียนอี สู ห่องสิน: การศึกษาวิเคราะห์การแปลและอิทธิพลของเรื่อง ห่องสิน ต่อดวรรณกรรมและศิลปกรรมในสังคมไทย มีวัตถุประสงค์สองประการ ประการแรกคือ มุ่งศึกษาการแปลวรรณกรรมจีน โดยการเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง เฟิงเจินเหยียนอี ซึ่งเป็นต้นฉบับภาษาจีนกับเรื่อง ห่องสิน ซึ่งฉบับแปลภาษาไทย ในด้านรูปแบบการประพันธ์และสำนวนภาษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างนั้น ประการที่สองคือ ศึกษาอิทธิพลของเรื่องห่องสิน ที่มีต่อสังคมไทยในด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม จากการศึกษาพบว่า เรื่อง เฟิงเจินเหยียนอี และเรื่องห่องสิน มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรูปแบบการประพันธ์และเนื้อความ ความไม่ตรงกันของวรรณทั้งสองฉบับเกิดจากสาเหตุสองประการคือ ความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทย และข้อจำกัดด้านวิธีการแปลและลักษณะการแปลวรรณกรรมจีนสมัยรัตนโกสินทร์ ต อ น ตั น ส า ห ร ้ บ อ ท ทิ พ ล ข อ ง ร ี อ ง ห ่อ ง สิน ที่มีต่อสังคมไทยในด้านวรรณกรรมและศิลปกรรมพบว่า เรื่องห่องสิน ส่งอิทธิพลต่อดวรรณกรรมไทยสองลักษณะคือการรับอิทธิพลโดยการดัดแปลงและการรับอิทธิพลโดยการยืมหรืออ้างถึง เนื้อความ ห ่อ ง สิน ที่ มี ต ่อ สิล ป ก ร ร ม ใน ป ระ เเท ศ ไ ท ย พ บ ว่า ความนิยมวรรณกรรมเรื่องห่องสินเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้มีการนำวรรณกรรมเรื่อง ห ่อ ง สิน มา ป ระ ยุ ก ต์ ใน งาน สิล ป ก ร ร ม ป ระ เภ ท ต ่า ง ๆ โดยภาพที่ปรากฏมักเลือกจากเหตุการณ์หรือตัวละครซึ่งเป็นที่รู้จักดีในวรรณกรรม

บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2556) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการแปลสำนวนใน เฟิงเสินเหยียนอีกับห่องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สองและสำนวนแปลของ วิวัณณ์ ประชาเรื่องวิทย์ มี วัตถุประสงค์ ศึกษาเปรียบเทียบการแปลสำนวนในเฟิงเสินเหยียนอีกับห่องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สองและสำนวนแปลของ วิวัณณ์ ผลการศึกษาพบว่า “ห่องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สอง” แปลโดยการละมากที่สุด พบจำนวนทั้งสิ้น 98 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 69.01 ของสำนวนตัวอย่างทั้งหมด ส่วน “ห่องสิน ประกาศิตแต่งตั้งเทพเจ้าสำนวนแปลของ วิวัณณ์ ประชาเรื่องวิทย์” ใช้วิธีการแปลตรงจำนวนทั้งสิ้น 138 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 97.18

ข อ ง ส ำ น ว น ทั ้ ว อ ย ำ ง ทั ้ ง ห ม ด
นอกจากนี้ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นนิยมใช้ลีลาภาษาร้อยแก้วเชิงวรรณศิลป์ร่ว
มสมัยในยุคนั้น การแปลสำนวนจึงมีการตกแต่งโวหารให้สละสลวย สั้น กระชับ
ส่วน “ฮ่องสิน” แปลขึ้นในสมัยปัจจุบัน ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี 2551
แปลและเรียบเรียงขึ้นจากผู้มีความรู้ทั้งภาษาจีนและภาษาไทยในบุคคลเดียวกัน
ไม่ได้มีข้อจำกัดในการแปล เช่น ความรู้ด้านจีนศึกษา เป็นต้น
ประกอบกับทฤษฎีความรู้ด้านการแปลพัฒนาเป็นวิชาการมากขึ้น “ฮ่องสิน”
ฉบับปัจจุบันจึงใช้การแปลตรงเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษารูปแบบทางภาษาและก
ารแปลเชิงวิชาการ

น ลี น ลี ล า นี ร ม ล
(2556) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีจีนเป็นภาษาไ
ท
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีจ
ีนโดยมุ่งศึกษาของปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างของรูปแบบภาษา
ความแตกต่างทางมโนทัศน์อันสะท้อนผ่านโวหารภาพพจน์และการเล่นภาษารูป
แ บ บ ใ ต ้ ำ ง ๆ
โดยการนำวรรณกรรมแฟนตาซีจีนที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยมาเปรียบเทียบกับต้นฉบับภาษาจีนเพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญห
ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ ประการแรกคือความแตกต่างทางรูปแบบภาษาเช่น
ไม่ มี ค ำ เ ที ย บ เ คี ย ง ล ำ ด้ บ ค ำ ไ น ป ระ โย ค ต ำ ก ัน
จะสร้างปัญหาในการแปลต่อเมื่อผู้แปลพยายามหาคำเทียบเคียงแบบคำต่อคำ
หาก ผู้ แปล เ ป ลี ย น มา เ คี ย ง ไ น รั ะ ด้ บ ว า ท ก ร ร ม
เน้นการถ่ายทอดความหมายโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบภาษา
บทแปลก็สามารถสื่อความตรงกับต้นฉบับได้เช่นกันถึงแม้จะใช้คำและโครงสร้าง
ไ ม ่ เ ห มี อ น ด้ น ฅ ั บ ั บ ก ี ้ ต ำ ม
ประการที่สองคือการแปลโวหารภาพพจน์ที่เกิดจากการมโนทัศน์คนละแบบสามารถ
นำภาพพจน์ของไทยที่สื่อความหมายแบบเดียวกันมาใช้แทนหรือตีความภาพ
พจน์ภาษาจีนแล้วถ่ายทอดภาษาไทยด้วยภาษาธรรมดา ประการที่สาม
ก ำ ร แ ป ล ก ำ ร เ ล ่ น ภา ษา
ผู้แปลอาจนำการเล่นภาษาแบบไทยมาประยุกต์ใช้แทนการเล่นภาษาใน
ต้น ฅ ั บ ั บ ภา ษา ี ้ น เ ช ้ น
ใช้คำพวนแทนการเล่นอักษรจีนโดยบทแปลไม่จำเป็นต้องใช้คำที่มีความหมายตา
มอักษรเหมือนต้นฉบับ แต่เน้นให้ผู้อ่านเห็นว่ามีการเล่นภาษาในต้นฉบับ

ณัฐนันท์ ตียนนท์ (2556) ได้ศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีน เจีย
กั บ ฅ ั บ ั บ แ ป ล ภา ษา ไ ท ย ั ้ ำ น
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดตัวบทจากนวนิยายจีน เจีย
สู่ ฅ ั บ ั บ แ ป ล ภา ษา ไ ท ย ั ้ ำ น ผล ก ำ ร วิ ัจ ัย พ บ ว ำ
ประการแรกในด้านโครงสร้างทางภาษาทั้งระดับคำและระดับประโยคมีการเพิ่ม

ติม ตัดทอน ปรับคำ หรือข้อความนั้นให้สอดคล้องกับบริบท ประการที่สองกลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นในนวนิยายจีน เจีย นั้นเป็นการใช้ภาษา ภาพพจน์ (figurative language) มีหลายวิธีด้วยกัน อาทิ อุปมา บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ และสัทพจน์ซึ่งสามารถอธิบาย ตามความหมายและโครงสร้างภาษาจีน หรือการปรับเปลี่ยนคำหรือโครงสร้างใหม่โดยให้สอดคล้องกับภาษาไทย ประการที่สามภูมิหลังทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละชาติมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดความหมายหรือที่ เรียกว่า “เอกลักษณ์” ทางภาษา

พีรวัส วรมนธนา เกียรติ (2557) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ “ตำราพิชัยสงครามซุนอู๋” ฉบับแปลภาษาไทยสามสำนวน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการใช้คำและสำนวนภาษาว่ามีความหมายเหมือนกันหรือความหมายต่างกันอย่างใด รวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยความต่างโดยกำหนดขอบเขตการศึกษาในระดับคำ และสำนวนภาษา ในเนื้อหาทั้ง 13 บรรพ จากผลการวิจัยพบว่าฉบับแปลภาษาไทยทั้งสามฉบับมีส่วนที่แปลตรงและต่างกับ ต้นฉบับภาษาจีน ซึ่งมาสาเหตุ 3 ประการแรกคือการถ่ายทอดความหมายของทั้งสามสำนวนเป็นการแปลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ประการที่สองคือกลวิธีที่ผู้แปลใช้มี 4 ลักษณะได้แก่ การแปลโดยนำภาษาไทยมาเทียบเคียง สำนวนที่แปลแบบขยายความ การแปลแบบตรงตัว การแปลแบบใช้โวหารภาพพจน์เทียบเคียง ประการสุดท้ายคือปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการถ่ายทอดด้วยตนเองมาจากเงื่อนไขทางวัฒนธรรมบางอย่างที่ไม่อาจเทียบกันระหว่างต้นฉบับกับงานแปลซึ่งปรากฏในตัวอย่างด้วยกัน 8 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎของธรรมชาติ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีความเชื่อ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตราวัด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักคุณธรรม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปมาอุปไมย สาเหตุทั้งสามประการดังกล่าวส่งผลให้ผู้แปลทั้งสามมีการแปลที่หลากหลายแนวทางเพื่อถ่ายทอดเนื้อความจากต้นฉบับมาสู่บทแปลและทำให้ผลตอบสนองของผู้รับสารฉบับแปลทั้งสามมีความเหมือนและความต่าง

รัฐกิตติ เลิศวิศวะ (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีนเรื่อง หันเย่ กับฉบับแปลภาษาไทยคินหนาว มีวัตถุประสงค์สองประการ ประการแรกเพื่อศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีนเรื่อง หันเย่ กับฉบับแปลภาษาไทย คินหนาว ประการที่สองเพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลวรรณกรรมและการปรับบทแปล จากฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า สำนวนแปลภาษาไทยของนวนิยายเรื่อง คินหนาว มีความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับภาษาจีนเนื่องจากความแตกต่างด้านการเลือกใช้ คำ การเพิ่ม การละ รวมถึงการปรับคำหรือข้อความ

โดยมีสาเหตุมาจากวิธีการใช้ภาษาและกลวิธีการแปลของผู้แปล รวมถึงความแตกต่างของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทย นอกจากนี้ยังพบการถ่ายทอดตัวบทในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การถ่ายทอดสำนวนจีนประเภทต่าง ๆ เช่น สำนวนสุภาษิต คำพังเพยของจีน ส่วนการถ่ายโวหารภาพพจน์นั้นพบว่ามีหลายวิธีเช่นเดียวกัน ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ และอติพจน์

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2558) ได้ศึกษา ซีโหยวจี- ไชอิว : วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์คือศึกษาวรรณกรรมจีน โดยการเปรียบเทียบวรรณกรรมจีนเรื่อง ซีโหยวจี กับ ฉบับที่มีผู้แปลเป็นภาษาไทยใช้ชื่อว่า ไชอิว ในด้านกลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม และวิเคราะห์ประเภทคำศัพท์ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยและประเทศจีนมีการไปมาหาสู่กันตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นเรื่อยมา จนถึงปัจจุบัน ชาวไทยและชาวจีนจึงมีการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมมาช้านาน ชาวไทยสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมจีน เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการแปลวรรณกรรมจีนขึ้น ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 6 การแปลยังไม่มีการแยกแยะแบบแผนตายตัว และผู้สันตัดด้านภาษาทำให้งานวิจัยฉบับนี้พบรูปแบบกลวิธีการแปลมากถึง 7 ลักษณะ และไม่มีระบบการแปลที่เป็นระเบียบ ได้แก่ 1. การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ (Generic words) 2. การแปลตรงตัวตามคำศัพท์ภาษาเดิม (Literal Translation) 3. การใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล เป็นการขยายความโดยวัฒนธรรมปลายทาง (A Cultural Substitute) 4. การใช้คำยืมที่เป็นคำทับศัพท์ (A Loan Word) 5. การแปลโดยใช้คำทับศัพท์และเพิ่มคำอธิบายภาษาไทย (A Loan Word with Descriptive Phrase) 6. คำแปลที่ไม่ตรงตามต้นฉบับภาษาจีนและใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมในภาษาไทย 7. คำแปลมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาจีน คำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในต้นฉบับดังกล่าวยังสามารถแบ่งประเภทเป็น 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา วัฒนธรรมทางวัตถุวัฒนธรรมทางสังคม วัฒนธรรมทางศาสนา และวัฒนธรรมทางภาษา เพราะฉะนั้นรูปแบบของการแปลจึงมีทั้งแปลเหมือนแปลคล้าย แปลต่าง และการใช้ทับศัพท์ รูปแบบการแปลที่ผู้แปลใช้มากที่สุดคือการใช้ทับศัพท์ ซึ่งป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ว่า ระหว่างจีนกับไทยมีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ผู้แปลต้องการให้การดำเนินเรื่องได้ราบรื่น

พงษ์ศักดิ์ อันประเสริฐ และกนกพร นุ่มทอง (2559) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักการแปลกับการแปลงานวิศวกรรมเรือจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการแปลในระดับคำศัพท์ คำศัพท์เฉพาะทางกับวลีหรือกลุ่มคำที่ใช้เฉพาะในกลุ่มวิศวกรรมเรือ โดยเลือกศึกษาจาก เอกสารสำคัญสองชุดคือ “คู่มือการออกแบบเรือ” (船舶设计实用手册) และ บทความ ความ วิช า ก า ร เรือ ง “การใช้วิธีการประเมินความล้าโครงสร้างโดยสังเขป” (实用船舶结构疲劳评估方法概要) ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีศาสตร์การแปล หลักการแปลและปรับบทหลักและ ข้อควรระวังในการแปล รวมถึงการตรวจสอบการแปลจากนั้นลงมือปฏิบัติการแปลด้วย ตัวเองโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการแปล เก็บรวบรวม ข้อมูล จาก การ แปล เอกสาร ทั้ง สอง ชุด สุดท้ายทำการวิเคราะห์ปัญหาการแปลในระดับคำศัพท์เทคนิคกับวลี ผล ก า ร สึ ก ษ า พบ ว่า มี ปัญหาและแนวทางแก้ไขการแปลในระดับคำศัพท์เทคนิคและระดับวลี ปัญหาในระดับคำศัพท์เทคนิคประกอบด้วย 1) การแปลคำศัพท์เทคนิค รวมถึงชื่อย่อ คำทับศัพท์ และศัพท์ที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ 2) การตีความหรือจับใจความและการเลือกใช้ภาษาฉบับแปล 3) ก า ร ขาด แคล น พ จ น า น ุ ก ร ม ศั พ ท์ เฉพาะทาง แนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับคำศัพท์ เทคนิคมี 1) การเลือกรูปแบบการแปล 2) การอ่านทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้อง 3) การเพิ่มคำอธิบาย 4) การใช้พจนานุกรมศัพท์เฉพาะทาง ในส่วนปัญหาระดับวลีประกอบด้วย 1) การตีความหรือจับใจความจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ของคำกับเนื้อหา 2) การเลือกใช้ภาษาฉบับแปล แนวทางการแก้ไขปัญหาระดับวลีมี 1) การเลือกรูปแบบการแปล 2) การทำความเข้าใจในภาษาฉบับแปล โดยแนวทางการแก้ไขปัญหาระดับแต่ละระดับ ผู้วิจัยจะอธิบาย แ ท ร ก อ ยู่ ใน ก ร ะ บ ว น ก า ร ก า ร แปล ในการแปลของระดับศัพท์เทคนิคและวลีจะอยู่ที่ ศัพท์เทคนิค (术语) เป็นสำคัญ

สุพรรณิ อาศัยราช ทัศนีย์ จันตียะ และจิราภรณ์ กาแก้ว (2560) ศึกษาปัญหาและกลวิธีการแปลบทความทางการศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยของ นิสิต ภาษา อังกฤษ วัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปัญหาการแปลบทความทางการศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยของนิสิต ภาษา อังกฤษ 2. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบทความทางการศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยของนิสิต ภาษา อังกฤษ ศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้วิเคราะห์บทแปลของบทความทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับป

จุ่ม วั ย จั า น ว น 1 1 เ รื่ อ ง
 โดยการวิเคราะห์เอกสารเทียบเคียงระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทย
 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละและความถี่
 ผลปรากฏว่าพบกลวิธีการแปลแบ่งออกเป็น 2
 ระดับคือระดับคำ และระดับโครงสร้าง
 กลวิธีการแปลระดับคำที่ผู้แปลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรกมีดังต่อไปนี้
 อันดับแรกคือ การเติมคำอธิบาย รองลงมาคือ การเลือกใช้คำตามบริบท ลำดับ 3
 คือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป กลวิธีการแปลระดับโครงสร้าง
 กลวิธีการพบมากที่สุดได้แก่ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ การทับศัพท์
 และ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำ
 ส่วนปัญหาในการแปลผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้แปลจำนวน 4 คน
 และลำดับความถี่ปัญหาที่ผู้แปลประสบจากมากไปน้อยพบว่าปัญหาคือ
 การขาดความรู้ด้านโครงสร้างและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ การเลือกใช้คำ
 การขาดความรู้ทางด้านวัฒนธรรมเจ้าของภาษาหรือความรู้อย่างเฉพาะทาง
 รวมถึงเวลาในการแปลยังเป็นข้อจำกัดส่งผลให้เกิดการแปลขาด
 แปลคลาดเคลื่อนและแปลเกิน ซึ่งทำให้ความหมายผิดเพี้ยน

จรัสศรี จิรภาส (2562) ได้ศึกษาการแปลคำเฉพาะไทย-จีน : สภาพปัญหา
 ข้อจำกัดและหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงคำไทยด้วยอักษรจีน
 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนและขยายขอบเขตศึกษางานแปลคำเฉพาะไทย-
 จีน และเพื่อส่งเสริม หลักต้นคุณภาพมาตรฐานงานแปลไทย-จีน
 พบว่า การแปลคำเฉพาะไทย-
 จีนอยู่ภายใต้บริบทงานแปลข้ามวัฒนธรรมซึ่งมีข้อจำกัดและเงื่อนไขที่หลากหลาย
 ในการถ่ายทอดภาษา ขอบเขตของการแปลคำเฉพาะไทย-จีน
 สามารถศึกษาแตกแขนงได้อีกหลายหัวข้อ
 ส่วนด้านหลักเกณฑ์ของการแปลคำเฉพาะไทย-
 จีน มีการเริ่มกระทำให้เป็นระบบชัดเจนขึ้น
 แต่เพื่อการนำไปใช้งานได้ประสิทธิผลสูงสุด
 ควรร่วมกันพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

กนกพร นุ่มทอง (2 5 6 3)
 การศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย
 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภ
 าษาไทย
 ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยรวมรวมประเด็นการแปลจากผลงานการแปลของผู้เรีย
 นวิชาการแปลและการล่าม ตลอดจนผลงานการแปลที่ผู้วิจัยได้ตรวจ
 ในฐานะบรรณาธิการงานแปล
 ผลการวิจัยแบ่งเป็นการแปลบทขยายซึ่งประกอบด้วย บทขยายนาม
 บทขยายภาคแสดง และการแปลส่วนเสริมตามหลักไวยากรณ์จีน
 ผลการศึกษาพบว่า การแปล ประโยคที่มีบทขยายนาม

บทขยายภาคแสดงและส่วนเสริมภาษาจีนเป็นภาษาไทยจะมีความยากในกรณีทีบทขยายซับซ้อนปรากฏหลายหน่วยพร้อมกันหรือใช้ศัพท์ยากในกรณีของส่วนเสริมต้องระมัดระวังในเรื่องการวิเคราะห์และการใช้ภาษา ไม่แปลตรงจากภาษาจีนเพราะทำให้ความหมายคลาดเคลื่อน งานวิจัยนี้ได้เสนอวิธีการจัดการกับปัญหาด้วยขั้นตอน 3 ประการคือ ผู้แปลต้องเข้าใจความหมายอย่างแท้จริงที่อยู่เบื้องหลังภาษาและโครงสร้างภาษา “ผละ” ออกจากโครงสร้างภาษาต้นฉบับ และเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาที่สื่อความในภาษาฉบับแปล

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งข้อมูลที่พบได้เป็น 2 ประเด็นหลักคือ กลวิธีการแปลที่พบในงานวิจัย และปัญหาการแปลที่พบในงานวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการแปลทั้งหมด 13 ชนิด ได้แก่ 1. การใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ (Generic words) 2. การแปลตรงตัวตามคำศัพท์ภาษาเดิม (Literal Translation) 3. การใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลเป็นการขยายความโดยวัฒนธรรมปลายทาง (A Cultural Substitute) 4. การใช้คำยืมที่เป็นคำทับศัพท์ (A Loan Word) 5. การแปลโดยใช้คำทับศัพท์และเพิ่มคำอธิบายภาษาไทย (A Loan Word with Descriptive Phrase) 6. คำแปลที่ไม่ตรงตามต้นฉบับภาษาจีนและใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมในภาษาไทย 7. คำแปลมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาจีน 8. การเติมคำอธิบาย 9. การเลือกใช้คำตามบริบท 10. การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป 11. การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ 12. การปรับระเบียบวิธีเรียงคำ 13. การแปลแบบใช้โวหารภาพพจน์เทียบเคียง ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของวรรัตน์ พิริยานสรณ์ (2543) รสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล (2549) สุธิมา โพธิ์เงิน (2553) บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2556) นลิน ลีลานิรมล (2556) ญันฐนันท์ ตียนานนท์ (2556) พีรวัส วรมนธนาเกียรติ (2557) รัฐกิตติ เลิศวิตะวะ (2558) พัทธรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2558) สพรรรณี อาศัยราช ทัศนีย์ จันตียะ และจิราภรณ์ กาแก้ว (2560)

2. ปัญหาการแปลที่พบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. การขาดความรู้ด้านโครงสร้างและไวยากรณ์ 2. การเลือกใช้คำ 3. การขาดความรู้ทางด้านวัฒนธรรมเจ้าของภาษาหรือความรู้เฉพาะทาง 4. ระยะเวลาในการแปล 5. การแปลขาด 6. การแปลคลาดเคลื่อน 7. การแปลเกิน 8. การแปลคำศัพท์เทคนิค รวมถึงชื่อย่อ คำทับศัพท์และศัพท์ที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ 9. การตีความหรือจับใจความและการเลือกใช้ภาษาฉบับแปล 10. การขาดแคลนพจนานุกรมศัพท์เฉพาะทาง 11. ประโยคที่มีบทขยายนามบทขยายภาคแสดงและส่วนเสริมภาษาจีนเป็นภาษาไทยจะมีความยากในกรณีทีบท

ท ข ยาย ชั บ ชั ้อ น ป ร า ก ฎ ห ล า ย ห น ุ่ ย พ ร ้อ ม กั น 1 2 .
 การใช้ศัพท์ยากในกรณีของส่วนเสริม 13. การปรับบทแปล ได้แก่
 การไม่ถอดความหมายตามตัวอักษร พบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ รสริน
 สิริเลิศศักดิ์สกุล (2549) นลิน ลีลานิรมล (2556) พงษ์ศักดิ์ อันประเสริฐ
 และกนกพร นุ่มทอง (2559) สุพรรณิ อาศัยราช ทศนีย์ จันติยะ และจิราภรณ์
 กาแก้ว (2560) และกนกพร นุ่มทอง (2563)

ตั้ง นั้น จ า ก ง า น วิ จั ย ที่ ก ล ่า ว ม า ข ้าง ต ้น นี้
 ทำให้ทราบว่ามีการวิจัยที่มีแนวทางคล้ายคลึงกับงานวิจัยที่ผู้สนใจคืองานวิจัยที่เกี่
 ยวกับการวิเคราะห์กลวิธีการแปลด้านวรรณกรรมต่าง ๆ
 และ ข้อ ผิ ด พ ล า ด ที่ พ บ ใน ก า ร แ บ ล
 แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษา
 ไ ท ย
 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์กลวิธีการแปลไบเซียมซีจาก
 ภาษาจีนเป็นภาษาไทย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับไบเซียมซี

3.1 ความหมายและลักษณะของไบเซียมซี

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปีพุทธศักราช 2554 (2556 : 406)
 ได้อธิบายคำว่า เซียมซี น.

ไบทำนายโชคชะตาตามศาลเจ้าหรือวัดเป็นต้น

มีหมายเลขเทียบกับเลขหมายบนตัวที่เสี่ยงได้. (จ.).

ประยงค์ อนันทวงศ์ (2526 : 33) กล่าวว่า เซียมซี มาจากคำว่าเซียม แปลว่า
 ไม้ตีความเสี่ยงทาย คำว่า ซี แปลว่า โคลงกลอน แปลเอาความได้ว่า
 สลากบอกผลเสี่ยงทายจากไม้ตีที่พิมพ์เป็นคำกลอน

วิมล คำศรี (2539 : 33) กล่าวว่า ไบเซียมซี หมายถึง
 แผ่นพิมพ์คำนายแบบเบ็ดเสร็จ เป็นคำทำนายร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

ถ้าเป็นร้อยกรองจะเป็นกลอนสุภาพ ประมาณ 4-6 บท
 ไบเซียมซีจะมีตามศาลเจ้าหรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น โบสถ์

วิหารที่มีพระพุทธรูปสำคัญและศักดิ์สิทธิ์

ตี หมายถึง ไม้เซียมซีบาง ๆ ขนาดประมาณ 0.1x1x20 ซม.

ทำด้วยไม้ไผ่ด้านบนเขียนหมายเลขไว้ประมาณ 26-36 หมายเลข

ใส่รวมกันในกระบอกไม้ไผ่ ซึ่งเรียกว่า กระบอกตี

ปิยมาศ กังวานกิจไพศาล (2550 : 4) การเสี่ยงเซียมซี “เซียมซีเป็นการเสี่ยงทายรูปแบบหนึ่งที่รับมาจากจีน ซึ่งมีการพัฒนาขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อจะล่วงรู้อนาคตในเรื่องต่าง ๆ เช่น เพื่อดูความอุดมสมบูรณ์ของดินฟ้าอากาศ เป็นต้น การทำนายดังกล่าวยังคงเป็นการติดต่อกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเพื่อให้สามารถคาดเดาอนาคต แก้ปัญหา รวมถึงขอคำแนะนำแบบส่วนตัว อันเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารภายในบุคคล เซียมซีจึงเป็นการให้ความช่วยเหลือทั้งทางจิตใจและแนวทางการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน”

ลักษณวิไล ภูษาริโศธน์ (2551 : 171-185) เซียมซีคือแผ่นกระดาษที่บันทึกคำทำนายโชคชะตาที่ใช้สำหรับเสี่ยงทายปัจจุบันมีอยู่แพร่หลายตามศาลเจ้า สถานที่ศักดิ์สิทธิ์และวัด

เปลื้อง ณ นคร (ม.ป.ป.) อธิบายว่า ในพจนานุกรม เซียมซี หมายถึง ฉลากแจ้งผลการเสี่ยงทาย เซียมซี เป็นคำกลอนที่ศาลเจ้าหรือวัดมีกระบอกตัว มีตัว (ฉลาก) ทำด้วยไม้ไผ่ มีเลขประจำ คนที่ไปเสี่ยงเซียมซีจะสั่นกระบอกตัวจนตัวหลุดจากกระบอกหนึ่งอัน เลขที่เท่าใดก็ทำนายตามใบเซียมซี (กลอน) ที่มีคำทำนาย

นอกจากนี้ยังมีผู้สนใจทำการวิจัยลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏบนใบเซียมซี กำพล แสงบุญสถิต (2557: 46-47) ศึกษาใบเซียมซีจากวัดต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ พบว่าลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏบนใบเซียมซีสามารถจัดหมวดหมู่ได้ 9 หมวด เรียงตามลำดับปริมาณที่ปรากฏคือ เศรษฐกิจ สังคม ความรัก สุขภาพ การงาน ครอบครัว การเดินทาง ความประพฤติ และการศึกษา

สรุปได้ว่า เซียมซี หมายถึง ใบทำนายโชคชะตาตามศาลเจ้าหรือวัด มีหมายเลขกำกับเทียบกับหมายเลขบนตัวที่เสี่ยงได้ เป็นการทำนายอีกรูปแบบหนึ่งที่แก้ปัญหาด้านจิตใจในการแก้ปัญหาหรือทำนายอนาคต

3.2 โครงสร้างของใบเซียมซี

หาญชัย ชัยทัศนีย์ (2558 : 93) ได้แบ่งโครงสร้างใบเซียมซีออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. ส่วนคำทำนายภาษาไทย 2. ส่วนคำทำนายภาษาอังกฤษ 3. ส่วนคำทำนายภาษาจีน

3.2.1 รูปแบบของใบเซียมซี

มะลิ จรุงเกียรติ (2549 : 5) กล่าวถึงรูปแบบของใบเซียมซีใช้กระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนใหญ่มี 2 ขนาด คือ 10 x 13.5 เซนติเมตร และขนาด 10 x 16.5 เซนติเมตร แต่ละแผ่นจะมีเลขกำกับให้ตรงกับหมายเลขบนตัว

3.3 การใช้ภาษาในไบเซียมซี

ชาคริต อนันทรำวัน (2530 : 232) กล่าวถึงรูปแบบของเซียมซีมีทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง

มะลิ จรุงเกียรติ (2549 : 6) กล่าวว่า ลักษณะคำประพันธ์มี 2 แบบ คือ ร้อยแก้วและร้อยกรอง ร้อยกรองมักใช้กลอนสุภาพ ภาษาที่ใช้มี 2 ลักษณะ คือ การใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียว และใช้ภาษาไทยควบคู่ไปกับภาษาจีนซึ่งมี 2 รูปแบบ แบบ อ ภาษาจีนอยู่ตอนล่างด้านหน้าของเซียมซีและภาษาจีนอยู่ด้านหลังของไบเซียมซี

ธนภรณ์ ภูแก้ว (2562 : 14) กล่าวถึง ภาษาที่ใช้ในไบเซียมซีมี 2 ภาษา คือ ภาษาจีน และภาษาไทย

คำทำนายภาษาจีน วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่ 1) ใช้อักษรจีนตัวเต็ม ส่วนคำทำนายภาษาจีน

วัดบรมราชากาญจนานิกะกอนุสรณ์ (วัดเล่งเน่ยยี่ 2) ใช้อักษรย่อ

3.4 เนื้อหาที่ปรากฏในไบเซียมซี

ชาคริต อนันทรำวัน (2530 : 232) กล่าวว่า เนื้อหาเกี่ยวกับชะตาชีวิต โชคลาภ ความเจ็บไข้ ความรัก การพบญาติมิตร ฯลฯ ลักษณะเด่นของไบเซียมซี คือ การสอดแทรกคำสอนในพุทธศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี

วิมล คำศรี (2539 : 96) กล่าวว่าลักษณะเนื้อหาในไบเซียมซีจะเกี่ยวข้องกับ 9 หมวดใหญ่ด้วยกัน คือ โชคลาภ ความรักหรือคนรัก ป่วยไข้ คดีความ หนี้สิน บุตร ของสูญหาย การพบบุคคลหรือญาติมิตร คำสอนและอื่นๆ

เพ็ญศรี บุรพาวิจิตรนนท์ (2539 : 87-100) เนื้อหาไบเซียมซีของวัดในภาคเหนือมี 11 ด้าน ได้แก่ ด้านความรักคู่ครอง ด้านโชคลาภ ด้านคดีความ ด้านสุขภาพ ด้านบุตรธิดา ด้านหนี้สิน ด้านของสูญหาย ด้านญาติมิตรศัตรู ด้านการเดินทาง ด้านการงาน ด้านคำสอนและความเชื่อ ความเชื่อที่พบมี 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องโชคชะตา โชคลาภกรรมและวิบากกรรม

มะลิ จรุงเกียรติ (2549 : 80) ได้กล่าวถึงเนื้อหาวรรณกรรมไบเซียมซีแบ่งออกเป็น 11 ด้าน ได้แก่ ด้านความรัก-คู่ครอง ด้านโชคลาภ ด้านคดีความ ด้านสุขภาพ ด้านบุตร ด้านหนี้สิน ด้านญาติมิตร ด้านศัตรู ด้านการเดินทาง ด้านอาชีพการงาน ด้านคำสอน

ลักษณา โทวีวัฒน์ (2545 : 159) กล่าวว่า เนื้อหาไบเซียมซีมีความหลากหลายตามครรลองของการดำเนินชีวิตประจำวัน ตั้งแต่เรื่องความรัก หรือคู่ครอง การงาน ทรัพย์สินเงินทอง โรคภัยไข้เจ็บ เคาระห์กรรม ลาก ฯลฯ ไบเซียมซีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก หรือคู่ครองมีจำนวนมากที่สุด

อุไรวรรณ สิงห์ทอง (2556 : 7) พบว่า ลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในไบเซียมซีสามารถสะท้อนสังคม 4 ด้านคือ ด้านครอบครัว ด้านความเป็นอยู่ ด้านบุญกรรม และด้านคำสอน ได้แก่ ด้านครอบครัว เช่น คู่ครอง บุตร และญาติมิตร ด้านความเป็นอยู่ เช่น สุขภาพ ความสุข และการงาน ด้านบุญกรรม เช่น บุญเคราะห์กรรมต่างๆ ด้านคำสอน เช่น ความดี ความซื่อสัตย์ ความสำคัญของคำพูด เป็นต้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเซียมซี

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์กลวิธีการแปลไบเซียมซีจีนเป็นไทยในศาลเจ้าผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำราวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

ชาคริต อนันทรำวัน (2530) ศึกษาเรื่องวรรณกรรมคำทำนายไบเซียมซีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่าการแพร่กระจายของไบเซียมซีเริ่มจากความเชื่อในการนับถือศาลเจ้าของชาวจีน ต่อมา มีการแปลไบเซียมซีเป็นภาษาไทย สถานศักดิ์สิทธิ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนได้รับผลการกระจายจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร รูปแบบของเซียมซีมีทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง มีเนื้อหาเกี่ยวกับชะตาชีวิต โชคลาภ ความเจ็บไข้ ความรัก การพบญาติมิตร ฯลฯ ลักษณะเด่นของไบเซียมซีคือ การสอดแทรกคำสอนในพุทธศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนผู้เสี่ยงเซียมซีพบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และผลของการทำนายจะอยู่ในช่วงระยะเวลาไม่เกิน 2 สัปดาห์ เชื่อว่า คำทำนายในไบเซียมซีคือ คำทำนายของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประทานแก่ผู้มาสักการบูชาขอเสี่ยงเซียมซี

พรทิพย์ ไวแสง (2535) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคำทำนายของไบเซียมซี โดยศึกษาเปรียบเทียบไบเซียมซีของวัดไทยและวัดจีน วิเคราะห์หัวข้อคำทำนายที่มีความเหมือนและความแตกต่าง ด้านโครงสร้างสังคมส่วนที่เหมือนกันคือ การยกย่องผู้มีฐานะ ส่วนที่ต่างกันคือ ในไบเซียมซีวัดจีนมีการระบุเพิ่มเติม คือ ลักษณะเนื้อคู่เป็นคนมีทรัพย์สินสมบัติบริบูรณ์ มองเห็นได้ว่าสังคมจีนให้ความสำคัญเรื่องความมั่งมีทรัพย์สินที่จะได้มาพร้อมกับ การมีครอบครัว และสิ่งที่เหมือนกันอีกประการหนึ่งคือ ความสุขสบายในชีวิตบุคคลในครอบครัวจะเป็นผู้ได้รับความสุข

เพ็ญศรี บุรพาวิจิตรนนท์ (2539) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์ภาพพจน์เนื้อหาและความเชื่อจากไบเซียมซีของวัดในภาคเหนือ

พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ 8 ประเภท ได้แก่ การเปรียบเทียบโดยตรง การเปรียบเทียบโดยนัย การกล่าวแก้ความ การกล่าวขัดแย้งคู่ขนาน การเล่นคำ การซ้ำคำ การเล่นเสียง จังหวะ และ การเลียนเสียง เนื้อหาไบเซียมซีของวัดในภาคเหนือมี 11 ด้าน ได้แก่ ด้านความรักคู่ครอง ด้านโชคลาภ ด้านคติความ ด้านสุขภาพ ด้านบุตรธิดา ด้านหนี้สิน ด้านของสูญหาย ด้านญาติมิตรศัตรู ด้านการเดินทาง ด้านการงาน ด้านคำสอนและความเชื่อ ความเชื่อที่พบมี 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องโชคชะตา โชคกลางกรรมและวิบากกรรม

ดร. ณี เตชานุสรณ์ (2541) ศึกษา เรื่อง วิเคราะห์ศาสตร์และเซียมซีที่พบในจังหวัดภาคใต้ทะเลตะวันตกได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของศาสตร์และเซียมซี สุนทรียภาพในการประพันธ์วรรณกรรมที่นำมาใช้และโลกทัศน์ที่ปรากฏโดยวิเคราะห์ข้อมูลศาสตร์จำนวน 10 ฉบับ เซียมซีจำนวน 8 ฉบับ ซึ่งมี 4 ส่วน จากวัด ศาลเจ้าจีน และเจ้าของศาสตร์ในจังหวัด ระนอง ภูเก็ต พังงา ตรัง กระบี่และสตูล ผล การ ศึกษา พบ ว่า ศาสตร์และเซียมซีมีลักษณะเป็นวรรณกรรมพยากรณ์ชีวิตประเภทเสียงทายทำนายจบภายในหน้าเดียว ศาสตร์มีภาพประกอบแต่เซียมซีไม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้พยากรณ์ดวงชะตาและสอนจริยธรรมแก่คนทั่วไป คำประพันธ์ที่ใช้มี 2 ประเภทคือ ร้อยแก้วและร้อยกรอง ศาสตร์ใช้วรรณกรรมอ้างอิงได้แก่ วรรณคดี นิทาน และวรรณกรรมเบ็ดเตล็ด การทำนายจะกล่าวถึงบทบาทชีวิตของตัวละครเกริ่นนำก่อนแล้วจึงทำนายดวงชะตาชีวิตให้สอดคล้องกับชีวิตของตัวละคร แต่เซียมซีจะบรรยายลักษณะของธรรมชาติก่อนแล้วจึงทำนายตีความตามสภาพธรรมชาติของคน สัตว์ พืช และ สิ่ง ของ การทำนายสอดคล้องกับลักษณะการหมุนเวียนของความสว่างและความมืดซึ่งหมายถึงความสุขและความทุกข์ที่ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาสู่วงจรชีวิตของมนุษย์ ทั้งศาสตร์และเซียมซีมีประโยชน์ในการคลายทุกข์ สร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่มนุษย์

จินตนา ธันวานิวัฒน์ (2542) ศึกษาเรื่อง ภาษาเซียมซี ศึกษาเซียมซีด้านประวัติความเป็นมา วิธีการเสียงทาย จำนวนไบเซียมซีแหล่งที่พบ เนื้อหา การใช้ภาษา ชนิดของภาษา การแพร่กระจายของไบเซียมซีในสังคมไทย ได้แก่ การแปล การคัดลอก และดัดแปลงเนื้อหาหรือรูปแบบ การวิจัยนี้เก็บข้อมูลไบเซียมซีจากสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 50 แห่ง ทำให้ได้รู้แนวคิดและคติความเชื่อของคนจีนและไทย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นพัฒนาการของเซียมซีในด้านเนื้อหาและวิธีการเสียงทายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

มะลิ จรุงเกียรติ (2549) ศึกษาวรรณกรรมไบเซียมซีของวัดในจังหวัดภาคกลาง ด้านประวัติความเป็นมา

รูปแบบ กลวิธีการนำเสนอ เนื้อหา และภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในใบเขียนซี ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมใบเขียนซีที่มาจากประเทศจีน สมัยราชวงศ์ซ่ง ประมาณ 1766-1822 ปีก่อนคริสต์ศักราช การเสียดังเขียนซีในประเทศไทยเริ่มจากชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย และได้มีการตั้งศาลเจ้าพร้อมทั้งมีการเสียดังเขียนซี ต่อมา มีการแปลเขียนซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การเสียดังเขียนซีได้รับความนิยมจากคนทั่วไป เมื่อมาไหว้พระตามวัดจะมีการเสียดังเขียนซีคู่กัน ด้านรูปแบบของวรรณกรรม ใบเขียนซีมีทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง มีจำนวนวนคำประมาณ 180 - 250 คำ ใบเขียนซีประเภทร้อยกรองแต่งด้วยกลอนแปด มีความยาวประมาณ 3-4 บท ด้านกลวิธีการนำเสนอคำทำนายวรรณกรรม ใบเขียนซีมีการเกริ่นนำ การทำนาย และการจบคำทำนาย ด้านเนื้อหาวรรณกรรมใบเขียนซีปรากฏว่ามีด้านความรัก คู่ครอง ด้านโชคลาภ ด้านคติความ ด้านสุขภาพ ด้านบุตร ด้านหนี้สิน ด้านญาติมิตร ด้านศัตรู ด้านการเดินทาง ด้านอาชีพการงาน ด้านคำสอน สำหรับด้านความเชื่อสะท้อนให้เห็นความเชื่อทางพุทธศาสนา โชคลาภ สิ่งที่เป็นมงคล การเสียดัง โชค และทิศทางการเดินทาง ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์และความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดา ความเชื่อเรื่องลักษณะของบุคคลที่ไม่ควรคบ และความเชื่อเรื่องขวัญ ทำใ้ให้เรา มีสิริมงคล มีจิตใจมั่นคง ด้านภาพสะท้อนด้านสังคมไทยในวรรณกรรมใบเขียนซีปรากฏภาพสะท้อนสังคมด้านค่านิยมที่คนไทยประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านานและถือเป็นบรรทัดฐานของสังคมไทยภายใต้กรอบตามหลักที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

ปิยมาศ กังวานกิจไพศาล (2550) ศึกษาเรื่อง การเสียดังเขียนซี : พิธีกรรมแห่งการสื่อสารความหมาย มหามาย จุดมุ่งหมายศึกษาการสื่อสารความหมายในพิธีกรรมการเสียดังเขียนซีของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงบทบาทหน้าที่ในพิธีกรรมดังกล่าวมีต่อกลุ่มคนตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรรม ทฤษฎีหน้าที่นิยม และทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

1 การเสียดังเขียนซีเป็นพิธีกรรมการสื่อสารที่เฝียวารักษาจิตใจในโลกแห่งการจินตนาการ ด้วยการเป็นที่พึงทางใจและกำลังใจให้กับผู้เสียดังเท่านั้น 2. เนื่องจากสังคมที่ก้าวหน้าทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่สามารถตอบคำถามอนาคตมนุษย์แต่ละคนได้ บุคคลจึงหันหน้าเข้าหาวิธีที่จะได้มาการล่วงรู้อนาคตโดยพิธีกรรมการเสียดังเขียนซีเป็นพิธีกรรมหนึ่งที่สามารถตอบคำถามในอนาคตได้ สิ่งสำคัญคือเขียนซีมีการปรับตัวให้ความสอดคล้องกับสังคมสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังอาศัยอำนาจแห่งความศักดิ์สิทธิ์ทำให้การเสี่ยงทายมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น 3. ด้วยเหตุที่หญิงชราเป็นกลุ่มที่มีความรับผิดชอบทางธรรม วัตถุ จึง เป็น พื้น ที่ ก า ร สื่ อ ส า ร ส ำ ห ร ี บ ค น ก ล ุ ม นี ้ ทั้งยังเป็นผู้รักษาและสืบทอดการเสี่ยงเชียมซีและการถ่ายทอดต่อคนรุ่นต่อมา 4. แม้ว่าการเสี่ยงเชียมซีจะเป็นพิธีกรรมที่อาศัยความศักดิ์สิทธิ์จากองค์เทพ และต้องกระทำภายใต้กฎกติกาและพื้นที่เฉพาะเท่านั้น ทว่าก็ยังเกิดการต่อรองจากฝ่ายผู้เสี่ยงด้วยการนำเชียมซีมาผูกโยงกับคำว่าเล่น เกิด การ เป็น “ เสี่ยง เล่น ” ซึ่งมุมมองเสมือนเป็นการลดฐานะความศักดิ์สิทธิ์ของพิธีกรรม แต่อีกมุมมองหนึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสี่ยงพูดคุยกับตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ หรือสภาพแวดล้อมบางอย่างที่ผู้เสี่ยงไม่ต้องการพบเจอ

ลักษณะ วิไล ภูเขา วิศรณ (2551) ศึกษาเรื่อง ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในใบเชียมซี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรกเพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในใบเชียมซีด้านการใช้คำ สำนวน และโวหารภาพพจน์ ประการที่สองเพื่อศึกษาฉันทลักษณ์และ ประการสุดท้ายศึกษาเนื้อหาในใบเชียมซี ข้อมูลโดยใบเชียมซีจำนวน 22 แห่ง จากศาลเจ้า วัด และศาสนสถานในจังหวัดภาคกลางจังหวัดละ 1 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย รวมใบเชียมซีจำนวน 597 ใบ ผลการศึกษาพบว่าใบเชียมซีมีการใช้คำดังนี้ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำ แ ส ด ง อ า ร ม ณ์ แ ล ะ ค ำ ส ัม ผ ัส เพื่อสื่อความหมายทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย การใช้คำเพื่อให้เนื้อความมีความหมายชัดเจน มีการเล่นสัมผัสโยงของคำ ทำให้เกิดจินตภาพ ให้ความรู้สึกให้เกิดอารมณ์สในการอ่านมากยิ่งขึ้น การใช้สำนวนพบว่าใช้สำนวนเดิมและสำนวนเปลี่ยนแปลงเพื่อสื่อความหมายโดยนัยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิด การใช้โวหารภาพพจน์พบว่าการใช้โวหารเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ คือ อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ อุปมานิทัศน์ และการอ้างอิงทำให้เข้าใจความหมายของเนื้อหาด้านความเชื่อ ในโชคลาภและกฎแห่งกรรม การถามตอบ ความเปรียบในวรรณคดี นอกจากนั้นยังแทรกคำสอนในพระพุทธศาสนาตามมงคล 38 ที่ แ ส ด ง พ ื น ร ฐ า น ค ว า ม ต ่ อ ง ก า ร ข อ ง ม นุ ษ ย์ สะท้อนค่านิยมในความเชื่อของคนในสังคมไทยที่ต้องการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข

สุปรียา หัสชู (2553) ศึกษาเรื่อง ลักษณะพิธีกรรม ความหมายเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ และบทบาทของเชียมซีในสื่อออนไลน์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายเรื่องความศักดิ์สิทธิ์เชียมซีในสื่อออนไลน์ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของผู้เสี่ยงทายเชียมซีในสื่อออนไลน์ และลักษณะเชิงพฤติกรรมในการเสี่ยงทายเชียมซีในสื่อออนไลน์โดยการนำไปเปรียบเทียบกับบทบาทของเชียมซีแบบดั้งเดิม

โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบทหน้าเว็บไซต์ที่ให้บริการเชื่อมต่อออนไลน์ จำนวน 7 เว็บไซต์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เรื่อง “ความศักดิ์สิทธิ์” ในการเลือกเว็บไซต์มาวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ เชื่อมต่อออนไลน์ที่มีรูปแบบอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์จำนวน 3 เว็บไซต์ และเชื่อมต่อออนไลน์รูปแบบที่ไม่มีการอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์จำนวน 4 เว็บไซต์ มีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตเว็บไซต์ รวมทั้งสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้เสี่ยงเชื่อมต่อออนไลน์ จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งเชื่อมต่อออนไลน์ที่มีรูปแบบอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์และเชื่อมต่อออนไลน์รูปแบบที่ไม่มีการอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์มีการเลือกใช้สัญญา 2 รูปแบบประกอบกันคือ เลือกใช้สัญญาเดิมซึ่งเป็นสัญญาที่อ้างอิงมาจากเชื่อมต่อเดิม และมีการใช้สัญญาที่สร้างขึ้นใหม่เช่น ข้อความคำอธิบาย คำแนะนำ คำเตือนต่าง ๆ ในการเชื่อมต่อออนไลน์ โดยเชื่อมต่อออนไลน์รูปแบบอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์จะมีการใช้สัญญาเดิมเพื่อสร้างความหมายเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ เช่น ภาพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พร้อมกับใช้สัญญาที่สร้างขึ้นใหม่ควบคู่กัน ส่วนรูปแบบที่ไม่มีการอ้างอิงความศักดิ์สิทธิ์จะเน้นการใช้สัญญาที่สร้างขึ้นใหม่มากกว่า ด้านลักษณะของผู้เสี่ยงทายเชื่อมต่อในสื่อออนไลน์พบว่า เป็นผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์เป็นประจำ สาเหตุที่เข้าไปเสี่ยงทายมี 3 สาเหตุคือ ลอง อยากรู้ดวงชะตาและเสี่ยงเล่นเพราะว่าง กลุ่มตัวอย่างที่อยากรู้ดวงชะตาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความตั้งใจในการประกอบพิธีกรรม การเสี่ยงทายเชื่อมต่อออนไลน์มากที่สุด ด้วยการนำประสบการณ์จากการเสี่ยงทายเชื่อมต่อที่วัดมาใช้ในการเสี่ยงทายเชื่อมต่อออนไลน์ ดังนั้นจึงยังมีลักษณะเชิงพฤติกรรมคือ การทำสมาธิ อธิษฐานก่อนการเสี่ยงทายออนไลน์ ด้านบทบาทการเสี่ยงทายเชื่อมต่อออนไลน์มี 3 บทบาทหลักได้แก่ 1. บทบาทด้านสถาบันศาสนา 2. บทบาทในฐานะสื่อมวลชน 3. บทบาทตามแนวคิดการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

ก่าพล แสงบุญสถิต (2557) ศึกษาเรื่อง ใบเชื่อมต่อสื่อสุขภาพ: วาทกรรมวิเคราะห์ ได้เป็นวาทกรรมวิเคราะห์ที่ศึกษาใบเชื่อมต่อจากวัดต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร 8 แห่ง รวม 275 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมของเชื่อมต่อในการสื่อสารสุขภาพ จากผลการวิจัยพบว่าหัวข้อที่มีการกล่าวถึงในเชื่อมต่อทั้ง 8 ชุด โดยลำดับตามปริมาณ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม ความรัก สุขภาพ การงาน ครอบครัว การเดินทาง ความประเพณี และการศึกษา หัวข้อเศรษฐกิจได้ถูกกล่าวมากที่สุดและอาจชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเศรษฐกิจในชีวิตของคนไทย และคนไทยเชื้อสายจีน เนื่องจากเศรษฐกิจเป็นเรื่องเกี่ยวกับปากท้องของผู้คน การได้มาซึ่งเงินทองของมีค่าทรัพย์สินสมบัติจากการค้าขายหรือโชคลาภจากการพนัน

น ร ว ม ท้ ง ห นี สึ น จ า ก ก า ร ห ยี บ ยี ม
 อาจเป็นหัวข้อที่ผู้เขียนและผู้ขอเขียนซีต้องการให้เป็นคำตอบเพื่อสร้างความมั่นใจในการมีชีวิตอยู่ได้อย่างสุขใจ จากการวิเคราะห์วจนกรรมในเขียนซี 275 ใบ พบว่ามีการใช้วจนกรรมทำนายทั้งหมดและคิดเป็น 100% และวจนกรรมแนะนำ 1 5 1 ใบ คิด เป็น 5 5 %
 การใช้วจนกรรมแนะนำซีให้เห็นว่านอกจากเขียนซีจะทำนายแล้วยังให้คำแนะนำ
 แ ก่ ผู้ เ ซี อ ธิ อ
 การใช้วจนกรรมทำนายและวจนกรรมแนะนำในเขียนซีแสดงให้เห็นว่า
 มี ก า ร ใช้ ภ า ษ า ใน ลั ก ษ ณะ วั จ น ก ร ม ท้ ง 2 ป ระ เภ ท
 เป็นกลไกในการสื่อสารกับผู้อ่านเขียนซีเพื่อชักจูงให้ปฏิบัติตนไปสู่ความสุขหรือ
 ส ข ภ า วะ เมื่ อ พื จ า ร ณา เ ซี ย ม ซี ใน ร ฐ า ณะ สื่ อ
 เขียนซีอาจเป็นสื่อที่บุคคลเชื่อมั่นในความถูกต้องเมื่อผู้รับสารหรือผู้ร้องขอต้องการ
 ร ค ำ ต อ บ เพื่ อ ไข ป ริ ต ณา ข ้อ ข ้อง ใจ หรือ เพื่อ คลาย ทุ ก ข์ ให้ กั บ ต น จ า ก สິ ง ตั ก ตี สึ ท ธิ ที่ ผู้
 ข อ เ ซี ย ม ซี เ ค า ร พ นั บ ธิ อ
 ในการศึกษาสื่อเขียนซีในด้านเนื้อหาพบว่าเนื้อหาประกอบด้วยเรื่องสุขภาพและอื่
 น

ซึ่งเป็นคำตอบเกี่ยวกับสภาวะทางกายและจิตที่ผู้ใช้เขียนซีเป็นสื่ออาจต้องการทราบ
 ห รื อ มี ค ว า ม กั ง ว ล ใ จ อ ยู่
 การศึกษาแนวคิดที่มีอยู่ในเขียนซีโดยประยุกต์ใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์
 พบว่ามีการสอดแทรกแนวคิดทางพุทธศาสนาในการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความสุ
 ข กาย และ สุข ใจ ใน การ ดำ เนิน ชี วิ ต เมื่ อ วิ เ คร า ะ ห ำ ท ก ร ม ของ เ ซี ย ม ซี ด ำ น เ นื อ ห า
 แ น ว คิ ต แ ล ะ วั จ น ก ร ม ต้ ง ก ล ำ ว แ ล้ ว
 อาจกล่าวได้ว่าเขียนซีเป็นสื่อที่มีวาทกรรมเกี่ยวข้องกับสุขภาพกายและจิตหรืออาจ
 เป็นสื่อสุขภาพได้

ต่อศักดิ์ เกษมสุข สนม ครุฑเมือง และชาคริต อนันทรวัน (2558)
 คี ก ษ า เ รื่ อ ง วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ไ ท ย แ ล ะ ล า ว
 ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณกรรมใบเขียนซีของไทยและลาวโดยมีความมุ่ง
 หมายเพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษา เนื้อหา ภาพสะท้อนสังคม และลักษณะร่วม
 ลั ก ษ ณะ ต ำ ง ที่ ป ร า ก ฎ ใน วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ของ ไ ท ย แ ล ะ ล า ว ผล การ วิ จั ย พบ ว่า
 วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ไ ท ย แ ล ะ ล า ว มี การ ใช้ ร ู ป เ บ าะ บ ค ำ ป ระ พ ัน ธ์ ที่ ต ำ ง กั น ก ล ำ ว คื อ
 วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ไ ท ย ใช้ ค ำ ป ระ พ ัน ธ์ ป ระ เภ ท ก ล อ น ส ุ ภ า พ
 ส ่วน วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ล า ว ใช้ ค ำ ป ระ พ ัน ธ์ ป ระ เภ ท ก า พ ย์ ล า ว วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ
 เ ซี ย ม ซี ท้ ง ส อง ป ระ เภ ท ใช้ ก ล วิ ธี การ นำ เสนอ ใน ร ู ป เ าะ บ เดี ย ว กั น คื อ การ เกริ่น นำ
 เ นื อ เ รื่ อ ง แ ล ะ การ ก ล ำ ว จ บ ด ำ น เ นื อ ของ วั ร ร ณ ก ร ม ไ บ เ ซี ย ม ซี ไ ท ย แ ล ะ ล า ว
 มี การ ทำ นาย อยู่ 10 ด ำ น ดั ง ต ำ ไป นี 1. ด ำ น ความ ร้ ก 2. ด ำ น ไข คลาย 3. ด ำ น คติ ความ 4. ด ำ น สุข ภา พ 5. ด ำ น บุ ต ร 6. ด ำ น ห นี สึ น (ลุก ห นี)
 7. ด ำ น ญา ตี มิ ต ร - พื น ่อง 8. ด ำ น ศั ต ร 9. ด ำ น อา ชี พ การ งาน แ ล ะ
 10. ด ำ น ของ ส ุ ภ ุ หาย โดย เนื้อ หา ใน แ ต่ ละ ด ำ น นั น จะ แ บ ง เป็น ด ำ น ที่ ดี

แ ล ะ ด ำ น ที่ ไ ม่ ดี
 ด้านภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมใบเขียนซีไทยและลาว มีการศึกษาวิเคราะห์ 2 ด้านคือ ด้านความเชื่อ และ ค่านิยม ซึ่งวรรณกรรมใบเขียนซีไทย ปรากฏความเชื่อ 5 ด้าน ดังนี้ 1. ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา 2. ความเชื่อทางโหราศาสตร์ 3. ความเชื่อด้านไสยศาสตร์ 4. ความเชื่อเรื่องลักษณะของบุคคล และ 5. ความเชื่อเรื่องขวัญ ส่วนวรรณกรรม ใบเขียนซีลาวปรากฏความเชื่อ 1. ด้านคือ ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ในด้านค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมใบเขียนซีไทย นั้น มีค่านิยมที่ปรากฏทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้ 1. ค่านิยมเรื่องการพึ่งพาตนเอง 2. ค่านิยมเรื่องความขยันหมั่นเพียร 3. ค่านิยมเรื่องการประหยัดอดออม 4. ค่านิยมเรื่องการศึกษาหาความรู้ 5. ค่านิยมเรื่องการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส 6. ค่านิยมเรื่องการกตัญญู 7. ค่านิยมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ 8 . ค ำ น ิ ย ม ร ี อ ง ค ว า ม ช ี อ ส ัต ย์ ส จ ริ ต ส่วนค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมใบเขียนซีลาวมี 3 ด้าน ดังนี้ 1. ค่านิยมเรื่องความขยันหมั่นเพียร 2. ค่านิยมเรื่องการศึกษาหาความรู้ และ 3. ค่านิยมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ส โร ช า ร ัต น เ พิ ย ร (2 5 6 0) ต ี ก ข า ร ี อ ง บ ท วิ เ ค ร า ะ ห์ ค ำ ท ำ น า ย เ ช ย ม ซี ใน บ ริ บ ท ส ัง ค ม ไ ท ย วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คำทำนายเขียนซีในบริบทสังคมไทยเพื่อทราบว่าการใช้ ภาพ พจน์ ใน คำ ทำ น า ย เ ช ย ม ซี อ ย ำ ง ไ ร คำทำนายในชุดเขียนซีมีกี่ประเภทและสะท้อนความเชื่อในวัฒนธรรมไทยอย่างไร และชุดคำทำนายเขียนซีมีคุณค่า ต่อบุคคลและสังคมไทยอย่างไร โดยรวบรวมชุดคำทำนายเขียนซีจากวัดในประเทศไทยจำนวนแปดแห่งเพื่อจัดประเภทคำทำนายและวิเคราะห์แก่นสาระของคำทำนายแต่ละประเภทเพื่อเข้าใจความเชื่อที่แฝงอยู่ในตัวบทแต่ละประเภทจากการวิเคราะห์ตัวบทคำทำนายเขียนซี ผลการวิจัยพบว่า กวีไทยมีการใช้ภาพลักษณ์คืออุปมา และการอ้างอิงวรรณกรรมไทยมากที่สุดในการเขียนคำทำนายเขียนซีคำทำนายเขียนซี แบ่ง ออก เป็น สาม ประเภท คือ คำทำนายที่ดี คำทำนายที่ดีปานกลาง และ คำทำนายที่ไม่ดี โดยเมื่อวิเคราะห์แก่นสาระของคำทำนายแล้วพบว่าคำทำนายแบ่งออกเป็นสี่ประเภทหลักคือ คำทำนายเรื่องลูก ญาติบุตรหลาน คดีความ คำทำนายเรื่องเงิน คำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา และคำสั่งสอนเรื่องวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมไทย จากการวิจัยพบว่าคำทำนายเรื่องเงินและคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นแก่นสาระ ที่ พบ มาก ที่ สุด และยังพบว่าเขียนซีถือเป็นการเสี่ยงทายที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม เนื่องจากเขียนซีสะท้อนความเชื่อของคนไทยในการเสี่ยงทายอนาคตถือเป็นหนทางสร้างความมั่นคงมั่นใจและเป็นที่ยึดเหนี่ยว

ว ร า ก ร อ ง ค ม า ลี (2 5 6 2) คี ก ษ า ร ี อ ง
 คำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนปรากฏในเชียงใหม่ ศาลเจ้าแสงธรรม จังหวัดภูเก็ต
 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในเชียงใหม่
 ศาลเจ้าแสงธรรม จังหวัดภูเก็ต และความหมายของคำสัญญา
 และการสื่อความหมายในคำทำนายดวงชะตา รวมถึงศึกษาแนวความคิด
 ความเชื่อทางวัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในเชียงใหม่
 โดยใช้ทฤษฎีคำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนในการวิเคราะห์ข้อมูล
 พบว่ามีการใช้คำสัญญา 17 รายการ
 ส่วนใหญ่เป็นคำสัญญาปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
 เนื่องจากจากพัฒนาการของเชียงใหม่ที่มาจากการทำนาผืนฟ้าอากาศ
 ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของสังคมมนุษย์ในยุคโบราณ
 ต่อมาได้นำลักษณะของดินฟ้าอากาศมาเข้ารหัสเพื่อสื่อสารถึงสภาพคำทำนาย
 โดยการใช้คำสัญญาในเชียงใหม่ถือเป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้ในการสื่อความหมายตาม
 แบบทฤษฎีสัญญาวิทยา โดยมีกระบวนการตั้งแต่การเลือกใช้สัญญา การเข้ารหัส
 แล ล ะ ก า ร ตี ค ว า ม
 ผ่านสำนวนโวหารภาพพจน์ที่เชียงใหม่ที่ผู้ขอรับคำทำนายได้เสียหาย
 ดังนั้นการตีความเชียงใหม่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ด้านสัญญาวิทยา
 และภาษาศาสตร์เพื่อถอดความคำทำนายนั้นๆ

ร พี พ ร ร ณ เ ที ย ม เ ต ช (2 5 6 4)
 ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์วรรณกรรมเชียงใหม่ของวัดในเขตอำเภอเมือง
 จังหวัดเพชรบุรี

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ประวัติความเป็นมา วิธีการเสียหาย
 จำนวนใบเชียงใหม่ เนื้อหาที่ปรากฏในใบเชียงใหม่ และการใช้ภาษาในใบเชียงใหม่
 จินตนา ธันวานีวัฒน์ (2542) ศึกษาเรื่อง ภาษาเชียงใหม่
 ศึกษาเชียงใหม่ด้านประวัติความเป็นมา วิธีการเสียหาย จำนวนใบเชียงใหม่
 แหล่งที่พบ เนื้อหา การใช้ภาษา ชนิดของภาษา
 การแพร่กระจายของใบเชียงใหม่ในสังคมไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณวิไล
 ภูษาวิโรจน์ (2551) ศึกษาเรื่อง ศึกษาการใช้ภาษาและเนื้อหาในใบเชียงใหม่
 ต่อศักดิ์ เกษมสุข สนม นครเมือง และชาคริต อนันทรวัน (2558) ศึกษาเรื่อง
 วรรณกรรมใบเชียงใหม่ ไทย และ ลาว
 ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณกรรมใบเชียงใหม่ของไทยและลาว

จินตนา ธันวานีวัฒน์ (2542) ศึกษาเรื่อง ภาษาเชียงใหม่
 ศึกษาเชียงใหม่ด้านประวัติความเป็นมา วิธีการเสียหาย จำนวนใบเชียงใหม่
 แหล่งที่พบ เนื้อหา การใช้ภาษา ชนิดของภาษา
 การแพร่กระจายของใบเชียงใหม่ในสังคมไทย
 ผลการศึกษาพบว่าทำให้ได้รู้แนวคิดและคติความเชื่อของคนจีนและไทย
 อีกทั้งยังแสดงให้เห็นพัฒนาการของเชียงใหม่
 ในด้านเนื้อหาและวิธีการเสียหายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณวิไล ภูษาริโตรน (2551) ศึกษาเรื่อง
 ศึกษากาไรใช้ภาษาและเนื้อหาในไบเซียมซี
 ผลการศึกษาพบว่าไบเซียมซีมีการใช้คำดังนี้ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ
 คำ ส ด ง อ า ร ม ณ์ แ ล ะ ค ำ ส ัม ผ ัส
 เพื่อสื่อความหมายทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
 การใช้คำเพื่อให้เนื้อความมีความหมายชัดเจน มีการเล่นสัมผัสของคำ
 ทำให้เกิดจินตภาพ ได้รับความรู้สึกให้เกิดอรรถรสในการอ่านมากยิ่งขึ้น
 การใช้สำนวนพบว่าใช้สำนวนเดิมและสำนวนเปลี่ยนแปลงเพื่อสื่อความหมายโดย
 นัยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิด การใช้โวหารภาพพจน์พบว่า
 การใช้โวหารเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ คือ อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ อุปมานิทัศน์
 และการอ้างอิงทำให้เข้าใจความหมายของเนื้อหาด้านความเชื่อ
 ในโชคลาภและกฎแห่งกรรม การถามตอบ ความเปรียบเทียบในวรรณคดี
 อีกทั้งยังรวมถึงงานวิจัยของต่อศักดิ์ เกษมสุข สนม ครุฑเมือง และชาคริต
 อนันทรารวัน (2558) ศึกษาเรื่อง วรรณกรรมไบเซียมซีไทยและลาว
 ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณกรรมไบเซียมซีของไทยและลาวโดยมีความมุ่ง
 หมายเพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษา เนื้อหา ภาพสะท้อนสังคม และลักษณะร่วม
 ลักษณะต่างที่ปรากฏในวรรณกรรมไบเซียมซีของไทย และลาว ผลการวิจัยพบว่า
 วรรณกรรมไบเซียมซีไทยและลาวมีการใช้รูปแบบคำประพันธ์ที่ต่างกัน กล่าวคือ
 วรรณกรรมไบเซียมซีไทยใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ
 ส่วนวรรณกรรมไบเซียมซีลาวใช้คำประพันธ์ประเภทกาพย์ลาว วรรณกรรมไบ
 เซียมซีทั้งสองประเทศใช้กลวิธีการนำเสนอในรูปแบบเดียวกันคือ การเกริ่นนำ
 เนื้อเรื่อง และการกล่าวจบ ด้านเนื้อหาของ วรรณกรรมไบเซียมซีไทยและลาว
 มีการทำนายอยู่ 10 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1. ด้านความรัก 2. ด้านโชคลาภ
 3. ด้านคติความ 4. ด้านสุขภาพ 5. ด้านบุตร 6. ด้านหนี้สิน (ลูกหนี้)
 7. ด้านญาติมิตร - พี่น้อง 8. ด้านศัตรู 9. ด้านอาชีพการงาน และ
 10. ด้านของสูญหาย โดยเนื้อหาในแต่ละด้านนั้นจะแบ่งเป็น ด้านที่ดี
 แ ล ะ ค ำ ส วม ผ ัส
 ด้านภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมไบเซียมซีไทยและลาว
 มีการศึกษาวิเคราะห์ 2 ด้านคือ ด้านความเชื่อ และ ค่านิยม
 ซึ่งวรรณกรรมไบเซียมซีไทย ปรากฏความเชื่อ 5 ด้าน ดังนี้
 1. ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา 2. ความเชื่อทางโหราศาสตร์
 3. ความเชื่อด้านไสยศาสตร์ 4. ความเชื่อเรื่องลักษณะของบุคคล และ 5.
 ความเชื่อเรื่องขวัญ ส่วนวรรณกรรม ไบเซียมซีลาวปรากฏความเชื่อ 1. ด้าน
 ค ี อ ค ว าม เ ชื อ ท ำ ง พ ร ะ พ ท ธิ ศ ำ ส น ำ
 ในด้านค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมไบเซียมซีไทย นั้น
 มีค่านิยมที่ปรากฏทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้ 1. ค่านิยมเรื่องการพึ่งพาตนเอง
 2. ค่านิยมเรื่องความขยันหมั่นเพียร 3. ค่านิยมเรื่องการประหยัดอดออม 4.
 ค่านิยมเรื่องการศึกษาหาความรู้ 5. ค่านิยมเรื่องการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส

6. ค่านิยมเรื่องการกตัญญู 7. ค่านิยมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ 8. ค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมใบเขียนซีลาวามี 3 ด้าน ดังนี้ 1. ค่านิยมเรื่องความขยันหมั่นเพียร 2. ค่านิยมเรื่องการศึกษาค้นคว้าความรู้ และ 3. ค่านิยมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า งานวิจัยเหล่านั้นเป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงประวัติใบเขียนซี วิธีการเสี่ยงทาง เนื้อหาในแต่ละด้านของใบเขียนซี ชนิดของภาษา การแพร่กระจายของใบเขียนซีในสังคมไทย การใช้ภาษาในใบเขียนซี วรรณกรรมของใบเขียนซีไทยและลาว มีเพียงการศึกษาภาษาไทยเพียงอย่างเดียว ซึ่งลักษณะเด่นของงานวิจัยข้างต้นเป็นการใช้ภาษาที่พบข้อมูลด้านภาษาไทยและวรรณกรรมเขียนซีลาวเท่านั้น แต่ยังไม่พบผู้ที่ศึกษากลวิธีการแปลใบเขียนซี จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษากลวิธีการแปลที่ผู้แปลนำมาใช้ในการแปลจากใบเขียนซี รวมถึงปัญหาการแปลใบเขียนซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพื่อให้กลวิธีการแปลที่พบในงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษางานวิจัยและผู้แปลท่านอื่น ๆ ต่อไป

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทกวีนิพนธ์

เนื้อหาในใบเขียนซีจะประกอบไปด้วยบทกลอนและคำอธิบาย ดังนั้นก่อนที่จะเข้าสู่การวิเคราะห์กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ จะขออธิบายรูปแบบบทกวีนิพนธ์จีนและไทย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 บทกวีนิพนธ์จีน

(现代汉语词典:1178) “诗” 1. 文学体裁的一种，通过有节奏、韵律的语言集中地反映生活抒发情感。

พจนานุกรมจีนปัจจุบัน หน้า 1178 กล่าวว่า กลอน หมายถึง การบันทึกวรรณคดีรูปแบบหนึ่ง โดยมีการสัมผัส จังหวะ จังหวะลักษณะของภาษาที่สะท้อนชีวิตมนุษย์และอารมณ์ความรู้สึก

(现代汉语词典:1178) “诗歌” (名) 泛指各种体裁的诗。

พจนานุกรมจีนปัจจุบัน หน้า 1178 กล่าวว่า บทกลอน หมายถึง กลอนที่บันทึกรูปแบบกลอนแต่ละชนิด

姚美玲 (2010 : 213)

ได้อธิบายรูปแบบของกลอนสมัยราชวงศ์ถังดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มองจากจำนวนคำ แบ่งได้โดยมี 5 คำ และ 7 คำ 5 คำ คือกลอน 1 บาท มีอักษรอยู่ 5 คำ 7 คำ คือ กลอน 1 บาท มีอักษร 7 คำ
2. มองจากการแบ่งตามฉันทลักษณ์ มี 2 แบบคือ กลอนยุคโบราณ (古体诗) และกลอนยุค

ปัจจุบัน (近体诗)

กลอนยุคโบราณ (古体诗) เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “古风” กุเฟิง กลอนก่อนราชวงศ์ถังและต้นราชวงศ์ถัง หลังจากนั้นผู้คนก็ยึดตามรูปแบบ กลอนก่อนราชวงศ์ถัง เขียนกลอน คำสุดท้ายมีการสัมผัสและรูปแบบถูกต้องตามลักษณะกลอน 5 คำและ 7 คำ โดยยึดสัมผัส (韵) ฉันทลักษณ์ (平仄) และ จำนวนคำ (字数) รวมถึงคู่สมมูล (对仗) เป็นต้น ไม่มีการกำหนดรูปแบบ แต่กลอน 5 คำ มักจะเจอบ่อย

3. มองจากประโยค แบ่งได้เป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ของกลอน (律师) ลีชื่อ และจำนวนคำในแต่ละ

ละประโยค (绝句) ซึ่งลีชื่อ (律师) มีกฎเกณฑ์ว่าในหนึ่งบทจะมี 8 บาท (ประโยค) จำนวนคำในแต่ละประโยค เจ่วจวี (绝句) ในหนึ่งบทจะมี 4 บาท (ประโยค) แต่ลีชื่อ (律师) ที่มี 8 บาท (ประโยค) ก็ไม่แน่นอนว่าจะเป็น 8 บาท (ประโยค) เสมอไป เพราะว่าลักษณะเด่นของคุณสมบัติกลอนยุคปัจจุบัน (近体诗) ไม่ได้กำหนดจำนวนคำในบาท (ประโยค) ลักษณะเด่นของคุณสมบัติกลอนยุคปัจจุบัน (近体诗) คือฉันทลักษณ์ (平仄) ถ้าหากว่าไม่มีฉันทลักษณ์ (平仄) กลอนนั้นมี 8 บาท (ประโยค) ก็ไม่เรียกว่าเป็น ลีชื่อ (律师)

5.2 บทกวีนิพนธ์ไทย

วิเชียร เกษประทุม (2554 : 15) ได้กล่าวว่า คำประพันธ์ของไทยถือกำเนิดขึ้นเมื่อใด ไม่มีใครสามารถให้คำตอบได้ แต่ถ้าเชื่อตามที่เคยกล่าวกันมาว่าไทยเป็นชาตินักกลอนแล้ว คำประพันธ์ของไทยมีมาก่อนที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชจะทรงประดิษฐ์อักษรไทยในปี พ.ศ. 1826 แต่คำประพันธ์ที่บันทึกไว้ในสมออง และถ่ายทอดกันด้วยปากหรือที่เรียกว่า กลอนสด คำประพันธ์ที่เรียกว่า ร้อยกรอง ในปัจจุบันนี้ โบราณเรียกกันหลายอย่าง เช่น เรียกว่า กลอน ใน ลิลิตพระลอ เรียกว่า กาพย์ ในกาพย์มหาชาติ เรียกว่าฉันทในลิลิตยวนพ่าย เรียกว่า กานท์ ในทศมาส และเรียกอีกหลายอย่าง เป็นต้น “บทกลอน” “กาพย์กลอน” “บทกวี” “กวีนิพนธ์” “กวีวัจนะ” “บทประพันธ์” “คำประพันธ์” มีนักวิชาการชาวไทยได้ให้ความหมายดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปีพุทธศักราช 2554 (2556 : 86) ได้อธิบายคำว่า กวีนิพนธ์ น. คำประพันธ์ที่กวีแต่งอาจเป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรองก็ได้.

กำชัย ทองหล่อ (2554 : 391) ได้อธิบายว่า ฉันทลักษณ์ คือตำราที่ว่าด้วยวิธีร้อยกรองถ้อยคำหรือเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามลักษณะบังคับและบัญญัติที่นักปราชญ์ได้วางเป็นแบบไว้

กำชัย ทองหล่อ (2554 : 391) ได้อธิบายว่า คำประพันธ์ คือ ถ้อยคำที่ได้ร้อยกรองหรือเรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับ จำกัด คำ และวรรคตอนให้รับสัมผัสกันไพเราะ

ตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ในฉันทลักษณ์

สุภาพร มากแจ้ง (2535 : 1) กล่าวว่า กวีนิพนธ์สามารถสรุปคุณสมบัติของกวีนิพนธ์ได้ว่า กวีนิพนธ์เป็นงานของกวี และกวีนิพนธ์เป็นร้อยกรองหรือเป็นงานเขียนที่มีวรรณศิลป์ไว้ให้สะท้อนอารมณ์ได้เช่นเดียวกับร้อยกรอง

สุภาพร มากแจ้ง (2535 : 117-118) กล่าวว่ากลอนเปล่าเป็นคำประพันธ์ที่พัฒนามาจาก แบลงค์ เวอร์ส (Blank Verse) และฟรี เวอร์ส (Free Verse) ข อ ง ต ะ วั น ต ก และส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากอิทธิพลของกวีตะวันตก เช่น จีน และญี่ปุ่น มีลักษณะการใช้คำน้อยและแต่งเป็นบทสั้นๆ มีเนื้อหาเชิงปรัชญา ดังนั้นกลอนเปลาคือ การเขียนวรรคละหนึ่งบรรทัด และไม่บังคับสัมผัส

วิเชียร เกษประทุม (2554 : 15) คำประพันธ์ หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ โดยมีกำหนดข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้เกิดความครึกครื้น และมีความไพเราะแตกต่างไปจากถ้อยคำธรรมดา

จากการศึกษาความหมายของบทกวีนิพนธ์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กวีนิพนธ์มีรูปแบบแบ่งออกเป็นร้อยแก้วและร้อยกรองโดยมีฉันทลักษณ์ในการแต่ง ซึ่งก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้อ่าน

5.3 ประเภทของร้อยกรอง

นักวิชาการชาวไทยได้แบ่งประเภทตามความแตกต่างของลักษณะคำประพันธ์ ดังต่อไปนี้

ชันรชัย อธิเกียรติ (2562 : 4) แบ่งประเภทร้อยกรองตามฉันทลักษณ์เป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. กาพย์ 2. กลอน 3. โคลง 4. ฉันท์ 5. ร่าย 6. คำประพันธ์อื่นๆ

กำชัย ทองหล่อ (2554 : 391) ได้จำแนกคำประพันธ์ออกเป็น 7 ชนิด ได้แก่ 1. โคลง 2. กาพย์ 3. ร่าย 4. ฉันท์ 5. ลิลิต 6. กล 7. กลอน

วิเชียร เกษประทุม (2554 : 16) ได้จำแนกรูปแบบคำประพันธ์ไทยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. กลอน 2. โคลง 3. ร่าย 4. กาพย์ 5. ฉันท์

กำชัย ทองหล่อ (2554 : 391) ได้อธิบายความหมายของคำประพันธ์ลักษณะต่างๆ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โคลง คือ คำประพันธ์ชนิดหนึ่งซึ่งมีวิธีเรียบเรียงถ้อยคำเข้าคณะ มีกำหนดเอกโทและสัมผัส แต่มิได้บัญญัติบังคับครุหลุ ซึ่งโคลงแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ โคลงสุภาพ โคลงตัน และโคลงโบราณ

2. ร่าย เป็นชื่อของคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง

ซึ่งไม่กำหนดว่าจะต้องมีบาทหรือบาทเท่านั้นเท่านั้นจะแต่งให้ยาว

เท่าไรก็ได้ แต่ต้องเรียงกันให้คล้องจองกันตามข้อบังคับเท่านั้น
ลักษณะบังคับต่างๆ ใช้อย่างเดียวกับโคลง 2 และโคลง 3 ร่ายแบ่งออกเป็น 4
ชนิด คือ ร่ายสุภาพ ร่ายดั้น ร่ายโบราณ และร่ายยาว

3. ลิลิต คือ กวีนิพนธ์ที่มีเนื้อเรื่องยาวๆ ซึ่งแต่งเป็นร่ายและโคลงสลับกันไป
ทั้งร่ายและโคลงเหล่านั้น

จะต้องมีสัมผัสเกี่ยวข้อกัน ในระหว่างท้ายบทกับต้นบท
คือต้องให้คำสุดท้ายของบทหน้าสัมผัสกับคำที่ 1 ที่ 2 หรือที่ 3
วรรคต้นของบทต่อไป ยกเว้นบทไหว้ครู ซึ่งอาจจะไม่สัมผัสกับบทอื่นก็ได้
ลิลิตได้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ลิลิตสุภาพ และลิลิตดั้น

4. ก ล อ น คี อ
ลักษณะคำประพันธ์ที่เรียบเรียงเข้าเป็นคณะมีสัมผัสกันตามลักษณะบัญญัติเป็นชนิดๆ แต่

ไม่มีบังคับครุหลุ กลอนแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ กลอนสุภาพ กลอนลำนำ
และกลอนตลาด

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กวีนิพนธ์หรือร้อยกรอง หมายถึง
คำประพันธ์ที่มีรูปแบบจำนวนคำ และ
สัมผัส แบบ มี ก ฎ ก ณฑ์ ใช้ ภาษา อ ย่าง ป ระ ณี ต
เมื่ออ่านแล้วได้รับอารมณ์รสของภาษา

5.4 ลักษณะคำประพันธ์ที่ดี

กำ ชัย ท อ ง ห ล อ (2 5 5 4 : 391) ได้ กล่าว ว่า
คำประพันธ์ที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย 3 ส่วนดังต่อไปนี้

1. การมีข้อความดี
2. มีสัมผัสดี
3. แต่งถูกต้องตามลักษณะบังคับ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลกวีนิพนธ์ศาลเจ้าปูนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้ จำนวน 5 ศาลเจ้า เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ศึกษากลวิธีการแปลคำ วลี ที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซี และศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

1. เก็บรวบรวมใบเซียมซี ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้
2. ศึกษาเรื่องทฤษฎีการแปล กลวิธีการแปล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปล และศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย
3. วิเคราะห์ความแตกต่างทางโครงสร้างเซียมซี รูปแบบภาษา และเนื้อหาระหว่างภาษาจีนและภาษาไทยในใบเซียมซี
4. เลือกและแบ่งประเภทของคำ วลี จำนวน ที่ปรากฏอยู่ในใบเซียมซี เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปล พร้อมทั้งศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย
5. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าทางสถิติ เพื่อสรุปผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของงานวิจัยชิ้นนี้คือ ใบเซียมซีในศาลเจ้าปูนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้ จำนวน 5 ศาลเจ้า โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกแบบเจาะจงจากใบเซียมซี ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ศาลเจ้าแปะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา ศาลปูนเถากงมา อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ศาลเจ้าปูนเถากงมา อ.อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ ศาลเจ้าตั้งสี่ปีงเถากงมา อ.เมือง จ.สุรินทร์ และศาลเจ้าพุทธก่ง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้คือ
 ตารางบันทึกข้อมูลวิเคราะห์หลักวิธีการแปลในระดับคำศัพท์ วลี
 ในบทกวีนิพนธ์

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การวิเคราะห์หลักวิธีการแปล
 การศึกษากลวิธีการแปลจะใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ที่ประยุกต์มาจากแนวคิดกลวิธี
 การแปลของ Malone (1988) สัญฉวี สายบัว (2560) สุพรรณิ ปิ่นมณี (2562)
 และรัชนิโรจน์
 กุลธำรง (2552)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเลือกใบเขียนซีในศาลเจ้าปูนเถากงในอารยธรรมอีสานใ
 ต้ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี
 ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ศาลเจ้าแปะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา

อ.เมือง จ.นครราชสีมา ศาลปูนเถากงมา อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ศาลเจ้าปูนเถากงมา

อ.อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

ศาลเจ้าตั้งสี่เป็งเถากงมา อ.เมือง จ.สุรินทร์ และศาลเจ้าพุททก่ง อ.เมือง

จ.อุบลราชธานี

ในประเทศไทยโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ของ
 (จ ร ี ล วิ ไ ล จ รุ ญ โ ร จ ณ์ , 2560 : 91)
 ในการดำเนินการเก็บรวบรวมใบเขียนซีเพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษาอย่างชัดเจน
 โดยเลือกใบเขียนซีที่มีรูปแบบตรงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
 ที่ใช้การประกอบการวิเคราะห์ในส่วนกลวิธีการแปลภาษาจีนเป็นไทย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำกลวิธีที่พบจากการศึกษาวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละของ
 นภาพกรณ์ จันทรศัพท์และคณะ (2550, :154) โดยได้นำเสนอไว้ดังนี้

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

เมื่อ P หมายถึง ร้อยละ

F หมายถึง ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N หมายถึง จำนวนความถี่ทั้งหมด

โครงสร้างลักษณะของไบเซียมซี

ชื่อของไบเซียมซี	จำนวน (แผ่น)	รูปแบบของไบเซียมซี	ลักษณะของไบเซียมซี	สถานที่
จังหวัดนครราชสีมา				
ศาลเจ้าเป้งกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา 呵叻谷莊伯公 理事会合十	52	7 คำ 4 วรรค 七言绝句 一首 4 句	ด้านบน: ภาษาไทย ด้านล่าง: ภาษาจีน ด้านล่างซ้าย: คำอธิบาย 上边: 泰文 下边: 中文 左下: 中文解曰	ศาลเจ้าเป้งกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา
จังหวัดบุรีรัมย์				
ศาลเจ้าเป้งเถ่ากงม่าบุรีรัมย์	28	5 คำ 4 วรรค 五言绝句 一首 4 句	ด้านบน: ภาษาไทย ตรงกลาง: ภาษาอังกฤษ	ศาลเจ้าเป้งเถ่ากงม่าบุรีรัมย์ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

			ด้านล่าง: ภาษาจีน ด้านล่างซ้าย: คำอธิบาย 上边: 泰文 下边: 中文 左下: 中文解曰	
จังหวัดศรีสะเกษ				
ศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า อ. อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ	28	5 คำ 4 วรรค 五言绝句 一首 4 句	ด้านบน: ภาษาไทย ด้านล่าง: ภาษาจีน ด้านล่างซ้าย: คำอธิบาย 上边: 泰文 下边: 中文 左下: 中文解曰	ศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า อ. อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ
จังหวัดสุรินทร์				
ศาลเจ้าตั้งสี่ปึงเถ่ากงม่า อ.เมือง จ.สุรินทร์ 素牵东势本头 公妈灵签	51	5 คำ 4 วรรค 五言绝句 一首 4 句	ด้านบน: ภาษาไทย ด้านล่าง: ภาษาจีน 上边: 泰文 下边: 中文	เข็มนี่ศาลเจ้าตั้งสี่ปึงเถ่า กงม่า อ.เมือง จ.สุรินทร์
จังหวัดอุบลราชธานี				
ศาลเจ้าพุทธกง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 乌汶本头宫	28	5 คำ 4 วรรค 五言绝句 一首 4 句	ด้านบน: ภาษาจีน ด้านล่าง: ภาษาไทย ซ้ายบน: คำอธิบาย 上边: 中文 下边: 泰文 左上: 中文解曰	ศาลเจ้าพุทธกง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้นำข้อมูลผลการวิจัยเป็นตารางแสดงข้อมูลเชิงปริมาณเป็นค่าร้อยละและเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ผลการวิจัยกลวิธีการแปลคำในบทกวีนิพนธ์
2. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

1. ผลการวิจัยกลวิธีการแปล

กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีกลวิธีการแปลทั้งหมด 9 กลวิธี ตามตารางข้างล่างดังนี้

ตารางที่ 4.1 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนไบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ลำดับ	กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนไบเซียมซี จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย	จำนวนคำ	ร้อยละ
1.1	การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล เช่น การยืมคำ คำทับศัพท์ เป็นต้น	1	0.05
1.2	การหาความเทียบเท่าโดยการแปลคำต่อคำ หรือวลีต่อวลีซึ่งอาจจะมีการปรับโครงสร้างของคำ เพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด	68	3.24
1.3	การหาความเทียบเท่าโดยการวิเคราะห์ความหมาย และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง	115	5.47
1.4	การตัดทอนคำที่ซ้ำซ้อน วกวน หรือคำที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้อ่าน	268	12.74
1.5	การเติมคำ วลี หรือข้อความขนาดสั้นในบทแปลเมื่อจำเป็น	70	3.32

	เพื่อเพิ่มความกระจำจ้งของข้อความ		
1.6	การใช้คำกว้างๆแทนคำเฉพาะเจาะจง	102	4.85
1.7	การใช้คำเฉพาะเจาะจง	45	2.13
1.8	การแปลคำแบบตรงตัว	702	33.34
1.9	การละการแปล	734	34.86
	รวม	2,105	100

จ ก ต ร ำ ร ำ ง ที่ 4 . 1
 กลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยด้
 านกลยุทธ์การแปลที่เกี่ยวข้องกับคำ ของกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซี
 ซึ่งแบ่งเป็น 9 กลวิธีได้แก่ 1.การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล เช่น การยืมคำ
 คำทับศัพท์ เป็นต้น จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.05 2.
 การหาความเทียบเท่า โดยการแปลคำต่อคำ
 หรือวลีต่อวลี ซึ่งอาจจะมีการปรับโครงสร้างของคำ
 เพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด จำนวน 68 คำ
 คิดเป็นร้อยละ 3.24 3. การหาความเทียบเท่าโดยการวิเคราะห์ความหมาย
 และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง จำนวน 115 คำ
 คิดเป็น ร้อยละ 5.47 4. การตัดทอนคำที่ซ้ำซ้อน วกวน
 หรือคำที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้อ่านจำนวน 268 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.74 5.
 การเติมคำ วลี หรือข้อความขนาดสั้นในบทแปลเมื่อจำเป็น
 เพื่อเพิ่มความกระจำจ้งของข้อความ จำนวน 70 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.32 6.
 การใช้คำกว้างๆแทนคำเฉพาะเจาะจง จำนวน 102 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.85 7.
 การใช้คำเฉพาะเจาะจง จำนวน 45 คำ ร้อยละ 2.13 8. การแปลคำแบบตรงตัว
 จำนวน 702 คำ คิดเป็นร้อยละ 33.34 9.การละการแปล จำนวน 734 คำ
 คิดเป็นร้อยละ34.86

ตัวอย่างด้านกลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซีจากภาษา
 จีนเป็นภาษาไทยด้
 านกลยุทธ์การแปลที่เกี่ยวข้องกับคำ วลี ของกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเซียมซี
 มีดังต่อไปนี้

1.1 การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล เช่น การยืมคำ คำทับศัพท์ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

ภาษาต้นฉบับ:

太公家业八十岁

命内自然逢大吉

月中光辉四海明

茅庐中间白事兴

ภาษาฉบับแปล:

แม่อย่างเข้าชราภาพ
 ยังสร้างฐาน สร้างลาภ ได้เหลือหลาย
 เปรียบไท่กงอายุ 80 ปีปลาย
 ได้สบายประสพโชค โฉลกดี
 เมื่อถึงคราวดวงเดือนเลื่อนมาหา
 ท้วนภา ใสสด หมดเต้าหมอง
 ทั้งครอบครัว รื่นอารมณ์ สมใจปอง
 สุขเรื่องรอง ราบรื่น คืบวันเอย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อุบลราชธานี ใบที่ 28)

จากตัวอย่างที่ 1 คำว่า “ 太公 ” ในเซียมซีใบที่ 28
 ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ แปลว่า “ไท่กง”

1.2 การหาความเทียบเท่าโดยการแปลคำต่อคำ
 หรือวลีต่อวลีซึ่งอาจจะมีการปรับโครงสร้างของคำ
 เพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 2

ภาษาต้นฉบับ:

太公家业八十岁
 命内自然逢大吉
 月中光辉四海明
 茅庐中间百事兴

ภาษาฉบับแปล:

แม่อย่างเข้าชราภาพ
 ยังสร้างฐาน สร้างลาภ ได้เหลือหลาย
 เปรียบไท่กงอายุ 80 ปีปลาย
 ได้สบายประสพโชค โฉลกดี
 เมื่อถึงคราวดวงเดือนเคลื่อนมาหา
 ท้วนภาใสสดหมดเต้าหมอง
 ทั้งครอบครัวรื่นอารมณ์สมใจปอง
 สุขเรื่องรองราบรื่นคืบวันเอย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อุบลราชธานี ใบที่ 28)

จากตัวอย่างที่ 2 คำว่า “ 茅庐 ” ในพจนานุกรมแปลว่า กระท่อม
 กระท่อมหลังคาจาก ในใบเซียมซีใบที่ 28 แปลว่า ครอบครัว
 เป็นการปรับโครงสร้างของคำเพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมาก
 ที่สุด

ตัวอย่างที่ 3

ภาษาต้นฉบับ:

开花结子一年枯
可惜今年爾虚度
渐渐日落西山去
劝君不用问前途

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่เก่าเปรียบนุสนธิ์บุลแกลง
ดังจันทร์แจ่มกลับมืด ไม่มีหมอง
แล้วก็สู่เสื่อมกลายเป็นหมอง
คอยสนองเคราะห์กรรมตามประจัญ
จงคิดผลลึกลับเห็นไม่เป็นผล
เหี่ยวตามคั้นยากเห็นไม่เป็นการ
นิ่งดีกว่าอย่าต่อแข็งข้อขาน
ขึ้นโรงศาลต้องแพ้เขาแน่นอน
ถ้าถามทักข้อหายไม่ได้ก่อน
จบสุนทรภีปรายทำนายเอ๋ย

โชคชะตานี้ตามความแสดง
อันความสุขว่าประสพเพียงครู่
ประเดี้ยวสุขประเดี้ยวทุกข์ขลุ่ใจตรอง
ถามถึงคู่สู่มภิมย์รัก
แม่นของหายอย่าได้คิดดีนร
ใครเขาจะจงจิตคิดด่าว่า
จะเกิดเรื่องร้อนทำถึงรำคาญ
อันโชคโลกนั้นอึดคัดนัก
แสวงบุญเถิดหนาอย่าอาวรณ

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ใบที่ 9)

จากตัวอย่างที่ 3 คำว่า “枯”。 ในพจนานุกรมแปลว่า เหี่ยวเฉา แห้งเหี่ยว
ในใบเซียมซีใบที่ 9 ใช้หาความเทียบเท่าโดยการแปลคำต่อคำ
หรือวลีต่อวลีซึ่งอาจจะมีการปรับโครงสร้างของคำ
เพื่อให้มีความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุดเนื่องจากให้เข้ากับสภาพแ
วดล้อมและบริบทของกลอนด้วยจึงแปลว่า “สู่เสื่อมกลายเป็นหมอง”

ตัวอย่างที่ 4

ภาษาต้นฉบับ:

风平浪静可行船
恰是中秋月一轮
凡是不形多忧虑
福祿自有庆家门

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่หนึ่งพยากรณ์สุนทรเฉลย
จะน้อมนำให้เสบายและเบิกบาน
และยศศักดิ์ยิ่งห้อมพร้อมสมาน
ทุกแรมวารสุขนี้ไม่มีคลาย
ซึ่งล้วนมีบริวารนั้นมากหลาย
จะมีวายุสุขซาบอาบทรวงเอ๋ย

ด้วยกุศลบุญสร้างปางก่อนเคย
ท่านจะมีถิ่นฐานบ้านสำนัก
ทั้งข้าทาสอิทธิทรัพย์ศฤงคาร
เปรียบให้เห็นเช่นพญาราชสีห์
คอยพิทักษ์รักษาล้อมอยู่รอบกาย

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ใบที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 4 คำว่า “有庆家门 แปลได้ว่า มีการฉลองในวงศ์ตระกูล ในไบเซียมซี1 แปลว่า ห้อมพร้อมสมาน เพื่อให้ตรงกับภาษาต้นทางนั้น การเฉลิมฉลองมีคนในตระกูลมาร่วมแสดงความยินดี นั้นหมายถึงการห้อมล้อม สมัครสมานรวมตัวกัน

ตัวอย่างที่ 5

ภาษาต้นฉบับ:

房中生瑞草
 孕妇喜临鑫
 合春皆来庆
 麒麟是子孙

ภาษาฉบับแปล:

ไบที่สี่นี้ไซ้เหมือน ไกลคู่ มิได้รู้ยามพบประสบสอง
 เหมือนลูกไก่ฝูงเดียวเที่ยวคะนอง ตัวหนึ่งต้องจากไปเสียไกลกัน
 ต่อนานจึงจะพบประสบพักตร์ ได้ร่วมรักปรีดีเปรมเกษมสันต์
 จะทำการสิ่งใดพร้อมใจกัน แต่ชื่อนั้นทายไว้ในนี้ว่า
 อย่าดำเนินเดินหน้าท่านว่าร้าย เราต้องหมายตามหลังระวังหนี
 เหมือนพระจันทร์ร้อนเร่ในเมฆ ออาทิตย์หนีอัสดงริบลงดิน
 ถามคนเจ็บว่าหายสบายใจ ถามโชคชัยในคดีที่ตัดสิน
 คงชนะเด็ดขาดปราศมลทิน ได้ยลยินแต่สิ่งให้ใจสบาย
 อันความหวังตั้งไว้ไม่นานนัก ถามลูกรักในครรภ์เหมือนมันหมาย
 ว่าคงจะรู้เห็นได้เป็นชาย จบทำนายไบที่สี่เท่านี้เอ๋ย

(จากศาลเจ้าปึงเถ่ากงมา บุรีรัมย์ไบที่ 4)

จากตัวอย่างที่ 5 คำว่า “子孙” แปลว่า ลูกหลาน ในความเชื่อค่านิยมวัฒนธรรมชาวจีนนั้นนิยมลูกหลานเป็นบุตรชาย ดังนั้นไบเซียมซีไบที่ 4 จึงใช้กลวิธีให้ใกล้เคียงกับภาษาต้นทาง จึงแปลว่า เป็นชาย

1.2 การหาความเทียบเท่าโดยการวิเคราะห์ความหมาย และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง

ตัวอย่างที่ 5

ภาษาต้นฉบับ:

羸马登程去
 饥人走远途
 前程多阻隔
 退后祸方无

ภาษาฉบับแปล:

อันเชียมซีใบที่ยี่สิบเอ็ด
 บอกเบ็ดเสร็จอาชาติจะหนีหาย
 ต้องพลัดถิ่นเดิมมาน่าเสียดาย
 อุปสรรคมากมายให้อา वर्ณ
 หากเปลี่ยนใจไตร่ตรองลงดูใหม่
 อยู่กับที่ติกระไรไม่ทิ้งถอน
 ยึดถิ่นเก่าทำการค้าสภาพ
 ไม่อาทรทำกินถิ่นเดิมเอย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อบลราชธานี ใบที่ 21)

จากตัวอย่างที่ 5 คำว่า “羸马” แปลได้ว่า ม้าตัวที่ชนะ ในใบเชียมซีใบที่ 21 แปลได้ว่า ม้าดี พบว่าผู้แปลได้วิเคราะห์ความหมายว่า ม้าตัวที่ชนะคือม้าดี ดังนั้นจึงใช้คำว่า อาชาติ ในการแปล

ตัวอย่างที่ 6

ภาษาต้นฉบับ:

鬼崇作灾殃
 关房守看羊
 火中跃出马
 四蹄却无伤

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่ยี่สิบสามความว่าเกตราใหญ่
 ขนบรรทกสินค้าอยู่อาจิด
 ใครเสียงใต้ใบนี้ว่าดีนัก
 จะค้าขายก็มีผลดีครัน
 ถ้าจะถามหาซื้อเนื้อคู่สร้าง
 จะสมเนื้อสมรักสมศักดิ์ครอง
 ถามคนเจ็บว่าคลายจะหายขาด
 จะชนะสมถวิลตั้งจินดา

ซึ่งเล่นไปในมหาขลาสินธุ์
 ไม่หมดสิ้นมีสุขทุกคืนวัน
 ลากนั้นจักเนื่องนองเป็นของขวัญ
 อย่าได้พรั่นความคิดตามจิตปอง
 ประเสริฐอย่างแสนดีไม่มีสอง
 ไม่มีหมองงสุขทุกเวลา
 แม้นวิวาทเป็นความตามกล่าวหา
 ตั้งสารากกล่าวแจ้งแถลงเอย

(จากศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า บุรีรัมย์ใบที่ 23)

จากตัวอย่างที่ 6 คำว่า “无伤” แปลตรงตัวได้ว่า ไม่ได้รับบาดเจ็บ
 ในใบเชียมซีใบที่ 23 แปลว่า หายขาด
 ซึ่งได้ใช้กลวิธีการแปลให้ใกล้เคียงกับภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 7

ภาษาต้นฉบับ:

参宿元来吉
 劝君不用疑
 所求皆称遂

好事大家知

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่ยีสืบเอ็ดอย่าพะวังนีกังขา
แล้วเล่นฝาคลีนลมระบมไป
ยังอืดอ้อมิเห็นหนทางได้
คงรวยใหญ่ยิ่งเกษมเปรมปรีดี
ถามจะคิดสู้ความให้คร้ามหนี
ขอจบที่ที่คำทำนายเออยฯ

เปรียบเหมือนเรานั่งอยู่ในนาวา
อันโชคลาภนั้นหนายังว่าขัด
รออีกหน่อยจะสุขสนุกใจ
ถามคนเจ็บว่าหายสบายจิต
ถามหาคู่บุตรไซ้รั้งไม่มี

จากตัวอย่างที่ 7 คำว่า “不用疑” แปลว่า ไม่ต้องสงสัย ใบเชื่อมซีใบที่ 21 ได้แปลว่า อย่าพะวังนีกังขา เป็นการใช้กลวิธีวิเคราะห์ความหมาย และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง (จากศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า อ. อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ ใบที่ 21)

1.4 การตัดทอนคำที่ซ้ำซ้อน วกวน หรือคำที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 8

ภาษาต้นฉบับ:

新荷初出水
正发叶花红
兔托心中斗
名传天下知

ภาษาฉบับแปล:

ใบบัวโผล่จากน้ำ
ผลิดอกอร่ามงาม
มีต้องตรากตรำใจมาก
กิตติศัพท์เลื่องลือทั่วสารทิศ

(จากศาลเจ้าตังสี่ปึงเถ่ากงม่า ใบที่ 29)

จากตัวอย่างที่ 8 คำว่า “新” ในวรรคแรกพบว่าเป็นกลวิธีการแปลแบบตัดคำว่า “新”

ตัวอย่างที่ 9

ภาษาต้นฉบับ:

财帛渐渐见分明
花开花谢结子成
宽心且看月中桂
郎君即便见太平

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่หีสืบหกนกเปรียบได้ไถ่ดอกไม้บาน ถึงมีการทุกข์ร้อนจะผ่อนผัน

สุดแท้แต่บุญกรรมเป็นสำคัญ
จะทำสิ่งใดอย่าได้หาญ
ต่อภายหลังจะต้องหม่นหมองมัว
เปรียบเหมือนเราปลุกต้นผลไม้
แม้้นถามบุตรสุดใจที่ในครรรค์
ถามเป็นความว่าเห็นพอเป็นกลาง
ถามหลากหลายได้ยากลำบากใจ

ตัวเรานั้นต้องเจียมเสียมตัว
ขึ้นรำคาญฮึกฮักกว่าจักชัว
คิดถึงตัวกายไม่วายวัน
คนอื่นได้เก็บกินไม่ผินผัน
ว่าคนนั้นเป็นหญิงจริงๆใจ
ถามคนฟังว่าห่างกระจ่างใส
ขอจบใบนี้เท่านี้เอย

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ใบที่ 56)

จากตัวอย่างที่ 9 คำว่า “郎君” ในพจนานุกรมแปลว่า
เป็นคำที่ภรรยาใช้เรียกสามีของตน
ซึ่งผู้แปลใช้วิธีการตัดคำเพื่อลดความสับสนให้แก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 10

ภาษาต้นฉบับ:

柳絮舞春风
向西又向东
行人开口笑
可作老东翁

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่ยี่สิบสี่ว่าสมอารมณ์คิด	ความในจิตจะสำเร็จเสร็จเหมือนหมาย
จะปราศทุกข์สุขเพิ่มเสริมสบาย	ไม่คลาดคลายดังคำพยากรณ์
แต่ข้าเหนื่อยเช่นเท้าก้าวบันได	ทีละขั้นขึ้นไปไม่หยุดหย่อน
ทางเรียบราบทาบรถบจร	ถึงยอดสุดสโมสรรสวัสดิ์
อันทุกข์โศกโรคภัยจะหายหมด	ดังทรงกลดจันทร์งามอร่ามศรี
ถามหลากหลายได้สมฤดีปรีดิ์	ถามลูกหนี้พี่น้องต้องพบกัน
ถามเนื้อคู่ชู้ร่วมภริมย์รัก	ว่าดีนักสุขเปรมเกษมสันต์
แต่ข้าเหนื่อยได้ชมสมใจครัน	จบประพันธ์คำทายภิปรายเอย

(จากศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า บุรีรัมย์ใบที่ 24)

จากตัวอย่างที่ 10 ได้ตัดคำว่า “行人” แปลว่า ผู้เดินทาง และคำว่า “老东翁” แปลว่า ท่านผู้เฒ่าแห่งบูรพา

1.5 การเติมคำ วลี หรือข้อความขนาดสั้นในบทแปลเมื่อจำเป็น
เพื่อเพิ่มความกระจ่างแจ้งของข้อความ

ตัวอย่างที่ 11

ภาษาต้นฉบับ:

自声三弄响
无风心自寒
劝君休愁慮
合营人马安

ภาษาฉบับแปล:

ไบปฐมสมจิตอธิษฐาน
สำเร็จการที่ตรึกนึกในใจ
ด้วยเดชสัตย์สุจริตประสิทธิให้
ทั้งพวกพ้องวงศ์ญาติปราศจากทุกข์ภัย
มิโชคชัยได้สุขทุกคืนวัน
อีกสักหน้อยค้อยยังช่วยยาโตกศัลย์
ไม่ช้าวันพบพิภพเหมือนทักทาย
นานๆ มีให้บ้างไม่ห่างหาย
เหมือนชักนำทำนายเท่านั้นเอ๋ย

(จากศาลเจ้าปึงเถ่ากงมา บริรัมย์ไบที่ 1)

จากตัวอย่างที่ 11 ได้ใช้กลวิธีการแปลแบบการเติมคำ โดยเพิ่มคำว่า
โชคร้าย เข้าไปในบทแปลเมื่อจำเป็น เพื่อเพิ่มความกระจ่างแจ้งของข้อความ

ตัวอย่างที่ 12

ภาษาต้นฉบับ:

太公家业八十岁
命内自然逢大吉
月中光辉四海明
茅庐中间百事兴

ภาษาฉบับแปล:

แม้อายุย่างเข้าชราภาพ
ยังสร้างฐาน สร้างลาภ ได้เหลือหลาย
เปรียบไท่กงอายุ 80 ปีปลาย
ได้สบายประสพโชค โฉลกดี
เมื่อถึงคราวดวงเดือนเคลื่อนมาหา
ท้วนภาไสสดหมดเคราะห์หมอง
ทั้งครอบครัวรื่นอารมณ์สมใจปอง
สุขเรื่องรอราบรื่นคืนวันเอ๋ย

(จากศาลเจ้า ปู-ย่า อุลราชธานี ไบที่ 28)

จากตัวอย่างที่ 12 คำว่า “吉” แปลว่า โชคดี สิริมงคล ซึ่งในไบเซียมซีที่
28 แปลว่า สบาย

ประสพโชค

โฉลกดี

โดยใช้กลวิธีการแปลการเติมคำเพื่อให้ความหมายกระจ่างชัดขึ้นมา

ตัวอย่างที่ 3

ภาษาต้นฉบับ:

高名居禄位

龙鸟得逃生
出人多财宝
更宜远方行

ภาษาฉบับแปล:

อันเชียมซีใบที่ยีสิบสอง
ถูกทำนองเดินทางไกลให้ถึงฝั่ง
จนนกน้อยโผบินบินจากรัง
ด้วยความหวังเลือกหาถิ่นอาศัย
หากแม้เราเฝ้าคอยลางอยู่กับที่
คงไม่มีดอกจะบอกให้
อันยศฐาบรรดาศักดิ์นั้นสูงไกล
เมื่อเราไปเสาะหาได้มาเอย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อุบลราชธานี ใบที่ 22)

จากตัวอย่างที่ 13 คำว่า “鸟” แปลว่า นก
แต่ในใบเชียมซีได้ใช้กลวิธีการแปลการเพิ่มคำเป็น นกน้อย
เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในกลอน

1.6 การใช้คำกว้างๆ แทนคำเฉพาะเจาะจง

ตัวอย่างที่ 14

ภาษาต้นฉบับ:

白鹤九霄鸣
空中万里声
犀牛放望月
吉庆自分明

ภาษาฉบับแปล:

วิหคเห็นฟากกว้างไพศาล
เสียงร้องยินไปไกลหมื่นลี้
ควรรอโอกาสไปอีกหน่อย
สดสดขึ้นหรรษานั้นจะแจ่มชัด

(จากศาลเจ้าตั้งสี่ปีง่เก่ากงมา ใบที่ 24)

จากตัวอย่างที่ 14 คำว่า “白鹤” ในใบเชียมซีใบที่ 24 แปลว่า วิหค
ซึ่งคำว่า วิหค แปลว่า นก แต่ คำว่า “白鹤” แปลว่า นกกระสา

ตัวอย่างที่ 15

ภาษาต้นฉบับ:

根实枝叶茂
林多格色高
经营多得利
兰蕙似蓬嵩

ภาษาฉบับแปล:

ที่สิบเก้าเชื่อมซีไบนี้หนา
 ขอเทียบค่าดั่งต้นไม้ใหญ่สูงส่ง
 รากและฐานหนาแน่นแสนมั่นคง
 ทั้งกิ่งใบสีตรงส่งงาม
 ออกดอกผลดีแท้ไม่แปรผัน
 การค้ำนั้นก้าวไกลในสนาม
 คนนิยมทั่วไปในเขตคาม
 สุขใญามรุ่งเรืองประเทืองเอย

(จากศาลเจ้า ปู-ย่า อบลราชธานี ไบที่ 19)

จากตัวอย่างที่ 15 คำว่า “得利” แปลได้ว่า กำไร แต่ในไบเชื่อมซีไบที่ 19
 แปลว่า ก้าวไกล เป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบการใช้คำกว้างๆ

ตัวอย่างที่ 16

ภาษาต้นฉบับ:

财帛渐渐见分明
 花开花谢结子成
 宽心且看月中桂
 郎君即便见太平

ภาษาฉบับแปล:

ไบที่ห้สิบหกนกเปรียบเทียบได้ใกล้ดอกไม้บาน
 สุดแท้แต่บุญกรรมเป็นสำคัญ
 จะทำสิ่งใดอย่าได้หาญ
 ต่อภายหลังจะต้องหม่นหมองมัว
 เปรียบเหมือนเราปลูกต้นไม้
 แม้นถามบุตรสุดใจที่ในครรภ์
 ถามเป็นความว่าเห็นพอเป็นกลาง
 ถามหลาภได้ยากลำบากใจ

ถึงมีการทุกข์ร้อนจะผ่อนผัน
 ตัวเรานั้นต้องเจียมเสงี่ยมตัว
 ชินรำคาญอีกฮักว่าจักชั่ว
 คิดถึงตัวกายไม่วายวัน
 คนอื่นได้เก็บกินไม่ผินผัน
 ว่าคนนั้นเป็นหญิงจริงๆใจ
 ถามคนฟังว่าห่างกระจำงไส
 ขอจบไบนี้เท่านี้เอย

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ไบที่ 56)

จากตัวอย่างที่ 16 คำว่า “桂” ในพจนานุกรม แปลว่า ต้นโหรวแก้ว
 ในไบเชื่อมซีไบที่ 56 แปลได้ว่า ต้นผลไม้ ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลคำกว้างๆ
 แทนคำเฉพาะเจาะจง

1.7 การใช้คำเฉพาะเจาะจง

ตัวอย่างที่ 17

ภาษาต้นฉบับ:

好德成天佑

门招喜气新

有人相助力

获福盡欢心

ภาษาฉบับแปล:

เชียมซีนี้เป็นใบที่สืบแปลแล้ว

อันคนดียอมคลาดแคล้วภัยทั้งหลาย

ฟ้าคุ้มครองป้องกันอันตราย

สุขสบายความดีนั้นกันเภทภัย

คนทั้งบ้านเปรมปรีดยินดีนัก

ผู้ใหญ่จักอุปถัมภ์นำโชคให้

โชคและลาภมากมีดีกระไร

แสนชื่นใจใบนี้ดีนักเอย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อุบลราชธานี ใบที่ 18)

จากตัวอย่างที่ 17 คำว่า “人” แปลได้ว่า คน ในใบเชียมซีใบที่ 18

พบว่าแปลว่า ผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลแบบเฉพาะเจาะจง

ตัวอย่างที่ 18

ภาษาต้นฉบับ:

一重江水一重山

谁知此去路又难

在他改求终不过

是非终久未得安

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่สามสืบสองต้องเมื่อองค์พระอิสี

เหมือนใครคัดตัดคอกกระเด็น

ตามตำราว่าถ้าใครถูกใบนี้

ถูกหนามเนียวเกี่ยวรอยไปตามกาย

เกิดถ้อยความยามนี้หมดที่สู้

ค่อนข้างร้ายใบนี้คัมภีร์ทาย

ลักษณะโลกกิเลาอาเพศเห็น

โทษที่เป็นโจรไม่มีอาย

มักจะมีป่วยไม่ค้อยหาย

ของจะหายให้ระวังจงตั้งใจ

อีกเนื้อคู่ไม่ได้ขีดตั้งจิตหมาย

จะตกยากลำบากกายไม่ดีเออฯ

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ใบที่ 32)

จากตัวอย่างที่ 18 คำว่า “未得安” แปลว่า ไม่ได้รับความสงบ

แต่ใบเชียมซีใบที่ 32 ใช้กลวิธีการแปลแบบเฉพาะเจาะจงโดยแปลว่า

“ตกยากลำบากกาย”

ตัวอย่างที่ 19

ภาษาต้นฉบับ:

语言且慢持
兄弟口喃喃
落帽知无礼
衣冠教儒难

ภาษาฉบับแปล:

การเอ่ยวาจา นั้นไม่ควรเร่งด่วน
แม้พี่น้องควรสงวนคำพูด
มารยาทเป็นสิ่งที่ต้องยึดถือ
การดำเนินชีวิตจงสังวรณให้ดี

(จากศาลเจ้าตั้งสี่ปี่งเถ่ากงมา ใบที่ 34)

จากตัวอย่างที่ 19 คำว่า “语言” แปลว่า ภาษา คำพูด ใบเซียมซีใบที่ 34 คำว่า “语言” แปลว่า วาจา เป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบเฉพาะเจาะจง

1.8 การแปลคำแบบตรงตัว

ตัวอย่างที่ 20

ภาษาต้นฉบับ:

月下围棋局
谁知子落来
听琴不相识
袖手问颜回

ภาษาฉบับแปล:

เล่นหมากรุกได้แสงจันทร์
ไม่คู่ควรกันนั้นอารมณ์ขุ่น
จะติดพันนั้นก็ไร้คนชื่นชม
หันหน้าไปสนทนากับใครดีเล่า

(จากศาลเจ้าตั้งสี่ปี่งเถ่ากงมา ใบที่ 23)

จากตัวอย่างที่ 20 คำว่า “围棋” แปลว่า หมากรุก ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ตัวอย่างที่ 21

ภาษาต้นฉบับ:

福祿保安康
荣华大吉昌
所谓皆遂意
千里共兰香

ภาษาฉบับแปล:
 อันเชียมซีใบที่ ยี่สิบเจ็ด
 ดังมีเพชรในมือถือไว้มัน
 รวยลาภยศเงินทองของสำคัญ
 การงานนั้นเสร็จสมหมายก้าวไกลดี
 อันชื่อเสียงเกียรติยศปรากฏแน่
 ขยายแผ่อออกไปไกลพันลี้
 ชนชื่นชมชื่นใจในบารมี
 เป็นศักดิ์ศรีส่งให้สุขใจเอ๋ย

(จากศาลเจ้า ปู่-ย่า อุบลราชธานี ใบที่ 27)

จากตัวอย่างที่ 21 คำว่า “千里” ในพจนานุกรมแปลว่า พันลี้
 ซึ่งเป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ตัวอย่างที่ 22

ภาษาต้นฉบับ:

十亩之间自作耕
 禾苗微熟花微生
 满田霜降蚓虫落
收得三分食不平

ภาษาฉบับแปล:

ใบที่ห้าสิบเจ็ดโชคไม่ดีที่ไรนา
 ทายไว้ว่าปลูกสิบส่วนได้สามส่วน
 ทั้งด้วงแมลงแมงดามารบกวน
 นับไม่ถ้วนผลที่ศูนย์อาตุรจริง

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันท์ นครราชสีมา ใบที่ 57)

จากตัวอย่างที่ 22 คำว่า “收得三分” แปลว่า ได้สามส่วน
 เป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

1.9 การละการแปล

ตัวอย่างที่ 23

ภาษาต้นฉบับ:

泗澤春水深
 静处值恆陰
 天书传好事
 喜气入渭津

ภาษาฉบับแปล:

วาริอุดมสมบูรณ์ผล

ราตรีสงบสุขเกษม
ปกาศิตนั้นแพร่ข่าวประเสริฐ
รื่นรมย์ชวนชื่นตั้งใจหมาย

(จากศาลเจ้าตั้งสี่ปีง่เถ่ากงม่า ไบที่ 26)

จากตัวอย่างที่ 23 คำว่า “泗澤” ไม่พบการแปล

ตัวอย่างที่ 24

ภาษาต้นฉบับ:

船放江湖内

滩边获宝珍

更宜将大勇

灾散福来居

ภาษาฉบับแปล:

ไบเซียมซีที่สิบห้าพาชื่นจิต

เรือน้อยนิคนำมาพาถึงฝั่ง

ประสบโชคลาภประเสริฐเลิศพล้ง

ตั้งความหวังขยายการงานโตใหญ่

เมื่อขยายกิจการเพิ่มงานแล้ว

ผ่องแผ้วก้าวหน้าฟ้าสดใส

เจริญลาภเจริญโชคไร้โรคภัย

แสนสบาย สุขสมอารมณ์เอย

(จากศาลเจ้า ปู-ย่า อุลลราชธานี ไบที่ 15)

จากตัวอย่างที่ 24 คำว่า “灾散” ไม่พบการแปล

ตัวอย่างที่ 25

ภาษาต้นฉบับ:

云开月出正分明

不须进退问前程

婚姻皆由天注定

和合清洁万事成

ภาษาฉบับแปล:

ไบที่เจ็ดเปรียบน้ำชายคาย้อย

ยืงนานวันนั้นกลับนับเพิ่มพูน

การทุกสิ่งนงนอนอย่าร้อนจิต

ขณะนี้ถึงคราวเวลาแคลน

ถามถึงลาภว่าได้ตั้งใจนี้

อันพวกพ้องคงประสบได้พบพานถามอาการเป็นไฉ่ว่าหายดี

ถามเนื้อคู่ซู้ขึ้นจะชมชิต

ท่านผู้ใหญ่เห็นหน้าจะปราณี

ทีละน้อยหยาดหยดไม่หมดสูญ

จะมากมูลขึ้นทุกทีไม่มีแคลน

คงสมคิดสิ้นทุกข์เป็นสุขแสน

หากว่าแม้นดีนรนจะรำคาญ

ถามข้าศึกว่าไม่เห็นแก่นสาร

คงสมจิตสมรักสมศักดิ์ศรี

ใครเสี่ยงได้ไบนี่ดีนักเอย

(จากศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา ใบที่ 7)
จากตัวอย่างที่ 25 คำว่า “注定” แปลว่า กำหนด ลีขิต ในใบเซียมซีใบที่
7 ละครการแปล
ตารางที่ 4.2
ผลการศึกษการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีน
เป็นภาษาไทย

ศาล	ความเปรียบกับคน	ความเปรียบกับสัตว์	ความเปรียบกับพืช	ความเปรียบกับธรรมชาติ	ความเปรียบกับอาคารสิ่งก่อสร้างหรือเครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะ	ความเปรียบกับสำนวนโวหารและเหตุการณ์	รวมทั้งหมด
1.ศาลเจ้าแป๊ะกงตรอกจันทร์ นครราชสีมา	40	7	8	56	13	1	125
2.ศาลเจ้าปึงเถ่ากงมาบุรีรัมย์	28	7	2	20	7	1	65
3.ศาลเจ้าปึงเถ่ากงมา อ.อุดมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ	30	6	2	17	12	0	67
4.ศาลเจ้าตั้งสี่ปึงเถ่ากงมา อ.เมือง จ.สุรินทร์	9	45	11	35	13	1	114
5.ศาลเจ้าพุทธกง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10	7	3	25	4		49
รวม	117	72	26	153	49	3	420
ร้อยละ	27.85	17.15	6.19	36.44	11.66	0.71	100

จ า ก ต ำ ร ำ ง ที่ 4 . 2
ผลเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย
จ า ก ก ล วิ ทิ ก ำ ร ใ ช้ ค ำ เปรียบเทียบพบว่า
มีการใช้คำทางความเปรียบที่ใช้เปรียบเทียบกับธรรมชาติพบมากที่สุด จำนวน
153 คำ คิดเป็นร้อยละ 36.44 รองลงมาคือความเปรียบกับคน จำนวน 117 คำ
คิดเป็นร้อยละ 27.85 ตาอมาคือความเปรียบกับสัตว์ จำนวน 72 คำ
คิดเป็นร้อยละ 17.15 ลำดับถัดมาคือความเปรียบกับอาคาร
สิ่งก่อสร้างหรือเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ จำนวน 49 คำ คิดเป็นร้อยละ

11.66 ต่อมาคือความเปรียบกับพีช จำนวน 26 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.19 และลำดับสุดท้ายคือความเปรียบกับสำนวนโวหารและเหตุการณ์ จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.71

บทที่ 5

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากลวิธีการแปลบทกวีนิพนธ์ที่ปรากฏอยู่บนใบเขียนซีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยสรุปได้ 2 ส่วน ดังนี้

1. อภิปรายผลการวิจัยด้านกลวิธีการแปลคำในบทกวีนิพนธ์ใบเขียนซี
2. อภิปรายการศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในใบเขียนซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็น

ภาษาไทย

อภิปรายผลการวิจัยด้านกลวิธีการแปลคำในบทกวีนิพนธ์ใบเขียนซี

จากผลการวิจัยกลวิธีการแปลคำในบทกวีนิพนธ์ใบเขียนซีพบกลวิธีการแปล 9 กลวิธี ได้แก่ 1. การหาความเทียบเท่าโดยไม่แปล เช่น การยืมคำ คำทับศัพท์ เป็นต้น จำนวน 1 คำ ร้อยละ 0.05 2. การหาความเทียบเท่าโดยการแปลคำต่อคำ หรือ วลี ต่อ วลี ซึ่ง อาจ จะ มี การ ป ร ี บ โ ค ร ง ส ร ำ ง ข อ ง ค ำ เพื่อให้ความหมายใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด จำนวน 68 คำ ร้อยละ 3.24 3. การหาความเทียบเท่าโดยการวิเคราะห์ความหมาย และเลือกใช้คำหรือวลีของภาษาปลายทางมาเทียบเคียง จำนวน 115 คำ ร้อยละ 5.47 4. การตัดทอนคำที่ซ้ำซ้ำซ้อน วกวน หรือคำที่จะสร้างความสับสนแก่ผู้อ่านจำนวน 268 คำ ร้อยละ 12.74 5. การเติมคำ วลี หรือข้อความขนาดสั้นในบทแปลเมื่อจำเป็น เพื่อเพิ่มความกระชับแจ่มแจ้งของข้อความ จำนวน 70 คำ ร้อยละ 3.32 6. การใช้คำกว้างๆแทนคำเฉพาะเจาะจง จำนวน 102 คำ ร้อยละ 4.85 7. การใช้คำเฉพาะเจาะจง จำนวน 45 คำ ร้อยละ 2.13 8. การแปลคำแบบตรงตัว จำนวน 702 คำ ร้อยละ 33.34 9. การละการแปล จำนวน 734 คำ ร้อยละ 34.86 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุรินทร์ ศรีสมถวิล (2556) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการแปลสำนวนในเฟิ่งเสินเหยียนอื่กับห้องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สองและสำนวนแปลของ วิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์ มีวัตถุประสงค์ศึกษาเปรียบเทียบการแปลสำนวนในเฟิ่งเสินเหยียนอื่กับห้องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สองและสำนวนแปลของ วิวัฒน์ ผลการศึกษาพบว่า “ห้องสินฉบับพากย์ไทยสมัยรัชกาลที่สอง” แปลโดยการละมากที่สุด พบจำนวนทั้งสิ้น 98 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 69.01 ของสำนวนตัวอย่างทั้งหมด ส่วน “ห้องสิน ประกาศิตแต่งตั้งเทพเจ้าสำนวนแปลของ วิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์”

ใช้วิธีการแปลตรงจำนวนทั้งสิ้น 138 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 97.18 ของสำนวนตัวอย่างทั้งหมด

นอกจากนี้ยังพบข้อผิดพลาดในการแปลกริณิพนธ์ ด้านปัญหาการแปลกริณิพนธ์ไบเซียมซีจากจีนเป็นไทย พบว่าการแปลจากต้นฉบับภาษาจีนมาเป็นภาษาไทยนั้น บางข้อความมีความหมายคลาดเคลื่อน มีสาเหตุอันเนื่องมาจากการแปลเป็นบทกวีนิพนธ์นั้นไม่สามารถเขียนบรรยายเป็นร้อยแก้วได้ เนื่องจากเนื้อหาในไบเซียมซีจีนแฝงไปด้วยสำนวนจีน คำ 4 พยางค์ เรื่องเล่าเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีน วัฒนธรรมจีนที่คนจีนนิยมนำมาเปรียบเทียบเช่น ดอกท้อแสดงถึงความรัก เปรียบได้กับ ดอกรักของไทย มังกร เปรียบได้กับ นาค พญานาค พายุ หิมะ เปรียบได้กับอุปสรรค ฯลฯ เป็นต้น หรือเกิดจากเวลาจำกัดในการแปลงนักแปล เช่น เซียมซีจากศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า บุริรัมย์ไบที่ 3

ต้นฉบับ

低头偷举眼
暗想好家人
君与相谈语
只恐未成新

ฉบับแปล

ไบที่สามความยากลำบากล้น
ว่ามีคนปองร้ายไม่วายวัน
ไม่มีสุขสักเวลาแทบอาสัญ
คงผ่อนผันสู้ได้เป็นไรมี
ถามลูกหนี้ที่จากพลัดพรากหนี
 हाला หนักก็ยากลำบากกาย
ว่าร้ายนักฝันเพื่อน ไม่เหมือนหมาย
หมดคำทำนายที่สามจบความเอย

จะทำการก็ป่วยการรำคาญตน
ถึงกินอิมนอนหลับก็กลับทุกข์
แต่ถามเรื่องเป็นความไม่คุ้มกัน
จะไปหาผู้ใดก็ไม่ยาก
ว่ายังไม่พบกันในทันที
ถามเรื่องคู่สมภพพักรู้
จงสงบไว้ก่อนผ่อนพักกาย

(เซียมซีจากศาลเจ้าปึงเถ่ากงม่า บุริรัมย์ไบที่ 3)

จากตัวอย่างข้างต้นวรรคที่ 4 “只恐未成新” แปลได้ว่า เรื่องคู่ครองอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จ แต่ในฉบับแปลพบว่า แปลเป็น “ถามเรื่องคู่สมภพพักรู้” ซึ่งถือว่าเป็นการแปลแบบคลาดเคลื่อนความหมาย

อภิปรายการศึกษาการเปรียบเทียบคำทางวัฒนธรรมในไบเซียมซีจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย

คำทางความเปรียบกับธรรมชาติพบมากที่สุด จำนวน 153 คำ

- ด้
2. สามารถนำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนคำทางวัฒนธรรมได้
 3. สามารถนำงานวิจัยไปต่อยอดในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้คำด้านบทกวีนิพนธ์ได้
 4. สามารถนำงานวิจัยนี้ไปใช้กับการศึกษากลยุทธ์การแปลในงานเอกสารวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลแค่ศาลปุนเถากงในอารยธรรมอีสานใต้เท่านั้น ควรเก็บเชื่อมซีศาลปุนเถากง
ทั้งประเทศไทย
2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำในเชื่อมซีเท่านั้น ควรลงสนามในด้านผู้ดูแลศาลเจ้า เพื่อเก็บข้อมูลด้านจินตศึกษาศาลเจ้าในประเทศไทย

บรรณานุกรม

- กนกพร นุ่มทอง. (2563). **ทักษะการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: จรัสสนิททางศกการพิมพ์.
- กนกพร นุ่มทอง. (2563). การศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย. **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์**, 38 (2), 89-105.
- กนกพร นุ่มทอง. (2554). **ตำราการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ. (2553). **หลักการแปลไทย-จีน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จีนสยาม.
- กำชัย ทองหล่อ. (2554). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 53. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- กำพล แสงบุญสถิต. (2557). **ไบเซียมซีสื่อสุขภาพ: วาทกรรมวิเคราะห์**. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต**, 9-10 (16-17), 38-53.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2562). **ร้อยกรองไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท เพอลังอิ พับลิชชิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด.
- ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนพันธ์). (2539). **สำนวนไทย**. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ดวงกมล.
- จินตนา ธีรนาวินวัฒน์. (2542). ภาษาเซียมซี. **วารสารอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 28, (ฉบับพิเศษ) 124-150. **สื่ บ คั น จ า ก**
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/13151>
- จี. วิลเลียม สกินเนอร์. (2564). **สังคมจีนในประเทศไทย: ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มติชน
- จรัสริไล จรูญโรจน์. (2560). **เทคนิคการวิจัยทางภาษาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัสศรี จิรภาส. (2562). **การแปลคำเฉพาะ ไทย-จีน : สภาพปัญหา ข้อจำกัดและหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงคำไทย ด้วยอักษรจีน**. ใน **การประชุมวิชาการจีนศึกษาระดับนานาชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2562 (หน้า 11-38)**.
- ชลบรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาคริต อนันทรวิวัฒน์. (2539). **วรรณกรรมไบเซียมซี**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐนันท์ ตียนนัท. (2556). **การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีน**

เจียกับฉบับแปลภาษาไทย

(วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สืบค้นจาก

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/51975>

ดวงตา สพล. (2541). **ทฤษฎีและกลวิธีการแปล.** กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดรณี เดชานุสรณ์. (2541).

วิเคราะห์ศตตราและเชื่อมซีที่พบในจังหวัดภาคใต้ทะเลตะวันตก.

(วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต). นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
สืบค้นจาก

<http://www.lib.tsu.ac.th/Abstract/2541/10971.pdf>

ต่อศักดิ์ เกษมสุข สนม ครุฑเมืองและชาคริต อนันทรวัน. (2558).
วรรณกรรมใบเชื่อมซีไทยและลาว

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 12 (56), 125-133.

ทองดี สรเตโช. (2560).

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉบับเสริมการเรียนรู้เล่ม 19. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด.

ทิพา เทพอักษรพงศ์. (2542). **การแปลเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

น ลี น ลี ล า นี ร ม ล . (2556).

การศึกษาวเคราะห์ปัญหาในการแปลวรรณกรรมแฟนตาซีจีนเป็นภาษาไทย

(วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สืบค้นจาก

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/49714>

นภาพรณ์ จันทรศัพท์ และคณะ. (2550). **วิธีการวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). **การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย:
คุณสมบัติการคิดเชิง**

จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2556).

**การศึกษาเปรียบเทียบการแปลสำนวนในเฟิ่งเสินเหยียนอื่กับห้องสินฉบับพากย์
ไทยสมัยรัชกาลที่สองและสำนวนแปลของวิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์**

วารสารจีนศึกษา, 6 (6), 182-216.

ประศักดิ์ อคคปญโญ. (2541).

ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับกฎแห่งกรรมของชาวพุทธในปัจจุบัน

(วิทยานิพนธ์ พศ.ม.). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์.

ประยงค์ อนันทวงศ์. (2526). **แลหลังจีน.** กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). **วัฒนธรรมทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

ปิยมาศ กังวานกิจไพศาล. (2550). การเสียดเยียมซี :
พิธีกรรมแห่งการสื่อสารความหมาย. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นจาก
<http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/193512>

ผ่องศรี ลือพร้อมชัย. (2559). การแปลให้เก่ง : คู่มือนักแปลมืออาชีพ. กรุงเทพฯ:
ภาพพิมพ์.

รสริน สิริเลิศศักดิ์สกุล. (2549). การศึกษาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่อง
ลัว่ตัวเสียดเยียมซี กับการแปลเป็น

ภาษาไทย

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).

กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก

<https://cuir.car.chula.ac.th/xmlui/handle/123456789/12433>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมี

บุคส์พับลิเคชันส์.

พงษ์ศักดิ์ อันประเสริฐ และกนกพร นุ่มทอง. (2559).

การประยุกต์ใช้หลักการแปลกับการแปลงานวิศวกรรม

เรื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย. วารสารจีนศึกษา, 9 (1), 108-142.

พรทิพย์ ไวแสง. (2535).

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคำทำนายของใบเสียดเยียมซี.

ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2558). ชิโฮยวจี- ไชอิ้ว :

วิเคราะห์กลวิธีการแปลคำศัพท์ทางวัฒนธรรม. สักทอง :

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.), 21 (2), 199-206.

พิมพ์พันธ์ เวสสะโกศล. (2562). การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ. นครปฐม:
สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พีรวัส วรรณธนาเกียรติ. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบ
"ตำราพิชัยสงครามซุนวู" ฉบับแปลภาษาไทยสาม

สำนวน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/56049>

เพ็ญศรี บุรพาวิจิตรนนท์. (2539). วิเคราะห์ภาพพจน์ เนื้อหา
และความเชื่อจากใบเสียดเยียมซีของวัดในภาคเหนือ.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ ออยุธยา. (2548). การแปล : หลักการและการวิเคราะห์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ม ะ ลี จ ร ง เ กี ย ร ตี . (2 5 4 9) .

การศึกษาวรรณกรรมไบเซียมซีของวัดในจังหวัดภาคกลาง(สารนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก

รัชนีโรจน์ กุลธำรง. (2552). ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล :
จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐกิตติ เลิศวิศวะ. (2558). การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีนเรื่อง หันเย
กับฉบับแปลภาษาไทยคันทนา

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สืบค้นจาก

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/61189>

ลักษณวิไล ภาววิโรจน์. (2551). เชียมซี : การใช้คำ สำนวน
และโวหารภาพพจน์. วารสารภาษาไทยและ

วัฒนธรรมไทย, 1 (2),171-185.

ลักษณา โตวิวัฒน์. (2545). วรณกรรมชวนคิด
เก็บตกไบเซียมซีที่มอดินแดง.วารสารวรรณวิทัศน์, 2 ,159-

166.

วรรณาสงอร่ามเรือง. (2563). ทฤษฎีและหลักการแปล. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

วรรัตน์ พิธิยานสรณ์ . (2 5 4 3) .

การเปรียบเทียบเนื้อเรื่องอิงสยงจวันกับมังกรหยก (วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก

<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/5480>

วรากร อังศุมาลี. (2562). คำสัญญาทางวัฒนธรรมจีนปรากฏในเซียมซี
ศาลเจ้าแสงธรรม จังหวัดภูเก็ต. ใน การ

ประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 12

“การวิจัยสหวิทยาการบนพื้นฐานยุค

5.0” (หน้า1-12). ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

วิมล คำศรี. (2539). วรณกรรมไบเซียมซี เมืองนครศรีธรรมราช
การศึกษาเชิงวิเคราะห์. ศูนย์

ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช., มปป.89-97.

วิเชียร เกษประทุม. (2554). ลักษณะคำประพันธ์ไทย (ฉันทลักษณ์). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

วัลยา วิวัฒน์ศร.(2542). การแปลวรรณกรรม.พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:

โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภาส โพธิแพทย์. (2561). ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงาน

วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชัย ฉัตรพัฒนศิริ และคณะ. (2543). ย้อนรอย 100 ปี โคราชวานิช. กรุงเทพฯ: ฟิวเจอร์ เพรส แอนด์ มีเดีย.

สมนึก จิตเมโธและรัชชัย ยอดพิชัย. (2553). วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

สโรชา รัตน์เพียร. (2560).

บทวิเคราะห์คำทำนายเชียมซีในบริบทสังคมไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 34 (1), 32-68.

สุปรียา หัสชู. (2553). ลักษณะพิธีกรรม ความหมายเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ และบทบาทของเชียมซีในสื่อ

ออนไลน์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/32526>

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2552). การแปลชั้นสูง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2561). แปลผิด แปลถูก: ต้มกึ่งการแปลยุคใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2559). แปลได้ แปลดี : ทักษะการแปลสำหรับผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2562). ภาษา วัฒนธรรมกับการแปล: ไทย-อังกฤษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ อาศัยราช หัตถินัย จันตียะ และจิราภรณ์ กาแก้ว. (2560). ปัญหาและกลวิธีการแปลบทความทาง

การศึกษาจากภาษาอังกฤษเป็นไทยของนิสิตภาษาอังกฤษ. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนา มนุษย์, 1(1), 71-85.

สุภาพร มากแจ้ง. (2535). กรนิพนธ์ไทย 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สุวิทย์ ภักดีราษฎร์. (2537). ศิลปวัฒนธรรมดำเนินการเสี่ยงทายเชียมซี.

วิจัยการเมือง.2,(94),58.

สุธิมา โพธิ์เงิน. (2553). จาก เฟื่องเงินเหียนอี่ สู่ ห้องสิน: การศึกษาวิเคราะห์การแปลและอิทธิพลของเรื่อง

ห้องสิน ต่ อวรรณกรรมและศิลปกรรมในสังคมไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20858>

สัญญาวิ สายบัว. (2560). หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธา พิณีจภูวดล. (2544). คู่มือนักแปลอาชีพ: หลักการแปล งานทั่วไป งานวิชาการและงานอาชีพ.

พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

อวยพร พาณิชย์ และคณะ. (2553). ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา ไส้ศัตรูไกล. (2554). จุดมุ่งหมาย หลักการ และวิธีแปล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง.

อุไรวรรณ สิงห์ทอง. (2556).

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมเสียงทนาย:กรณีศึกษาวัดและ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดตาก (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย).

พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย

นเรศวร.

Baker, M. (1992). *In other words: A course book on translation*. London: Routledge.

Larson, M. (1998). *Meaning-Based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence*.

Oxford: University Press of America.

Larson, R & Segal, G. (1995). *Knowledge and Meaning: An Introduction to semantic*

theory. USA: Massachusetts Institute of Technology.

Munday, J. (2016). *Introducing translation studies theories and applications* (4thed.).

London: Routledge.

Newmark, Peter. (1995). *Approaches to Translation*. New York : Prentice Hall.

Nida, Eugene and Charles R. Taber. (1969). *The Theory and Practice of Translation*.

Leiden, The Netherlands :E.J. Brill.

Nida, E. A. and Taber, C. R. (1969). **The Theory and Practice of Translation**. Leiden: E.J. Brill.

姚美玲. (2010). 古代汉语. 上海: 华东师范大学出版社.

中国社会科学院语言研究所词典编辑室编. (2020). 现代汉语词典. (第7版). 北京: 商务印书馆.

郑微里, 周谦. (2019). 中华成语大词典. (第2版). 北京: 商务印书馆国际有限公司.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล รุจิรา ศรีสุภา

ตำแหน่ง อาจารย์ พนักงานในสถานอุดมศึกษา

ที่อยู่ 340 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรวิชาภาษาจีน ต. จอหอ
อ. เมือง จ. นครราชสีมา 30000

สถานที่ทำงาน 340 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรวิชาภาษาจีน ต. จอหอ
อ. เมือง จ. นครราชสีมา 30000

ประวัติการศึกษา

ปี 2559 Xiamen University, China Ph.d. Linguistic and
apply Linguistic

ปี 2554 Huaqiao University, China M.A. Chinese
Language and Literature

ปี 2546 Naresuan University, Thailand ศศ.บ. ภาษาจีน

ผลงานด้านการวิจัย

ปี 2552 การใช้เพลงช่วยเรียนภาษาจีน (หัวหน้าโครงการวิจัย)

ปี 2561 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3
สาขาวิชาภาษาจีน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการแปลภาษาจีน (หัวหน้าโครงการวิจัย)

ปี 2561
การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนอุปกรณ์เคลื่อนที่เพื่อสนับสนุนรูปแบบกา

ร

ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านธงชัย (บ้านจะโป๊ะ)
อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา (ผู้ร่วมวิจัย ร้อยละ 40) สกอ. 2561

ปี 2562

การพัฒนาการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน
น โดยใช้ T5 Model เพื่อการสอนผู้เรียนชาวไทยในจังหวัดนครราชสีมา วช.
2562 (หัวหน้าโครงการวิจัย)

ปี 2563

นวัตกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยวเชิงภูมิศาสตร์เขตพื้นที่
นที่ Geopark จังหวัดนครราชสีมา (ผู้ร่วมวิจัย ร้อยละ 10) สกอ. 2562

ปี 2563 การวิเคราะห์หลักวิธีการแปลไบเซียมซีจีนเป็นไทยในศาลเจ้า
(หัวหน้าโครงการวิจัย)

ผลงานด้านการตีพิมพ์

รุจิรา ศรีสุภา. (2562).

ผลสัมฤทธิ์ทางการแปลภาษาจีนและความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ
ษะของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 3. *วารสารปัญญาภิวัฒน์* 11 (3).
กรุงเทพฯ:สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (TCI1)

Phaiboonnugulkij, M., Srisupha, R., Kanta, M., & Janpong, W.
(2021). English for Geotourism Speaking Achievement of the
Youth Guides at Khorat Geopark Area in Nakhon Ratchasima via
Language Instruction Innovation. *Advances in Language and
Literary Studies*, 12(4), 79-90.

รุจิรา ศรีสุภา และ พชรมน ชี้อัจฉลีสกุล. (2564).
การวิเคราะห์หลักวิธีการแปลวินิพนธ์ที่ปรากฏบนเซียมซีจากภาษาจีนเป็นภาษา
ไทยในศาลเจ้า. *ใน เอกสารการประชุมวิชาการนานาชาติด้านจีนศึกษา ครั้งที่ 3
ประจำปี 2564 ณ ศูนย์ประชุมวิชาการนานาชาติ มหาวิทยาลัยเกริก* (ออนไลน์).
วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564. มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.